

Yeni CSO Binası, Açılışı ve Türkiye'nin Geldiği Nokta

>> s. 11 Ali Cengizkan

Yarışmasının üzerinden 28 yılı aşkın süre geçen, inşaatı 23 yıldır kesintilerle devam eden, kaç hükümet eskiten Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası yeni binası, 3 Aralık 2020 günü Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından açıldı.

Açılışı da aradan geçen süredeki kesintiler, bütçe darlıkları, önceliklerin değişmesi kadar sorun oluşturdu ve Türkiye'de mimarlığın, dolayısıyla mimarların yerinin 'yok' derecesinde olduğunu bir kez daha dostu düşmana gösterdi.

Solfasol Müzikal Dayanışma Geceleri Hayat eve sığarsa, dayanışma da sığar, müzik de...

>> s. 18

Covid 19 pandemisi gerekçe gösterilerek sonuçları hiç düşünülmeden ergen tavrıyla alınan kısıtlama kararları bizi eve, müzisyen dostlarımızı işsizliğe mahkûm etti. Dayanışma, hepimiz için pandemi belasından da, bu sıkışıklıktan da kurtulmanın yolu... Buna müzik de eklenince değmeyin keyfimize, yaşasın dayanışma!

Ankara'dan haberler
>> s. 2 Akın Atauz

"Kaybetmek Özgürleştirir" Diyerek Yola Çıkan bir Grup Datçalı Erkek
>> s. 4 Sencer Başat

CSO Konser Salonuna Kavuşabilmenin Sevinci
>> s. 7 H. Hüseyin Akbulut

İstanbul Maratonuna Ankara'dan Selam
>> s. 9 Alanur Çavlin

Metropol Köylüler
>> s. 10 Aydın Yaşar

Saracoğlu'nun Ölümü
>> s. 13 @ankaraapartmanlari

Gökpınar Gölü Yeniden Yardımınızı Bekliyor
>> s. 15 Solfasol

Ömer Dursunüstün ile söyleşi "Saraçoğlu'nda Belediyeler üç maymunu oynuyor"
>> s. 16 Mehmet Onur Yılmaz, Onur Mat

Geleneksel Anadolu Evlerine Bir Örnek: Ayaş Evleri
>> s. 20 Faruk Soydemir

Bir Kadın Daha Karanlıktan Korkarsa Bu Kenti Ateşe Veririz
>> s. 22 Buse Üçer

İlknur Yüksel - Kaptanoğlu ile Söyleşi
Kişisel Olan Politiktir
>> s. 23 Zişan Kürüm

Bahadır Duman ile söyleşi İğne Deliğinden Ankara
>> s. 26 Lindanihan

Milliyet'in kurucusu Ali Naci Karacan'ın yaşamının anlatıldığı "Doludizgin" ve yazarı Sadun Tanju
>> s. 30 Önder Şenyapılı

Engürü'den Ankara'ya Ankara'nın İktisadi Tarihi 1892-1962
>> s. 32 Akın Atauz

Eğleniyor Muyuz?
>> s. 32 Aykut Öz

Nilüferli Havuz Etrafında Beş Amıt Ağaç
>> s. 34 Necati Yalçın

Fotoğraf: yda.com.tr

ABB'nin Plan Kararlarını Nasıl Anlamalıyız?

Tarık Şengül'ün 7 Kasım'da Birgün'de yayınlanan yazısında belirttiği gibi, kentler, imar afları nedeniyle, deprem olmadan da sarsıntı geçiriyorlar. İmar afları aslında, belediye meclislerindeki bütün partilerin müteahhit/ inşaatçı ve rant peşindeki tayfası eliyle, düzenli gelişmeyi engelliyor. Süreç, bütün partilerin ortaklaşa işledikleri bir suç bataklığı gibi işliyor. Yani sadece AKP'ye mal edemeyeceğimiz bu tutum, Belediyede Meclisinde de, canlılığını koruyor gibi görünmüyor mu?

Mamak'ta hem yoğunluk artışı getiren, hem de "Doğu Garajı" olarak ayrılan alanla ilgili Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin (ABB) iki ayrı kararı, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin yaptığı "kent hakkı savunuculuğu" niteliğindeki mahkeme başvuruları sonucunda, Kasım ortasında iptal edildi. Oda ayrıca, Söğütözü'ndeki "Demirkafes" yerine inşa edilen ve yoğunluk arttırıcı YDA Center için ABB Meclisinin yaptığı 8. plan değişikliği kararına da, karşı çıktı. Belediyenin, daha önce iptal edilen yedi plan değişikliği kararı gibi, sekizinci değişikliğin de, "kent suçunda" ısrar etmek olduğunu söyledi.

Sözcü Gazetesi yazarı Gazeteci Çiğdem Toker de 27 Kasım tarihli yazısında aynı konuyu ele aldı ve şunu sordu: "Demir kafesi içine alan imar değişikliklerine "hukuksuzdur" diyen yargı kararları ile kamu zararları ortadayken, bu hukuksuzluk anıtını adeta canla başla koruma çabasının ardındaki sebepler nedir?"

Fotoğraf: ankahaber.net

"CSO Kültür ve Sanat Adası" Açıldı

CSO Konser Salonu "inşaatı bitecek ve 3-4 Aralık'ta açılacak" haberi, inanılacak gibi değil. 1992'de başlayan ve yaklaşık 30 yıldır süren inşaat bitmiş. Oysa neredeyse bütün Ankaralıların, bu inşaatın hiçbir zaman bitmeyeceğine dair güçlü inancı vardı.

Binanın mimarları Semra ve Özcan Uygur. Yerleşkenin, "2 bin 23 koltuk kapasiteli 'Büyük Salon', 500 koltuk kapasiteli 'Mavi Salon' ve 600 kişilik 'Tarihi CSO Salonu' ile restoranları, sergi salonu ve açık hava alanlarından" oluştuğu belirtiliyor.

Aynı internet kaynağı, "3-4 Aralık tarihlerinde gerçekleşecek açılış konserlerinin ardından, 5 Aralık İdil Biret resitali, 11 Aralık Nil Venditti &

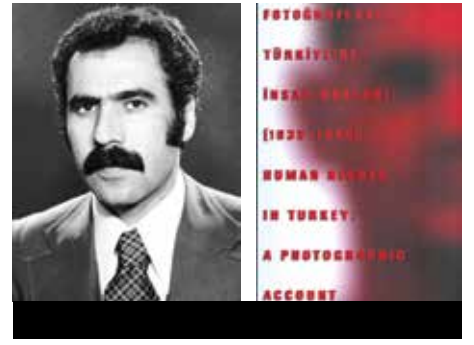

Nil Kocamangil, 18 Aralık Antonio Pirolli & Atakan Sarı ve 25/26 Aralık tarihlerinde Cemi'i Can Deliorman şefliğinde dünyaca ünlü vokal Buika ile yeni yıl konserlerini" içeren bir programdan bahsediyor. Geçtiğimiz Eylül sonunda CSO'nun, konser salonu inşaatında çalışan emekçilere, Mozart müzikleri ile açık havada bir teşekkür konseri gerçekleştirmesi, doğrusu incelikli bir davranıştı ve Ankara'ya çok yakıştı.

Destansı konserler/ şarkılar

Timur Selçuk'u, Kasım ayı başında yitirdiğimizi duyduk. Timur Selçuk sadece İstanbullu bir sanatçı değildi. Aynı zamanda Ankaralı da sayılır. ODTÜ 1978 konseri, o kuşak için, sanki yaşamlarının en destansı olayıymış gibi, bir etki yaratmıştı. Ölüm haberinden sonra, Selçuk hakkında yayınlanan yazılara bakıldığında, başlıkların/ maddelerin neredeyse yüzde 80-90'ının, bu konser ile ilgili olduğunu görüyorsunuz. Nasıl oldu da, ne oldu da, böylesine inanılmaz bir etkiyi yaratabildi? Ne anlamı vardı bu konserin de; toplum/kent üzerinde, böylesine unutulmaz bir etki nasıl oluştu? Ama 78 yılı da, "efsanevi" sayılır.

Timur Selçuk ayrıca, AST'ın o dönemde oynadığı birçok çok önemli oyunun müziklerini yapmıştı. Bu nedenle o dönemde, Ankara'nın müzik yaşamında da, o dönemin devrimci topluluğunun kültürel yaşamında da, fırtınamsı bir etkisi vardı. Film ve tiyatro müzikleri de, şarkıları kadar önemsenmesi gereken müziklerdir belki?

İlhan İlhan

Mamak'ta büyük ve insanlık dışı bir vahşetle, askeri yönetim tarafından, 7 Kasım 1980 günü dövülerek öldürülen İlhan Erdost, Tarih Vakfı tarafından anıldı. Anma nedeniyle, 1995 yılında Atatürk Kültür Merkezi Büyük Sergi Salonunda Ülkü Özen'in Tarih Vakfı için hazırladığı "Fotoğraflarla Türkiye'de İnsan Hakları (1839-1990)" sergisi ve burada gösterilen Muzaffer İlhan Erdost'a ait video anlatımı da, hatırlatıldı.

<https://www.youtube.com/watch?v=2RSfKFN7JYc>

Şiddet... Şiddet... Şiddet

Şiddet yoluyla ne demek istediğini anlatan ve karşındakileri hırpalayarak/ öldürerek istediğinin olmasını sağlayan erkeklik, kentleri ve toplumu, bütünüyle ele geçirmiş gibi duruyor. Bu bir "iktidar" anlayışı. Politikadan, aile içine ve toplumsal yaşamın her dolanımına kadar, erkekler, meramlarını bu dille anlatıyorlar. Ankara'dan da, Kasımda iki şiddet haberi geldi (elbette çok daha fazladır):

Karısını, oğlunu ve kızını öldüren aile babası ve

Hastanenin acil servisinde, çocuklarının öldüğünü zanneden ailenin, acil servis sağlık personeline saldırması...

Sağlık çalışanları zaten, inanılmaz bir yük, baskı ve sorumluluk altında. Kentliler de, neredeyse, her soruna karşı şiddete yönelmenin eşiğinde yaşıyor gibi... Belki sosyal psikolojinin konusu, ama toplum, böylesine bir inanılmaz saldırganlıkla, sağlığını nereye kadar koruyabilir?

Hurdası çıkmış Ankapark

Ekim ayında duyurduğumuz Ankapark'ın geleceği, belirsizliğini koruyor: Bu konuda ABB'nin Ankaralıları dinleyeceği sözü tekrarlandı. Ancak nasıl dinleyecek? Bunun adil, etkili ve demokratik bir süreç olacağını varsaysak bile, Ankaralıları bu soruyu nasıl yanıtlayacak? Bu sorun üzerinde, kentliler hiç tartışmadı. Soruna birçok farklı açıdan ve düzeyden bakmakla elde edilebilecek bir olgunlaşma da olmadı. Bu durumda, kim işlevsel bir çözüm bulabilir?

Taksim/kent hakları da taksim edilecek mi?

Bu soru, bizi İstanbul Taksim'de, bu ay içinde jüri tarafından seçilmiş 3 projenden, halkoylaması yoluyla elde edilen "birinci" projeye sağlanmaya çalışılan "katılımcı planlama/ katılımcı kent yönetimi/ yönetişimi vb." sorunlarına getiriyor.

Kasım ayında, "Taksim Meydanı Yarışma Sürecine ve Sonrasına İlişkin Zorunlu Açıklama" başlığı altında TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi de dahil, 50 sivil toplum örgütü, eleştirel bir açıklama yaptı. İşin içindeki aktörlerin hiçbirinin "iyi niyetinden" kuşku duymasak bile, ortaya çıkan durum ve sonuçlardaki garipliklerden, ne anlamalıyız, nasıl bir sonuç çıkartabiliriz?

Taksim, Ankara için de önemli. Acaba, anonim olarak biz kentliler, kendi kent deneylerimizden anlam ve bilgi türetme çabamızdaki acemiliklerimiz veya tembelliklerimiz nedeniyle, kentsel demokrasi alanında, bir arpa boyu yol gidemiyor muyuz?

Saraçoğlu

Tahtaperde Saraçoğlu

Ankapark gibi, Saraçoğlu da belirsizliğini koruyor. Daha doğrusu, bu mahallede merkezi yönetim ve müteahhit, bildiğini okumaya/ yapmaya devam ediyor. Ama Ankaralıları için bu tartışma bitmiş ve anlamlı olduğunu düşünebileceği bir düzeye gelmiş değil. Acaba Taksim deneyimi dikkate alınarak, Saraçoğlu'nun geleceği için, düşünsel planda olsa bile, katılımcı kentsel demokrasiye dair bir arayış, gerçekleştirilebilir mi?

Dünya Şehircilik Günü

Her yıl olduğu gibi 8 Kasım'da (zoom üzerinden) ŞPO tarafından gerçekleştirilen (44.) kolokyumun teması, "kriz"di. Kolokyumun üçüncü ve dördüncü günlerinde yapılan oturmalardan bazıları: "Pandemi Sürecinde Kentsel Yaşam" (2 bölüm), "Pandemi Sürecinde Kamusal Alan", "Kentsel Riskler ve Kırılganlıklar" (2 bölüm), "Kriz Sürecinde Planlama (2 bölüm)" başlıklarını taşıyordu. Kayıtlar, SPO'nun sitesinde bulunabilir.

Ekolojik felaketlere karşı direniş: Nallıhan Termik Santrali

TEMA Vakfı'nın yaptığı mahkeme başvurusu sonucunda, "Ankara'nın Nallıhan ilçesi Uluköy ve Karaköy mahalleleri sınırları içerisinde kurulması planlanan Çayırhan-B, Kömürlü Termik Santrali'nin, mevcut ekosistem ile su varlıklarına zarar vereceği" gibi nedenlerle, imar planları iptal edilmiş. Bu, iyi bir haber, ama ne yazık ki, bu iki köy halkının da, TEMA ile birlikte davranıp-davranmadığı, belirtilmemiş.

Fotoğraf: ankahaber.net

Resim ve müzik: Rijksmuseum'daki resim, "Bir Ankara Manzarası" Albümü ve Şekkeli

Ankara'nın 18. Yüzyılda, Hollandalı bir ressam tarafından yapılmış olan panoraması, kentin o dönemine ait en geniş ve ayrıntılı bilgiyi veren,

yağlıboya bir tablo. Tablonun analizi, Eyiceoğlu tarafından 1970 yılında yazılan bir makalede, ayrıntılı olarak anlatılmıştı. Rijksmuseum'daki resim, 2018 yılında VEKAM'ın düzenlediği "Sof" sergisi nedeniyle, Ankara'ya getirilmişti. Çengelhan'daki müzede sergileniyor ve 2022 yılına kadar, Ankara'da kalacak.

Bu resmin verdiği esinle Necati Şekkeli, 12 parçadan oluşan bir müzik besteledi ve albüm yayınladı. Albüm, Şekkeli'nin Anadolu kültürünü müzikle anlatmak amacıyla yayınlamaya başladığı, "Piano Turca" adlı projenin üçüncü ürünü. Albümde hem piyano, hem de senfonik versiyonları olan parçaların adları şöyle: Bir Ankara Manzarası, Sof Feraceli Kadın, Çengelhan, Köprü, Tiftik, Pazar Yeri, Hacı Bayram, Hıdırlık Tepesi, Karacabey Hamamı, Namazgah Tepesi, Julianus Sütunu ve Augustus'un Mirası. Senfonik düzenlemeler Emanuel Abrudean'a ait.

Ankara'ya ait bir resim ve Ankara'ya ait bir beste ve müzik. Bir anlamda albüm, kentin batı ve Anadolu kökenli uygarlıklarla etkileşimi üzerinde düşünüyor...

Zor ve pis bir iş, zorba ve çirkin belediye

Mahir Bağış'ın 17 Kasım tarihli Birgün Gazetesinde yayımlanan haberine göre Ankara Altındağ Belediyesi zabıtalrı, 12 Kasım'da İskitler Ata Sanayi Sitesi'nde bulunan atık kâğıt depolarına baskın yaptı ve depoları yıkarak işçilerin mallarına el koydu. İşçiler, kira kontratı, elektrik ve su abonelikleri bulunan depolarının yıkılmasına tepki gösterdi.

Habere göre, polis eşliğinde gelen belediye zabıtalari, 12 Kasım Perşembe günü atık kâğıt işçilerinin depolarını basarak işçilerin topladıkları kâğıtları belediye araçlarına yükledi. 15 yıldır atık kâğıt işçiliği yapan Yakup Çelik, kendilerine hiçbir tebligat yapılmadan depolarının yıkıldığını söyledi. Depoların yıkılma nedeni olarak zabıtalari sadece "yasak" dediğini belirten Çelik, "Valilik talimatı olduğunu söylüyorlar. Fakat ellerinde hiçbir belge yok. 'Belgesiz yapamazsınız' dediğimizde ise 'Gidin, dava açın' diye cevap verdiler" şeklinde konuştu.

Bize Yer Göstersinler

Mahir Bağış'a konuşan işçilerden Çelik kaçak çalışmak istemediklerini belirterek, "Depoların kira kontratları, elektrik ve su faturaları var, her ay bunları ödüyüz; fakat zabıta gelip kapılarımızı kırıp depoları yıkabiliyor" dedi. Kendilerine depoların taşınacağını söylediğini de aktaran Çelik, şöyle devam etti:

"Yeni depo yerlerinin Keçiören Ovacık tarafında 'Sıfır Atık Projesi' kapsamında kurulacağını duyduk. Aracı olmayan insanlar her gün Ovacık'a yürüyerek nasıl gidip gelecekler? Kâğıt asıl olarak şehir merkezinde toplanıyor, burası yasaksa bize şehir merkezinde bir yer gösterebilirler."

Malımızı Gasp Etiler

Bağış'a konuşan atık kâğıt işçisi Abdülkerim Taş ise "İnsanlar bize hırsız gözüyle bakıyor, oysa tek derdimiz eve ekmek götürmek. Zabıtalardan sadece bir saat süre istedik en azından eşyalarımız toplayabilmek için. Ona bile izin vermediler. Bizim bir hafta boyunca gece gündüz topladığımız malları kendi araçlarına yükleyip götürdüler. Bunun adı gasp değil de nedir?" diye sordu.

Haberdan Ne Anlıyoruz?

- Ankara'da, bu örnekte Altındağ Belediyesi'nin ama Büyükşehir dahil hiçbir belediyenin atık toplama ve geri-kazanım konusunda kapsamlı bir planı olmadığı, belki sadece parçacıl ve sorunu çözmekten çok, ötelemeye yönelik (belki?) projeleri olduğu,
- Kağıt/ atık toplayıcılarının, çok zor koşullarda, ama ellerinden geldiği kadar kurallara uymaya çalışarak günlük ekmeklerini kazanmakta oldukları,
- Eğer kentin en çok atık üreten yerlerinde (özellikle kent merkezlerinde) geri kazanım için atık toplanacaksa, toplayıcılar atıkları, kendi güçleriyle ve elle sürülen arabalarla bu merkezlere getirdikleri için, bunun en fazla atık üreten yerlerin yakınında kurulan küçük istasyonlarda birikmesi gerektiği,

Fotoğraflar: Mahir Bağış, Birgün Gazetesi

- Geri-kazanım çalışmalarının her kent için bir kazanım olduğu ve eğer bütün taraflar için kazanım sağlayacak bir biçimde örgütlenebilirse, her kente olduğu gibi, Ankara'ya da, (insan onuruna yakışır biçimde elde edilmiş bir) ekolojik kazanım sağlayacağı,

- Bu örgütlenme (daha kapsamlı ve düzenli olursa buna "atık ve geri-kazanım için planlama", ya da "Ekolojik Ankara Planının, gündelik atık toplama ve depolama bölümü" de diyebiliriz) mutlaka, bu çalışmalar için yer alan bütün emek süreçlerinin (toplamada, ilk sınıflandırma ve taşımada el emeği ve sürecin işleyişi-yönetimi ve ekonomisinin düzenlenmesi için, bazı bürokratik ve teknik emekler dahil) ve kamusal sağlık ve yararın kent ölçeğinde gözetilmesini sağlayan tarafların katılımıyla, sağlanacak bir planlama/projelendirme sürecine/yaklaşımına dayanmalıdır; ama Ankara'da, böyle bir örgütlenme ve planlamanın olmadığı,

anlaşılmakta.

Bunlardan da önemli olarak, Altındağ Belediyesi'nin sorun çözmeye bakışının tek yönlü, emredici ve güçle güçsüzü ezmek ve mağdur etmekte bir sorun görmediği, otoriter olduğu, işçiler için çok zor koşullarda kazanılmış çok küçük paraların bile, gasp edilmesinde bir sorun görülmediği de anlaşılıyor.

Başlıktaki ifade az bile kalıyor, değil mi?

Derleyen: Akın Atauz

"Kaybetmek Özgürleştirir" Diyerek Yola Çıkan bir Grup Datçalı Erkek

Sencer Başat

Eleştirel erkeklik Datça inisiyatifi (EeDi) en temel problemini şöyle belirlemiştir: Biz, erkekler olarak hegemonik erkeklige, güçlülük mitine, heteroseksizme ve heteronormativiteye nasıl bağlanıyoruz, bunlarla nasıl bütünleşiyoruz, eril iktidar şebekesinin parçası haline nasıl geliyoruz/getiriliyoruz; özcesi erkekler olarak bu eril tertibatın nasıl ve niçin itaatkâr köleleri haline dönüştürülebiliriz?

Çoğunluğu Ankaralı olan bir grup Datçalı erkek olarak, yaz boyunca çalıştık ve bir dizi toplantı sonucunda, 8 Ekim 2020 tarihinde Eleştirel erkeklik Datça inisiyatifi (EeDi) adında bir platformu oluşturduk.

Önce birbirimize "erkek kimdir?" ve "ben erkek miyim?" sorularını yönelttik. Erkek tanımının sünnetten geçtiği düşünülen coğrafyamızda, kadın cinayetlerine karşı bir

duruş sergilemek, eril şiddeti ve baskıyı bütün toplumsal argümanlarıyla eleştirmek kararını aldık. Bir araya gelme ve eleştiri kararlılığımız, erkekliğimizi sorgulamak adına "bir adım geri atmak" üzerine kurulu bir yapı olarak; kadın hareketi, feminist kadın platformları ve LGBTI+ gruplar ile de etkileşim içinde olmuştuk.

Bir çerçeve metin ve bildiri metni hazırlayarak, bu metnin birçok yabancı dile çevrilmesini

sağlayarak, bu metinleri bir kitapçık haline getirerek "kaybetmek özgürleştirir" dedik. Sosyal platformlarda çağrılarımızı yeniledik ve inisiyatifimize üye olmak isteyenleri sosyal medyaya davet ettik.

Erkekliğin bir göstergesinin de "kocaman sayılar" olduğunu bilerek, çok erkekçe bir tavırla söylemek gerekirse ilk gün 400'den fazla üyemiz oldu? Bir ay sonrasında ise 700 üyeye ulaştık.

Amaçlarımızdan birisi de bu konuda bir kaynakça ve literatür kitapçığı hazırlayarak, kütüphanemizi genişletmek ve farkındalığı artırmak suretiyle eril şiddeti ve erkin sınırsız gücünü sorgulayarak, toplumsal cinsiyetin bütün disiplinler açısından baskı unsurlarını ortaya koymak.

Kitapçığımızda yayımladığımız metni bazıları "marjinal", bazıları "akademik", bazıları "fazla entelektüel" bazıları da "ağır ve anlaşılmaz" buldu. Çıkışımızın zaten sadece kendi adıyla bile fazla havalı ve etkili olduğunu yazanlar ve söyleyenler oldu.

İnisiyatifimizde bulunan arkadaşlarımızla yaptığımız bir iç söyleşi çerçevesinde, Güngör ve Mahmut ile yaptığımız sohbet, Eleştirel erkeklik Datça inisiyatifini (EeDi) biraz daha tanıtmaya çalışıyoruz.

Eleştirel bir erkeklik fikrini tartışmak süreci ne kadar sancılı oldu?

Toplumsal cinsiyet olarak erkekliğin, eleştirel yaklaştığını samimi olarak düşünenler, söyleyenler, bizler tarafından her gün yeniden üretildiğini biliyoruz. Burada, samimiyetten taviz vermemeyi de ilk elde kabul etmiş olan grubun üyeleri, kendisini erkek olarak kabul eden bizler için tartışma sürecinin gündelik hayat pratikleri ve yerleşik davranışlar açısından belli bir zorlanmayı da birlikte getirdiğini dikkate almak gerekir. Kuruluşa giden tartışma sürecini, bu süreçte olup bitenleri de bu çerçevede değerlendirmek doğru olur. Bu bağlamda, tartışma süreci, amiyane tabirle söylersek, çuvaldızı kendimize batırma gerekliliğinin ortaya konulup geliştirildiği bir süreç olarak sancılı oldu diyebiliriz.

Platformun temel prensipleri nelerdir?

İnisiyatifin adında da yer aldığı gibi, toplumsal cinsiyetlerimiz uzun bir tarihsel-kültürel miras ve bunun erkek cinsiyetine tanıdığı avantajlar üzerine kurulu. Bir de bu toplumsal-kültürel yapı içinde yetişmiş, bugüne kadar bu sistem içinde varolmuş ama bunun doğru olmadığını, sürekli bir egemenlik ve tahakküm ilişkisi ürettiğini; bunun hem kadını hem erkeği iktidar ilişkileri ile malûl biçimde var ettiğini kabul ediyoruz.

İnisiyatif ve içinde yer alan bireyler olarak bu ilişkileri gündelik-pratik olarak yeniden üretmemeyi, ona katılmaktan kaçınmayı en temel prensip olarak benimsediğimizi söylemek doğru olur sanırım. Bu anlayışa bağlı olarak, inisiyatifte bireysel olarak varolmak, somut diğer politik angajmanlarımızı dışarıda bırakmak gibi ilkeler gelişti. Bu, kendi dışımızda gelişen olaylara sessiz kalacağımız, deyim yerindeyse inisiyatifin sadece erkekler arası bir bilinç yükseltme grubu olarak kalmasını öngördüğümüz anlamına gelmiyor. İstemese de yeniden ürettiğimiz erkeklik pratiklerimizle içinde var olduğumuz toplumsal alanda son dönemde giderek belirginleşen erkek şiddetinin gündelik görünümüne karşı somut tutum geliştirip tavır almak ve bunu görünür kılmak da bir ilke olarak önümüze koyduğumuz bir şey.

Başlangıçta neden kapalı bir grup olmayı tercih etti?

Bu soruya, zorluklarla ilgili ilk sorudaki örtük gönderme ve yapmaya çalıştığım açıklamalar üzerinden cevap vermek uygun olur. Erkekler, hele de bir grup olarak bir araya gelmişse, genellikle kendi kişisel alanlarına temas etmeden konuşurlar. Birbirini pek de yakından tanımayan grup üyelerinin, bunun dışına çıkan, kendi erkek kimliğini ve bunun sorunlarını ortaya koyması, belli bir güven duygusu içinde mümkün olabilir fikri öne çıktığı için kapalı bir grup olarak başlangıç yapmak uygun olacak diye düşündük. Bunun geçici bir süreç olduğunu sürekliliğinin hedeflenmediğini söylemek gerekir.

Neden bir dernek veya vakıf olarak kurumsal bir kimlik kazanmadı?

Dernek, vakıf gibi yapılar ileride düşünülebilir ama genellikle erkeklik ideolojisini ve gündelik pratiklerini yeniden üreten bürokratik süreçlerle başlamak pek makul gelmedi. Bu çerçevede, zorluğunu kabul ettiğimiz erkek dünyasının gündelik pratiklerini yeniden üreten kurumlarla başlamak çok uygun değildi diyebiliriz. Ayrıca, bu yapıların erkek egemen sistemin asli üreticisi diyebileceğimiz devlet tarafından sürekli kontrol edilen ve kısıtlanan çerçevesi içine girmeye çalışmamak da diğer bir neden olarak söylenebilir.

Datça dışına çıkmayı düşünüyor mu?

Biraz önce de söylediğim gibi, sorun olarak gördüğümüz şeyin toplumsal-kültürel bir alanın her birimiz üzerinden de ürettiği sistematik tahakküm-iktidar ilişkileri sorunu olması dolayısıyla, inisiyatifin etkinlik alanının Datça ile sınırlı tutulması düşünülemez zaten. Bu, gündelik hayatın somut pratiklerini yaşadığımız Datça'da genel toplumsal etkinliklerden daha farklı pratikler geliştirilmesinin düşünülmediği anlamına gelmiyor tabii ki. Bu anlamda, Datça'da karşılaşılan erkek egemen tavrın ortaya konulduğu gündelik olaylara, eril zihniyet ifadelerine karşı somut tutum geliştirerek şehrin eril dil ve pratiklerden uzaklaşması yönünde çaba harcamak gibi bir Datçalılık'tan söz etmek doğru olur.

EeDi sosyal medyadaki yaygınlığını hangi araçlarla sürdürmeyi düşünüyor?

Şu ana kadar, EeDi'nin sosyal medyada, Instagram, Twitter, Facebook, YouTube ve Web sayfası kullanıma sokulmuş durumdadır. İlerde zoom üzerinden toplantı ve konferanslar gerçekleştirmek de gündemimizdedir. İhtiyaç halinde yeni araçları devreye sokabiliriz. Çok net tariflenmemiş olsa da gurubumuzun kendi içinde doğal bir görev bölüşümü yapmış olduğunu söylemek mümkün. Sosyal medya faaliyetimizi üstlenen arkadaşlarımız bu konuda görüş ve öneri geliştirme çabası içindedirler.

"Bir araya gelme ve eleştiri kararlılığımız, erkekliğimizi sorgulamak adına "bir adım geri atmak" üzerine kurulu bir yapı olarak; kadın hareketi, feminist kadın platformları ve LGBTI+ gruplar ile de etkileşim içinde olmaktadır."

Eleştirel erkeklik Datça inisiyatifi
EeDi

Kendimize şu soruları soruyoruz:

- Hegemonik erkekliğe, güçlülük mitine, heteroseksizme ve heteronormativiteye nasıl bağlanıyoruz?
- Eril iktidar şebekesinin parçası haline nasıl geliyoruz/getiriliyoruz?
- Eril tertibatın nasıl ve niçin itaatkar köleleri haline dönüştürülebiliriz?

Biz, sizin bildiğiniz o erkeklerdeniz!

EEDATCA.ORG
EEDATCA48
EEDATCA48
EEDATCA

Soldan sağa: Sedat Yağcı, Remzi Altunpolat ve Ayhan Yalçınkaya

EeDi'nin gelecekteki faaliyetleri neler olabilir?

Faaliyet kavramını çok boyutlu ele alıyor ve tartışıyoruz. Meselenin akademik boyutu, kişiliğimizde vuku bulan ataerkil boyutu, sosyal boyutu ve bunları sosyal pratiğe taşıma boyutlarını yavaş yavaş tartışmaya başladık. Yakın hedefimiz Feminist Hareketin "bilinç yükseltmek" diye kavramlaştırdığı şeyi bir kamp aracılığıyla gerçekleştirmektir. Muradımız kavramlara yüklediğimiz anlamları tartışmak, kavramlarla yeni bir tarzda ilişkilendirmektir. Bu kamp aracılığı ile aynı zamanda bir nevi kendimizi masaya yatıracağız, kendimize ve birbirimize ayna tutmaya çalışacağız. Zira yola çıkarken "bildiğiniz erkeklerdeniz" diyerek faillüğimizi daha baştan kabul etmiştik. Bu kabullenişimizi aynı zamanda kendimizden başlayarak bir değişim sürecine gireceğimizin de ön kabulü olarak okumak mümkün.

"Bizim çıkışımız Muğla'da ki, Pınar Gültekin cinayeti akabinde, erkeklerin işlediği cinayetler karşısında, tutum almamız gerekliliği üzerinde yan yana geliş biçiminde oluştu."

EeDi'nin Türkiye ve dünyada başka örnekleri var mı?

Avrupa ve Amerika'da bolca örnekleri var. Ancak bu örneklerin fail topluluk içinde hegamonik bir boyut kazandığını söylemek mümkün değil. Bizim çıkışımız Muğla'da ki, Pınar Gültekin cinayeti akabinde, erkeklerin işlediği cinayetler karşısında, tutum almamız gerekliliği üzerinde yan yana geliş biçiminde oluştu. Benzeri bir oluşumu yakın tarihimizde

görmek mümkün. Türkiye'de 2008 yılında "Barış gelini" olarak tanınan İtalyan sanatçı Picca Bacca barış yürüyüşü nedeniyle geçtiği Kocaeli'nin Gebze ilçesinde tecavüz edilip, öldürülmesinin ardından, siyasal erkeklığe karşı bir başkaldırma hareketi olarak, erkekler tarafından "Biz erkek değiliz" inisiyatifi oluşmuştu. Bir dizi atölye çalışmaları yürüten inisiyatif zaman içinde sönmüldü. Bir diğer örnek, ABD'de sosyal medya üzerinden örgütlenen "Incel" inisiyatifidir. Incel, İngilizce istemsiz bekarlar anlamına gelen "Involuntary celibate" kendilerini istemlerine rağmen romantik veya cinsel partner bulamayan, bir internet alt kültürünün üyeleri olarak tanımlar. Incel forumlarında yürütülen tartışmalar genellikle içerlenme, kadın düşmanlığı, mizantropi, kendine acıma, kendinden nefret etme, ırkçılık ve cinsel olarak aktif olan insanlara karşı şiddetin onaylanması ile karakterize edilirler. Incel, kadın düşmanlığı ile ırkçılığın, yabancı düşmanlığının bir madalyonun iki yüzü gibi olduğunun tipik örneğidir.

EeDi İstanbul Sözleşmesi'ne nasıl bakıyor?

İstanbul Sözleşmesi, kadınların uzun mücadelesi sonucu elde edilmiş, kısmi bir kazanımdır. Kısmi de olsa bunu savunmak farklı cinslerin kamuda görünür olması bakımından önemlidir. Bunun muktedirin bir bağıışı değil mücadeleye kazanılmış olduğunun altını çizmekte yarar var. Kadınların her kazanımlarını EeDi savunur, İstanbul sözleşmesini de.

8 Ekim 2020 tanıtım toplantısının sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

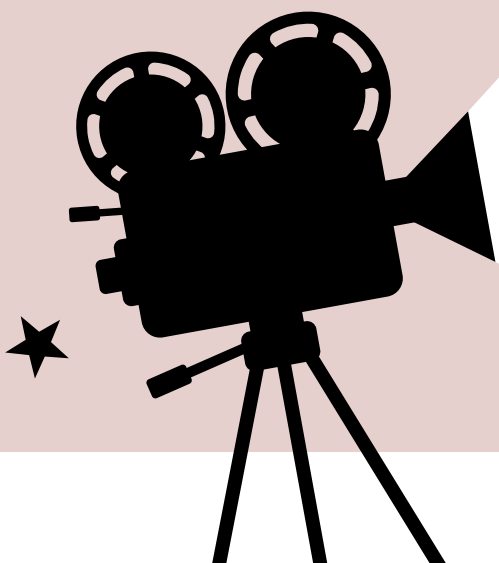
8 Ekim toplantımız, koşullar ne kadar aleyhimize olursa olsun, yapılabilecek bir şey olduğuna iyi bir örnekti. Toplantımız, pandemi nedeniyle her türden toplantı ve gösterinin yasaklandığı koşullarda, kısıtlı duyuruyla, kahvaltı formatında yapıldı. Başlangıç için kapsamlı bir sunum yapıldı. Katılımcıların tartışmayı derinleştirme çabaları ve sunuma yaptıkları katkı toplantıyı farklı kılan bir diğer yönüydü demek abartı olmaz.

"Ataerkil kapitalist sistemin kendini, dışı olan her şeyi yok etmek üzere inşa ettiğini kabul eder. Dolayısıyla, kadını, havayı, akarsuyu, toprağı, kendini yeniden üreten tohumu kısacası bizim küçük parçası olduğumuz doğayı hızla yok etmektedir."

EeDi'nin kadın ve LGBTİ+ platformuyla etkileşimi nasıl, örneğin gelecekte bir kadın üyesi olacak mı?

EeDi'nin, kadın ve LGBTİ+ platformlarının fikri etkisinde olması son derece doğal. Zira bu yolu açan, düşünsel ve pratik bazda olgunlaştıranın, bu iki hareket olduğunu ön kabul ile yola çıkmış bir çevredir. EeDi, ataerkil kapitalist sistemin kendini, dışı olan her şeyi yok etmek üzere inşa ettiğini kabul eder. Dolayısıyla, kadını, havayı, akarsuyu, toprağı, kendini yeniden üreten tohumu kısacası bizim küçük parçası olduğumuz doğayı hızla yok etmektedir. Bu gidişi tersine çevirmek için işlevli olacak her tür bileşimi önyargısız kabul edeceği kanısındayım. Zira, "Biz erkek değiliz" platformunun sönmülmesinin nedenlerinden birinin erkeklerin kendi başına değişimi yaşamalarını mümkün görmemeleri, bu değişimin karma topluluklar aracılığıyla olmasının mümkün olacağına sonucuna varmalarıydı. 8 Ekim toplantısına kadınların gösterdiği ilgi bazı ipuçları vermekle birlikte, bu konuda karar vermek için zamana ihtiyacımız olduğu kanısındayım.

SOLFASOL KENT FİLMLERİ FESTİVALİ

Ankara'nın Gayriresmi Film Festivali'nin hazırlıkları başladı. Solfasol Kent Filmleri Festivali Haziran 2021'de Ankara'nın parklarında, açık amfilerinde, Solfasol destekçisi mekanlarda birlikte film seyretmek ve kente sinema gözünden bakmak isteyen izleyiciler ile kenti konu ve mekân edinen sinemacıları buluşturacak. Festival çağrısı için Ocak 2021 sayısını, aynı tarihte Gazete Solfasol web sayfası ve sosyal medya hesaplarını takip edebilirsiniz. Festival ekibine destek olmak ve katılmak isteyenler festival@gazetesolfasol.com adresine e-posta gönderebilir ya da 0(537) 024 28 49 a telefon edebilir.

CSO Konser Salonuna Kavuşabilmenin Sevinci

H. Hüseyin Akbulut

Konser salonuna kavuşabilmek için 30 yılı aşkın süre geçmiş. Dile kolay, bu zaman dilimi, Cumhurbaşkanları Kenan Evren, Turgut Özal, Süleyman Demirel, Ahmet Necdet Sezer, Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan ve tekrar Recep Tayyip Erdoğan'ın görev yıllarını kapsıyor. Çarpın dörde, beşe, harcanan yıllar toplamı ortaya çıkar.

Yeni CSO Konser Salonu

Sabrınız varsa, o günden bu yana kaç Kültür Bakanı gelip geçti, onları da sayalım: Mükerrrem Taşçıoğlu, Mesut Yılmaz, Tınaz Titiz, Namık Kemal Zeybek, Gökhan Maraş, Fikri Sağlar, Timurçin Savaş, Ercan Karakaş, İsmail Cem, Köksal Toptan, Agah Oktay Güner, İsmail Kahraman, İstemihan Talay, Suat Çağlayan, Hüseyin Çelik, Erkan Mumcu, Atilla Koç, Ertuğrul Günay, Ömer Çelik, Mahir Ünal, Nabi Avcı, Numan Kurtulmuş ve M. Nuri Ersoy.

Sanırım konser salonu inşası için bir dünya rekorundan söz ediyoruz.

1992 yılını "CSO Konser Salonu ve Koro Çalışma Binaları" projesi için açılan yarışmanın sonuçlandığı tarih olarak kabul etsek bile aradan tam 28 yıl geçmiş.

Oysa bu alandaki çalışmalar daha da eskiye dayanıyor. Örneğin 14 Aralık 1990 tarihi, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan "Milli Komite'nin, CSO Konser Salonu'nun "Atatürk Kültür Merkezi Alanı" 4. bölgede inşa edilmesine karar verdiği tarihtir. Demek ki o tarih üzerinden de 30 yılı aşkın bir süre geçmiş.

Daha da geriye, özellikle de 1983'lü yıllara, Turgut Özal'ın Başbakanlık dönemine gitmemiz gerekiyor, çünkü "Yeni Konser Salonu" konusunda ilk somut adımlar o tarihlerde atıldı.

"Orkestra Şefi Gürer Aykal'ın Özal'a iyi akustikli konser salonu örneği olarak Gewandhaus'u işaret etmesi, Başbakan Özal ve CSO'yu Mimar Odaları ile karşı karşıya getirdi."

Kuşkusuz tüm bu sonuçlar Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Yönetimlerinin yeni bir konser salonu için sürdürdüğü çalışmaların ürünüdür.

Söz konusu yıllar, sanat alanı bağlamında da geleceğe umutla baktığımız yıllardı. Yeni konser salonu ve yeni opera evi için atılan adımlar, Antalya Orkestrası ve Tiyatrosunun kuruluşu, Bakanlar Kurulu kararı çıkarılan ve kadroları tahsis edilen yeni 5 Opera ve Balenin kurulma kararı, uluslararası boyuta taşınan Aspendos Festivali vb. atılımlar.

CSO'da da olabildiğince özenli programlar, üst düzey orkestra şefleri ve solistlerle sürdürdüğümüz hafta sonu konserleri, büyük kitlelere seslendiğimiz Hipodrom konserleri, Atatürk Spor Salonu ve Aspendos'a taşınan konserlerle CSO'nun konser dinleyicisi kitlesel boyut kazanmıştı. Dinleyici salona sığmaz durumdaydı. Salonda yer bulamayanlar için dinleyici fuayesine sinevizyon sistemi kurmuştuk.

Anımsıyorum, konsere bilet bulamayan dinleyicinin yoğun baskısına karşı koyamamış, haftalık Carmina Burana konserlerini 3 hafta daha sürdürmek zorunda kalmıştık. Yeni bir konser salonunun inşası böyle bir ortamın oluşmasıyla gündeme oturmuştu.

Turgut Özal orkestranın eskiden beri dinleyicisiydi, CSO'ya yakındı. O konserlerin birinde Başbakan Özal sanatçı fuayesine gelmiş "Hüseyin bey, bu salon çok küçük ve eski" demiş, "efendim şimdi mühendislerden oluşan bir bakanlar kurulumuz var, umarım bu kez yeni konser salonuna kavuşuruz" yanıtını vermiştim. Gerçekten de açıklanan yeni bakanların çoğu mühendis kökenliydi. Başbakan'ın zihninde de "Yeni bir Konser Salonu" vardı.

Ancak tüm bu olumlu ortam, Gewandhaus Konser Salonu tartışmalarıyla bozuluyordu. Orkestra Şefi Gürer Aykal'ın Özal'a iyi akustikli konser salonu örneği olarak Gewandhaus'u işaret etmesi, Başbakan Özal ve CSO'yu Mimar Odaları ile karşı karşıya getirdi. Aslında CSO'nun kurumsal olarak böyle bir kararı yoktu. Kurumun o günkü müdürü konumuyla Mimar Odaları nezdinde yaptığım tüm uzlaşma çabalarımız sonuçsuz kaldı.

Belirtmem gerekiyor, yaşanan dönem 12 Eylül 1980 darbe sonrası dönemdi ve tüm yerleşik kuralların askıya alındığı olağandışı yıllardı. Böyle bir ortam; Başbakanlık Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Dünya Bankası Uzmanlığı görevleri gibi geniş ilişkiler ağı ve deneyiminden gelen Özal'ın pragmatik düşünce yapısıyla birleşince, yaşananları, bugün, Başbakan Özal'ın ince eleyip sık dokumadan tez elden başkenti ve CSO'yu yeni bir konser salonuna kavuşturma isteği ve siyaseti olarak değerlendiriyorum.

Tartışmalar sürerken, Bayındırlık Bakanlığı, konser salonu için 19 mimarlık firmasını proje için davet etmiş, ancak yerleşik kurallara uyulmadığı

“Yaşanan dönem 12 Eylül 1980 darbe sonrası dönemdi ve tüm yerleşik kuralların askıya alındığı olağandışı yıllardı.”

gereğiyle meslek odaları ve mimarların protesto ettikleri davete yalnızca 3 mimarlık firması proje sunmuştu. Bakanlığın duvarlarında Umut İnan, Ahmet Gülgören ve Turgut Alton'un konser salonu projeleri sergilenmişti.

Aldığımız çağrıyla projeleri değerlendirmek için Bayındırlık Bakanlığı'na gidiyoruz, süregelen tartışma ortamını da anımsayarak Aykal'a, Gewandhaus benzeri proje varsa bile o projeden uzak durmamızın doğru olacağını söylüyorum. Aykal görüşlerime katılıyor.

Turgut Alton Gewandhaus benzeri bir proje göndermiş, Umut İnan ve Ahmet Gülgören kendi özgün projelerini sunmuşlardı. Bayındırlık Bakanlığı mimarları sunulan projelerle ilgili ayrıntılı bilgi sunuyorlar (Daire Başkanı Gülay Andaç'ı anmalıyım). CSO yetkilileri olarak Mimar Umut İnan'ın projesi konusunda olumlu görüşümüzü bildiriyoruz. Bakanlık yetkilileri doğru projeyi seçtiğimizi söylüyor ve çok rahatlıyorlar.

Ancak tartışma bitmiyor, mimar odaları Umut İnan'ın projesine de “Gewandhaus'un kopyası” dediler, öyle olmadığı anlaşılınca da “şişman benzeri” yaftasını yapıyorlar. Tartışma bitmeyince de bakanlık çözümü yeni bir proje yarışması açmakta buldu.

Konser salonu için 1992 yılında açılan yeni ulusal yarışmaya 47 mimari proje katıldı. Projelerin değerlendirme kurulu Doğan Tekeli, Nejat Ersin, Orhan Dinç, Doruk Pamir, Nuran Ünsal, İlhami Ural, Ali Tarzbaşı'dan oluşuyordu. Mal sahibi konumuyla CSO Müdürü göreviyle ben ve orkestranın şefi Gürer Aykal danışman jüri üyesi olarak kuruldaydık. Kurulun başkanlığını Doğan Tekeli yürütmekteydi.

İlginç projeler vardı, toprağın altına tamamen gömülü projeleri bile görüyorduk. Espri yapıyorduk, yaşarken bizi toprağa gömmek mi istiyorlardı? Değerlendirmeler sonunda yarışmayı ODTÜ'lü genç mimarlar Semra ve Özcan Uygurların projesi kazandı.

Radyoevinin karşısında bugünkü CSO Salonunun yan tarafında inşa edilecek Yeni Konser Salonu, üçlü bir yapıdan oluşuyordu. Ortada konser salonları, sol blokta CSO'nun çalışma ve idari büroları, sağ blokta ise koroların çalışma mekânları tasarlanmıştı. Yapının ortasında yer alan konser salonları 2200 ve 500 dinleyici kapasiteli iki

salondan oluşacaktı. Üstü cam olarak tasarlanan fuaye, başkentin iki simge yapısı Ankara Kalesi ile Anıtkabir arasındaki aks üzerindeydi. Anlamlıydı, Kale ile Ankara'nın ve Türkiye'nin derin, katmanlı tarihine, Anıtkabir ve Atatürk ile Modern Türkiye'ye ve CSO'ya vurgu yapıyordu. Salon, aynı zamanda Gençlik Parkı'nın suyuyla birleştirilen bir gölün ortasında olacaktı. Fuayenin üstündeki cam, göl ve konser salonun yakınından geçen metro hattının yaratacağı titreşim, gürültü ve kirlilik proje görüşmelerinde çok tartışıldı.

Yarışma sonunda, “CSO Yetkilileri” ve “Danışman Jüri Üyeler” konumuyla verdiğimiz raporda, jürinin de dikkat çektiği noktalara vurgu yaparak projenin düzeltilmesi için o gün dikkat çektiğimiz ve kayda geçirdiğimiz hususlar şunlardı:

“Uluslararası nitelikte Konser Salonu inşasının Türkiye'de bir ilk olması nedeniyle uzman bir akustikçinin, Prof. Fasold'un davet edilerek sözleşme imzalanması.”

“Yapının oturduğu zeminin, doğal zemine yaklaşacak şekilde mümkün olduğunca yükseltilmesi.”

“Bu amaçla; giriş mekânının da mümkün olduğu kadar, doğal kata yaklaştırılması.”

“Büyük salonun iç biçiminin ve iç düzenlemesinin, rapordaki eleştiriler göz önünde tutularak geliştirilmesi.”

“Yan bloklardaki çalışma mekânlarının doğal ışıktan yararlanmasının sağlanması.”

Sorumluluğumuzun gereği görüş ve eleştirilerimizi ortaya koymaktaydık. Uygulamaya değer görülen proje hakkında raporda vurgu yaptığımız görüşler, yaşamını ve sanatını bu salonda sürdürecektir CSO için de önemliydi.

“Değerlendirmeler sonunda yarışmayı ODTÜ'lü genç mimarlar Semra ve Özcan Uygurların projesi kazandı.”

Yeni proje kapsamında CSO'nun yönetim ve çalışma mekânlarına yönelik ihtiyaç programının saptamasında Bayındırlık Bakanlığı uzmanlarıyla verimli bir çalışma yürütüldü. Leipzig Gewandhaus Konser Salonu'nun akustik uzmanı Prof. Fasold, yeni CSO Konser Salonu'nun akustik çalışmalarını gerçekleştirecekti. Fasold Ankara'ya davet edilerek sözleşme imzalandı. Böylece konser salonunun uygulama projeleri tamamlandı.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürüydüm. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in 22 Eylül 1997 yılında Hırvatistan'a gerçekleştirdiği ziyaretteki heyetteydim. Yeni atanan Kültür Bakanı İstemihan Talay da heyetteydi. Zagreb'te yeni bakan Talay'a inşaat ihalesi aşamasına getirilen yeni CSO Konser Salonu'nun önemini, temelinin atılmasının gereğini anlatıyorum. Ankara'ya döndükten kısa bir süre sonra bakanlıktan aranarak konser salonunu temelinin atılacağı bilgisini alıyorum. Temel atılırken güne, Cumhurbaşkanı Demirel'in “pabucumu satarım, bu salonu yaparım” sözü damga vurdu.

Ülkelerin, toplumların tarihleri olduğu gibi, “Konser Salonu”, “Opera Evi” gibi kentlerin Simge Anıtsal Yapılarının da tarihleri vardır. Dönemin “CSO Müdürü, Sanatçısı”, projenin o gün mal sahibi sorumluluğuyla “Danışman Jüri Üyesi” ve varsa temelinin atılmasında katkısı olanı sıfatıyla Yeni CSO Konser Salonunun tarihi konusunda söyleyeceklerim buraya kadardır. 1997'den günümüze kadar geçen süreçle ilgili başka yetkililerin söyleyecek sözleri olmalı. Yazı, tarihe belge sunma düşüncesiyle, konser salonunun tarihini, günümüzde türeyen sahte tarih yazıcılarından korumak için yazıldı. Konser salonunun geç de olsa bitirilmesinde mimarlar Semra ve Özcan Uygurların yürüttükleri ilişki ve diplomasinin etkisi tartışılmaz.

İyi organize edilir ve amacına uygun kullanılırsa Yeni CSO Konser Salonunun, Ankara'nın kültür sanat yaşamına büyük katkı yapacağını düşünmekteyim. Salon bir yönüyle kenti AVM kültüründen kurtaracaktır. Dilerim yeni salon AVM kültürüne dönüştürülmez!

Yeni Konser Salonunun Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestramızın sanatsal yükselişine katkısı da büyük olacaktır. Orkestrayı, “Yeni Konser Salonu”, alınan “Yeni 30 Üst Düzey Müzikçi” ve “Seçilen Yeni Müdürü ve Yönetimiyle” umutlu günler bekliyor.

CSO Konser Salonu'nun, CSO'nun müziğiyle de başı pek hoş olmayan günümüzün iktidarı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından bitirilmesi ise tarihin başka bir cilvesi. Biliyoruz ki bizim kültür tarihimiz bunun sayısız örnekleriyle doludur. 30 Yıllık rekor geciktirmeyi düşünerek yine de Cumhurbaşkanına ve Kültür Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'a teşekkür etmeliyiz. Yeni CSO Konser Salonu hayırlı olsun...

“Temel atılırken güne, Cumhurbaşkanı Demirel'in “pabucumu satarım, bu salonu yaparım” sözü damga vurdu.”

İstanbul Maratonuna Ankara'dan selam

Alanur Çavlin

Önlemler kapsamında 2020 İstanbul Maratonunda sadece 42K'lık tam maraton etabı İstanbul'da maraton parkurunda koşuldu. 5K, 10K ve 15K olarak belirlenen diğer kategorilerde koşmak isteyen koşucular ise buldukları illerde kendi belirledikleri parkurlarda koşmak üzere sanal koşuya kayıt yaptırıldılar.

İlk meclis önü Kemal Mükremin Barut, ODTÜ MİST ve Alanur Çavlin

Ankara Garı önü Kemal Mükremin Barut, ODTÜ MİST

Bu yıl 42.si düzenlenen İstanbul Maratonu Asya kıtasında başlayıp Avrupa kıtasında biten ve Boğaziçi Köprüsü'nde koşanların görüntüsü ile hafızalara kazınan keyifli ve popüler bir spor organizasyonu. Koşu 42K'lık standart maraton parkurunun dışında 15K gibi amatör koşuculara hitap eden parkuru ve 8K'lık halk koşusu ile yıllardır farklı insanları bir araya getiriyor. 2019 yılında düzenlenen koşuya 42K ve 15K mesafelerinde toplam 35 bin kişi, halk koşusuna ise yaklaşık 100 bin kişi katılmıştı. Maraton organizasyonlarının bir önemi de yelpazenin farklı yerlerindeki dayanışma gruplarının mücadele alanlarına dikkat çekmek ve maddi destek oluşturmak amacı ile destek kampanyaları sürdürmeleri. Yardımseverlik koşuları adı da verilen bu kampanyalar Türkiye'de özellikle eğitim bursu oluşturmada yaygınlaşmaya başladı. İstanbul Maratonu yardımseverlik koşularının gözdesi. Bu sene ise durum malum, kovid-19 tüm faaliyetleri sekteye uğrattı. Önlemler kapsamında 2020 İstanbul Maratonunda sadece 42K'lık tam maraton etabı İstanbul'da maraton parkurunda koşuldu. 5K, 10K ve 15K olarak belirlenen diğer kategorilerde koşmak isteyen koşucular ise buldukları illerde kendi belirledikleri parkurlarda koşmak üzere sanal koşuya kayıt yaptırıldılar. İsteyenler tam maratonu da farklı illerde farklı parkurlarda koştu. Sanal koşuya kayıt yaptıranlar istedikleri parkurda, seçtikleri mesafeleri bir defada tamamlayacak şekilde koşuya katıldılar.

Dürüst olmak gerekirse İstanbul Maratonu deyince boğaz köprüsünü koşarak geçmenin tadını arıyor insan. Yine de salgın koşullarının koşma mutluluğumuzu engellemesine izin vermemek için, Hababam sınıfı misali, Türkiye'nin her yerini İstanbul Maratonuna çevirmek üzere yapılan bu acil durum planı çok anlamlı oldu. Koşuya bu yıl geçen yılı da aşan sayıda katılım olmuş, bu da koşu severlerin ihtiyacına bir yanıt verildiğini gösteriyor. Üstelik bu sayede bağış kampanyaları ile ihtiyaç sahiplerine önemli bir katkıda bulunan yardımseverlik koşucuları bu yıl da İstanbul Maratonunda idealleri için

koşabildiler. Ankaralı koşu severler de şehrin farklı mekanlarında İstanbul için koştu 8 Kasım 2020'de. Gazete Solfasol destekçilerinden Kemal Mükremin Barut 42K hedeflediği koşusunda Ankara'nın farklı kent dokularına sahip mekânlarında koştu. Kemal Mükremin Barut 2020 İstanbul Maratonuna İstanbul ODTÜ Mezunları Derneği (ODTÜ MİST) burs havuzuna destek olmak üzere katıldı.

8 Kasım 2020 günü bu kampanya kapsamında 86 ülkedeki 468 şehirde 3468 ODTÜ'lü ve ODTÜ sever tam 38.893 km koştu. Barut koşuya Çayyolu'ndaki evinin önünden başladı, Eskişehir yolundan eski hipodroma ve Ankara Garı üzerinden Ulus'a ulaştı. Solfasol TV yayını için kendisini Ulus'ta İlk Meclis'in önünde karşıladık ve yol boyunca izlenimini ve koşu amacını dinledik, izleyicilerimize ulaştırdık. Mimar olan Barut Ankara'nın kentsel dokusunun eski-yeni, modern-post modern, konut-iş merkezi-kültür merkezi gibi farklı alanlarını bir günlük koşu içerisinde kendi adımları ile bir kere daha keşfetmenin coşkusunu yaşıyordu. Tabii Ankara gibi kentsel alanların aralarda sıkışık kalmış küçük yeşil alanlar, birkaç üniversite kampüsü ve

askeri alan dışında tamamen araç trafiğine teslim edilmiş durumu kenti yürümek, koşmak bisiklete binmek gibi faaliyetler için neredeyse imkânsız ve oldukça tehlikeli bir hale getirmiş durumda. Barut araç trafiğinde daha güvenli olabilmek için trafiğin ters yönünde koşuyordu. Kendisini Ankara Garı önünde 10 Ekim 2015'te Barış Mitingindeki bombalı saldırıda hayatını kaybeden 103 kişi fotoğraflarının yanından uğurladık. Barut uzun koşularda sık rastlanan bir sakatlık nedeni ile "Bir maraton güzergâhında kalan Ankara" adını verdiği koşuyu 24. km.de bırakmak zorunda kaldı. Ama biz koşu sonrası kendisi ile sohbet etme fırsatını değerlendirip bir Ankara Maratonu olması için yapabileceğimizi konuştuk. Kemal Mükremin Barut'un ifadesi ile aktaracak olursak "Yıllar önce Ankara'da 19 Mayıs Bayramlarında tam maraton koşulurdu. Atletler bayram gösterileri başlamadan stadyumdan çıkar ve finiş için stadyuma dönerlerdi. Sonradan çeşitli uyduruk bahanelerle bu yarışma kaldırıldı. Maratonu olmayan bir başkente dönüştük. Niyetim biraz da bu konuya dikkat çekmek." İlkbaharda Ankara'nın gündemlerinden biri de farklı koşu platformlarının ortak çabası ile Ankara Maratonu düzenlemek olabilir.

Yazının başında da bahsettiğim gibi Ankara'nın farklı mekanlarında İstanbul Maratonu için koşanlar vardı 8 Kasım'da. Eymir, ODTÜ Kampüsü, Anıttepe, Beytepe Kampüsü ve Kurtuluş Parkı ilk akla gelen parkurlar. Ben de 5K'lık bir Beytepe Stadı koşusu ile ufaktan bir selam yolladım İstanbul Maratonuna. Darısı salgını arkamızda bırakıp ilkbaharda Ankara Maratonu için rüzgârı arkamıza almak...

Ahmet Kavalcı benim parkurum Eymir diyenlerden, ODTÜ Mezunları Derneği Maraton grubu ile koşarak ODTÜ'lü öğrencilere burs desteği oluşturan koşuculardan.

Hande Coşkun, devlet okulunda okuyan başarılı ama maddi imkanı olmayan çocuklara burs sağlamak için Türk Eğitim Derneği grubu ile Eymir'de koştu.

Metropol Köylüler

Aydın Yaşar

Geçen yazımda yerel yönetimlerin nasıl bir yol izleyerek hizmet vermesi gerektiğini yazmıştım. Bu yazımda ise, kentlerde yaşam ve barınma için insanımızın alışkanlıklarının nasıl olduğuna değineceğim. Taşradan gelen insanların metropol kentlerde aynı köy yaşantısını sürdürmelerini; kentli yaşamına ayak uydurmaktan daha ziyade, kolaya kaçan yaşam sürmelerini konu alacağım.

Köyde derede yün yıkayanın, apartman önüne taşıdığı yün yıkama olayı ile, sokağın karşısında oturan yakın köylüsüyle bağırarak konuşması, çöpleri rastgele yere atmalarımız en somut örnek olmalıdır. Kent yöneteni alacağı oy için ses çıkarmaz, kent kanunlarını sosyal, ekonomik, kültürel ve sportif gelişimle beslemez ise, köyden kente gelenlerin, kentte köylü gibi yaşamasını kolaylaştırır. Kent yaşamı pahalıdır. Köyde daha kolay yaşam süren insanımız, kent yaşamına uymak için hiçbir çaba göstermiyor ve gerek duymuyor. Plansız yapıların ana sebebi de budur zaten.

Burada iç acıtan iki olay var. Devlet aciz, halk çaresiz... Siz hiç Paris sokaklarında hurdacı diye bağırın birine şahit oldunuz mu? Ya da hurda bir araçla domates satana rastladınız mı? Arz talep meselesi denmektedir bizim ülkemizde!

Birkaç örnek vermek isterim bu konuyla alakalı. Gençlerimiz ve çocuklarımız, neden köylerimize gelmek istemezler?

Almanya'da uzun süre kalıp memleketimize dönen yakınlarımızın davranışları neden abartılı ve komik bulunur?

Köyde sosyal yaşam hiç yoktur ve insanımız sosyalleşmeden, ekonomik özgürlüğünü eline almadan, eğitimini tamamlamadan hayatın acımasız gerçeğiyle mücadeleye başlamaktadır. "Ben gün görmedim, çocuğum gün görsün" umuduyla kentlere göç başlar. Kentlerde sistem olmadığı için gelen göçü sadece rantsal değerlendirir ve garibanın sattığı tarla parasını elinden alır. Şehir planının olmadığı, sosyal donatının ve iş sahasının yetersiz olması ise, halkı AVM'de sosyalleşmeye zorlar. Kent kültürü ve kentli bilinci hiç işlenmez.

Bir köy çocuğu olarak bu yazıyı yazmak çok ağır gelmektedir bana. Köy yaşamı ile kent yaşamı arasında ayıramadığımız temel konuların başında, her gördüğümüz yerin mera olduğunu düşünür, daha serbest yaşam süreriz. Gecekondular bu şekilde üremiştir. Köylüler kentlerde birbirlerinin yanına taşınır, güç birliği oluştururlar.

Bu durum aslında 'Devlete güvenmemenin' de somut örneğidir. Okul kayıtları, öğretmen atamaları hep bu kriterler göz önünde bulundurularak yapılır ve zengin-fakir diye bir kavram ortaya çıkar. Kent yaşamını tanımlayan

bir kriter olmadığı için köylü gibi yaşamaya bir kısıtlama gelmemektedir. Konuşma, davranış, yaşayış belirgin halde ortaya koymaktadır. Bu durum, kurnazlığı ve işi bilmeyi ortaya çıkarıyor. Her şartta yaşamı birbirine zorlaştıran yurdum insanı ortaya çıkıyor.

Kentler yaşanmaz duruma, köyler sahihsiz bırakılmaya mahkum ediliyor. Kent yönetimi, sadece yapılaşmayla değil, ekonomik, sosyal, kültürel ve sportif alanları güçlendirerek kentli yaşamı tüm köylere kadar benimsenebilir yaşam olarak tanıtabilir.

İnşaat alanının ve kriteri, çocuk kreşi ve oyun alanı, sinema, tiyatro, spor alanı, ulaşım kolaylığı, sağlık hizmeti ve iş alanı planlı olarak yapılmalı. Halkın gelişimi için yönetenlerin planlı emek harcaması zorunlu hale gelmelidir. Köylü olmak şereftir.

Kentli yaşam özünde karma yaşamayı bilmektir. Karma yaşamda ise kurallar olmak zorundadır. Metropol köylü durumuna düşmemek için, kentlerde yaşam kalitesini ve standartlarını geliştirmek zorundayız. Sosyal devleti güçlendirmek, sosyalleşen toplum ile mümkündür. Sosyal devleti sadece terim olarak kullanan ülkemizde, sadaka alışkanlığıyla toplum geliştirilemez. Apartman önlerinden başlayan yaşam, sokakta, mahallede, ilçede ve ilde belirgin olmalıdır. Her şeyin fırsata dönüşmesini değil, kaliteli yaşamı fırsat bilen ülke insanı olmalıyız. O zaman, "memleket nere?" diye soran olmaz. Oralı buralı diye ayırım yapılmaz. Çocuklar her yerde özgür, kadınlar güvenli ve aileler sosyal devlet güvencesinde kaliteli yaşam sürerler.

"Kentler yaşanmaz duruma, köyler sahihsiz bırakılmaya mahkum ediliyor. Kent yönetimi, sadece yapılaşmayla değil, ekonomik, sosyal, kültürel ve sportif alanları güçlendirerek kentli yaşamı tüm köylere kadar benimsenebilir yaşam olarak tanıtabilir."

Sohbetler, mezhep, memleket ve dedikodu üzerine değil, toplumsal sorunlar üzerinde ve de temel ihtiyaçlar üzerinde çözüm odaklı yapılır.

Ne köylü küçümsenecek biridir, ne de kentli ulaşılmaz biri! Sadece, yaşam alanları değişen, zorunlu yapması gerekenlerin varlığını bilmemiz yeterlidir. Belirli bir sistem içinde çalışan ve yaşayan Almanca yakınımızın kendi köyünde aykırı davranıyormuş gibi algılanması, yeteri kadar sosyalleşemeyen köylerimize götüremediğimiz çocuklarımız bu anlattıklarımın somut görünenleridir. Köyden kopmak, örf-adetten, gelenek-göreneklerden vazgeçmek değildir. Her şeyi seviyesinde yapabilir, geleceğimize daha yaşanabilir kentler ve yaşam alanları bırakabiliriz.

**2021'DE
YILBAŞI
HEDİYENİZ
GAZETE
SOLFASOL
ABONELİĞİ
OLSUN!**

Yılbaşı hediyenizle Solfasol'e destek olun, Solfasol yeni bir abone kazansın Solfasol daha fazla kişiye ulaşsın. Abonelik hediye etmek istediğiniz kişilere Ocak 2021'de gidecek ilk gazete sayısında yılbaşı kartınızı da ulaştıracağız.

Yılbaşı hediyenizle ilgili olarak abone@gazetesolfasol.com adresine e-posta gönderebilir ya da 0(537) 024 28 49 a telefon edebilirsiniz.

Yeni CSO Binası, Açılışı ve Türkiye'nin Geldiği Nokta

Ali Cengizkan

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının yeni Konser Salonu, 3 Aralık 2020'de dünyaca ünlü piyano sanatçıları Güher ve Süher Pekinel'in konseriyle açıldı. Ve tabii tartışmalarla.

Yarışmasının üzerinden 28 yılı aşkın süre geçen, inşaatı 23 yıldır kesintilerle devam eden, kaç hükümet eskiten Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası yeni binası, 3 Aralık 2020 günü Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından açıldı. Açılış da aradan geçen süredeki kesintiler, bütçe darlıkları, önceliklerin değişmesi kadar sorun oluşturdu ve Türkiye'de mimarlığın, dolayısıyla mimarların yerinin 'yok' derecesinde olduğunu bir kez daha dostu düşmana gösterdi.

Oysa son yirmi yıldır hemen her gün kötülen 'erken Cumhuriyet' ve hatta 'Tek Parti döneminde, mimarlar ve sanatçılar her zaman el üstünde tutulmuştu. Bilinen en eski mimarlık yarışması, Ankara Etnografya Müzesi yanındaki Türkocağı Merkezi (bugün Devlet Resim Heykel Müzesi) için 1926'da açıldı. Mimar Kemalettin, Mimar Vedat (Tek), Mimar Muzaffer ve Giulio Mongeri gibi hocaları arasından sıyrılarak birinci olan Mimar Arif Hikmet (Koyunoğlu), binayı yapmaya hak kazandı ve Cumhuriyet'in sınırlı bütçesi ile müteahhitliği de üstlenerek inşaatı 1929'da tamamladı.

Erken Cumhuriyetin erdemi

Erken Cumhuriyetin mimarlığa ve planlamaya saygısı bununla da sınırlı değildi. Bildik öyküdür. Ankara Şehremaneti (Belediyesi) yeni başkentin tasarlanması ve 1924 ve 1925'te kurulacak Yeni Şehir için Carl Christoph Lörcher'e iki plan ısmarlamıştı. Şehir nüfusunun hızla ikiye katlanması nedeniyle bu planları uygulamakla birlikte, ikisi Alman ve biri Fransız üç mimar-şehir plancısı arasında uluslararası yarışma açmıştı. Bu yarışma sonucunda Hermann Jansen, Ankara'yı planlamakla görevlendirilmişti. Bu arada Türkiye'ye çağrılan Holzmeister ve

Egli gibi mimarlar, devlet yapıları ve eğitim yapıları tasarlamak amacıyla hükümete ve Maarif Vekaletine (Eğitim Bakanlığı) katkı için Ankara'daydılar.

Cumhuriyet, kendi mimar ve plancı kadrolarını hızla oluşturduğu gibi, Türk şehirlerinin planlanması, halkevleri ve eğitim yapılarının projelerinin temin edilmesi için ulusal yarışmalar açtı. Bir yandan da İstanbul Mühendis Mektebi ve Güzel Sanatlar Akademisi gibi kaynak kurumlarda yeni Türk mimar ve plancılarının yetiştirilmesi için müfredat yenilenmesi, ülkeye bu amaçla davet edilen mimar hocalar eliyle gerçekleştirildi. Kamuoyunda yer alan yerli ve milli mimarlık arayışı da es geçilmedi. Örneğin Mimar / Arkitekt dergisi, Halkevleri ve Cumhuriyet Halk Fırkası tarafından aboneliklerle desteklendi. Planlamaya, sanata, bilime büyük bir saygı duyulduğu her fırsatta gösterildi.

Kalkınmanın sanat yönü

Yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde bilinmekteydi ki, kalkınmanın en önemli boyutları üremek ve hurafelerle günöbirlik yaşamak değil, sağlık, eğitim ve kültür alanlarında düzenli bir toplumsal gelişme sağlayarak üretmektir. Üretici bir toplum olmaktır. Gazi Mustafa Kemal'in (Atatürk) daha henüz Kurtuluş Savaşı'nın cephe yıkıntıları kaldırılmadan, kayıplarımız için bile doğru düzgün matem tutulmadan, İstanbul'daki yıllık Resim Heykel Sergilerinin Ankara'da da açılmasında ısrar etmesinin nedeni buydu. Bakanlıkların oturacağı binalar ortada yoktu; bakanlar ev paylaşıyordu. Öğrenciler yeni yetişmekteydi, doğru düzgün ziyaretçi bulunduğu da söylenemezdi ama 1925 yılından başlayarak Ankara Sergisi düzenli biçimde yapıldı.

“Oysa son yirmi yıldır hemen her gün kötülen ‘erken Cumhuriyet’ ve hatta ‘Tek Parti döneminde, mimarlar ve sanatçılar her zaman el üstünde tutulmuştu.’”

Kalkınmanın bilim ve sanatla birlikte yürümesi gerektiğini bilen Cumhuriyet ve onun öncü aktörleri, on yıllarca bu politikaları kendi partilerinin politikası olduğu kadar, kendi aile ve kişisel tarihlerinin de parçası kıldılar. Opera ve tiyatrolar gibi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası da her zaman bu gözde 'insan için' siyasetin önemli parçası oldu; yurt dışından gelen şefler ve gözde sanatçılardan beslendi. Almanya'nın en önemli mimarlarından Hans Poelzig tarafından tasarlanması için çaba sarf edildi, ama mimarın ömrü kendisinin ömrü yetmedi. İstanbul'un bir opera ve tiyatro sahnesine kavuşturulması ve giderek tüm kentlerin tiyatroyla ve sanat galerisiyle buluşması için çalışmalar yapıldı; örgütlenmelere gidildi.

Senfoni Orkestrası'nın Önemi

Kentler, kendi kültür insanları ve sanatçılarıyla var olurlar. Bu bilinçle Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası salonunda en ön sıradaki bir koltuk, 1938-1950 arasında Cumhurbaşkanlığı yapan

İsmet İnönü'ye ayrılmıştı. Sırtında ismi yazardı. Locadan filan değil, işitme güçlüğü nedeniyle, halka örnek olmak ve aynı zamanda halktan kopmamak içindi koltuk seçimi. Dolayısıyla 25 Aralık 1973 tarihinde Ankara'da ölümüne kadar her Cuma CSO konserlerine dinleyici olarak katılan bir eski cumhurbaşkanımız vardı.

Son yirmi yıldır ise iktidara aidiyet gösteren, bakanından gazetecisine, öğretim üyesinden kukla sendikacısına kadar 'herkes', tek parti döneminin azınlık politikaları, sermayenin zorla el değişimi, dinin baskılanması gibi konuları sık sık yineledi. Sanki kendileri tek parti döneminden daha ağır bir 'tek ses' ortamını yaratmamış gibi yaptılar bunu. Üstelik iktidar, bu 'kötülenen' politikaları birebir benimseyip ağırlaştırarak 'sermayenin el değiştirmesini', 'azınlıkların (afedersiniz) silinmesini', 'sığınmacıların köleleştirilmesini', güya 'İslami bir dava' adına gerçekleştiriyordu. Bu 'dava'nın ne olduğunu henüz bilmiyoruz.

Bir zamanlar el üstünde tutulan mimarlar

Bu davanın ne olduğunu bilmiyoruz, ya da bilmiyor gibi yapıyoruz ama bizatihi kılıçlarıyla her gün karşılaşıyoruz. CSO Konser Salonunun yarışma kazanan mimarları Semra Uygur ve eşi Özcan Uygur, yapının açılışına davet edilmediklerini daha önce kamuoyuyla paylaşmışlardı. 3 Aralık günü sosyal medyada gayet nazik bir dille açılışa davet edilmediklerini ve ertesi günü bilet alarak 'tasarladıkları binayı deneyimleyeceklerini' söylüyorlardı:

"Kamuoyuna / 1992 senesinde mimari proje yarışmasında birinciliğini kazandığımız Atatürk Kültür Merkezi CSO Konser Salonu ve Koro

Çalışma Binaları yapısının uzun ve çetrefilli hikayesinde sona doğru yaklaşıyoruz. Müellifi olduğumuz bu projenin 28 yıllık tüm serüveni bizim için çok değerli. Anıtkabir ile Ankara Kalesi'ni birbirine bağlayan aksın tam orta yerinde konumlanan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu yapısının bu sıradışı hikayesi, bugün 3 Aralık Perşembe günü açılış galası konseri ile başka bir döneme giriyor. Biz 'Uygur Mimarlık' olarak 4 Aralık Cuma, yarın gerçekleşecek olan konsere biletlerimiz ile gidip bir daha deneyimleyemeyeceğimiz bu heyecanı yaşayacağız. Bu anıtsal yapının Türkiye Cumhuriyeti'ne kazandırılmasından onur ve mutluluk duyuyoruz."

"Mimar ve eşi hanımefendi" anlayışı

Bu sosyal mesajına tepki o denli büyük oldu ki, aynı gün Kültür ve Turizm Bakanlığı adına sosyal medyada yer alıp, sonra silinen mesajdan, "mimar ve eşi hanımefendinin" açılış konserine davet edildikleri öğrenildi. 4 Aralık sabah saatlerinde müellif iki mimar ve müteahhitle fotoğrafını

Yeni CSO Konser Salonunun mimarları Semra Uygur ve Özcan Uygur. (Fotoğraf: Twitter/UygurMimarlık)

paylaşan Kültür Bakanımız Mehmet Ersoy ise, "Dünya standartlarında bir eser olan ve teknolojiyi zarafetle birleştiren bir anlayışla projelendirilen CSO Yeni Konser Salonunun proje müellifi olan mimarları Sayın Özcan ve Semra Uygur ile yüklenici firma sahibi Sayın Behçet Çağlar'a gönülden teşekkür" ediyordu.

Müellifler 4 Aralık günü bu mesajı paylaştılar: "...konuya en az bizim kadar hassas yaklaşan kamuoyunca anlaşılmalı ve başta meslektaşlarımızın çabasıyla konunun yayılması üzerine davet edilmemiz sağlanmıştır. Mimara, tasarımcıya, sanatçıya ve düşünce insanlarına verilen değer gereken kıymeti bulması konusunda ortak paydada bulduğumuz kamuoyuna sonsuz teşekkür ederiz. Semra Uygur ve Özcan Uygur"

Kültür Bakanlığındaki liyakatsiz yapı

Sanatçıya ve mimara değer vermeyen, hak sahipliği hatırlatılınca, kadın mimarı bir ayrımcılıkla, 'kocasının eşi' olarak algılayan bir Kültür Bakanlığımız var. Hele hele hukukta bile yeri olan "eser sahipliği" ve "müelliflik" kavramlarından hiç haberi olmayan, 'eser sahibine de para ödendiğine göre, onu müteahhitle bir tutabilirim' anlayışı olan bir kültür politikası akıl alır gibi değil. Mimarların sırf bu yüzden bile, yıllardır talep ettikleri 'Mimarlık Meslek Yasası'nın çıkarılması konusunda var güçleriyle çalışmaları gerek. Mesleğin tanınırlığının sağlanması, eğitimiyle evrensel düzey ve tanınırlığın rahatlaması, mimarın hak ettiği saygınlığın elde edilmesi büyük önem taşıyor. Kültür Bakanlığının mimarları aşağılayan üst düzey görevli ve sorumlularından kurtulmasını istemek ise bütün mimarların hakkı...

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan CSO Yeni Konser Salonu açılışında yaptığı konuşmada Cumhuriyetin ilk yıllarındaki sanat ve kültür politikalarını eleştirdi. (Fotoğraf: CSO/Twitter)

Saracoğlu'nun Ölümü

@ankaraapartmanlari

En nihayetinde toplu bir ses çıkarmaya karar verildiğinde, itirazların başlangıç noktası Saracoğlu'nun Cumhuriyet tarihinin ilk toplu konut projesi olduğunun vurgulanması oldu.

“Saracoğlu Mahallesi söz konusu olduğunda toplumsal tepki yine iş işten geçtikten sonra gösterildi.”

Saracoğlu ile gerçek anlamda tanışmam boşaltılma haberleriyle başladı. “Ankara Apartmanları” o zaman kafamda bulanık bir projeyken, mahalleyi bekleyen sonu iyi kötü kestirirken başladı ziyaretlerim.

Aslında çok tanıdık olup içinden defalarca geçtiğim bir alanı belgelemeye karar vermek farklı bir bakış açısı gerektiriyordu. İlk ziyaretimde binalardan sadece bir kısmı boşaltılmış, mahalle içindeki hareketlilik tamamen bitmemişti. Çok hızlı bir şekilde hayat mahalleden koparıldı, hafta içleri tamamen ıssızken pazarları çarşı iznine çıkan genç erkeklerin ucuz sosyalleşme ve alkollenme alanı, amatör <yournamehere>photography meraklılarının doğal seti olarak kaldı.

Saracoğlu Mahallesi söz konusu olduğunda toplumsal tepki yine iş işten geçtikten sonra gösterildi. Bilen bilir, kendi çapımda sosyal medya

üzerinden belli konularda farkındalık yaratmaya çalışıyorum. Saracoğlu meselesini bir yıl kadar önce gündeme getirdiğimde bir teslimiyetçilik sezmiştim:

- Orası bakanlığa kalmış, elden bir şey gelmez
- Zaten orası devletin kendi için yaptığı binalar değil mi, kendi yapsın ne yapacaksa
- Mimarlar Odası bakıyor işte

Bunlar takip edenlerden değil, özellikle işin farkında olup harekete geçmesini beklediğim insanlardan gelen tepkilerin özeti.

En nihayetinde toplu bir ses çıkarmaya karar verildiğinde, itirazların başlangıç noktası Saracoğlu'nun Cumhuriyet tarihinin ilk toplu konut projesi olduğunun vurgulanması oldu. Kentlerin çeperlerinin TOKİ eliyle toplu konuta boğulduğu bir dönemde halkta daha az karşılık bulacak bir tanım düşünemiyorum.

Ben tüm yapılara, mahallelere baktığımda gördüğüm gibi Saracoğlu'nda da bir yaşam görüyordum, en ıssız zamanında bile. Havuzun çevresinde iki karşılıklı bank. Kimbilir kimler neler konuşmuştu burada oturup. Mahallenin kızları yakışıklı abilerini mi konuşmuştu, yoksa toy erkekler önceki geceki maçın sonucunu mu? Son gidişlerimden birinde ipe dizilmiş mandallar görmüştüm, acaba çamaşırlarını buraya mı asıyorlardı balkonsuz bloklarda oturanlar.

Özetle, Saracoğlu çoktan yok edildi. Yerine yapılacak restorasyon ne kadar nitelikli, bilimsel değerlere dayalı ve özgün duruma yakın olursa olsun, ne kadar anlamlı bir amaç için kullanılırsa kullanılsın; bizim bildiğimiz anlamda Saracoğlu Mahallesi'nin yerinde, ona benzeyen ancak o olmayan bir yığın olacak. O yığında belki bir kısmımızın anılarının, müşterek zamanlarının, Cumhuriyetçi ideallerinin tortusu kalacak; ancak bugün Akaretler'de, Tarlabası'nda (pardon Taksim 360'da), Galata'da olduğu gibi. Evet, mülkiyet ilişkileri ve kullanım biçimleri özelinde belki soylulaşmış olacaktır, ancak gerçekte öyle mi olur? Hiç sanmıyorum!

1. Ortak yaşam alanı olarak bırakılmış, süs havuzlu küçük bir park. Burada oynayarak büyüyen ilk çocuklar şimdilerde en az 70 yaşlarında.

2. Mahallenin tarihine dair bir tabela. Aynı adı taşıyan bir ilköğretimokulu da proje kapsamında kapatıldı. Mahalle Milli Kütüphane'nin doğusuna da tanıklık etmiş, bugün kurucusu Adnan Ötügen'in adıyla anılan bina eski Milli Kütüphane binası.

3. Saracoğlu Mahallesi için kaynak 1926'da kurulan Emlak ve Eytam Bankası tarafından sağlanmış. Banka daha sonra Emlak ve Kredi Bankası ve Emlakbank adını aldıktan sonra kapatılmıştı. Desteklediği projeler arasından Yeni Meclis, Türk Ocağı ve Merkez Bankası binaları gibi anıtsal binaların yanı sıra Bahçelievler ve Ataköy gibi mahalleler de var.

4. Havuzu çevreleyen ortak alana bir kış akşamı perdelerden süzülen zayıf ampul ışığının vurduğunu hayal etmek

5. Saracoğlu Mahallesi bir taraftan Kumrular ve Yahya Galip Caddeleri, diğer yönden Necatibey ve Milli Müdafaa Caddeleri arasında düşük katlı ve görece seyrek yerleştirilmiş yapılardan oluşuyor.

6. 95. Caddeden Son Sokak'a çıkan patika

7. Restorasyon projesi ile eski halinden eser kalmayacak Saracoğlu.

ANKARANIN İNSANLARI II . BÖLÜM

YÜKSEL HANIM "böyle geldi böyle gitti"

yapım TEKHNE Kültür & Gazete Solfasol
yönetmen Mahir Kalaylıoğlu görüntü yönetmeni Mert İnan bölüm danışmanı Hayri Çölaşan

Gökpınar Gölü Yeniden Yardıminızı Bekliyor...

Sivas'ın Gürün ilçesinde yer alan ve Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmesi beklenirken inşaata başlanan Gökpınar Gölü'nde yapılacak düzenlemeler için sonradan değiştirilen imar planına yapılan itiraz sonuçlanmadan Sivas Valiliği yeni bir imar planını onayladı.

Valiliğin kararı üzerine Gökpınar Gölü Korunmalıdır İnisyatifi bir açıklama yayınlayarak "Böylece tüm gölü kuşatacak şekilde yeni yapılaşmaların önü açıldı. Bunu kabul etmemiz mümkün değil" tepkisini gösterdi.

İnisyatif, inşaat faaliyetlerinin durdurulması ve imar planı değişikliklerinin iptal edilmesi için change.org üzerinden bir kez daha imza kampanyası başlattı.

Neler oldu?

Sivas Valiliği, mayıs ayında ihaleye açılan "Gökpınar Gölü İyileştirme ve Bungalov Evleri Yapım İş'i" projesi kapsamında gölün çevresine bungalov evler ve yürüyüş alanları yapılması planlıyordu.

Gökpınar Gölü Korunmalıdır İnisyatifi çatısı altında birleşen doğa savunucuları, imar planına dayanmadan yapılmak istenen projenin kıyı kanununa aykırı olduğunu, doğal yapısını bozacağını söyleyerek ihalenin iptal edilmesini talep etti ve change.org'da "Gökpınar Gölü korunmalıdır, hem de tüm doğallığıyla" kampanyasını başlattı.

Bakanlık Potansiyel Doğal Sit Alanı ilan etti

Kamuoyundan gelen tepkilerin ardından valilik inşaat makinelerini geri çekti. Ancak kendisine yönelik hazırlanan CİMER başvurusunu yanıtlayan valilik, bu kez bungalov yerine göle 66 metre mesafede 15 adet seyir kafesi yapılacağını ve doğal malzeme kullanılacağını söyledi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise 3 Temmuz 2020'de riskleri işaret ederek, acil notuyla Gökpınar Gölü'nü "Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi" kapsamına aldı.

Bakanlık, Valiliğin daha sonra kendisine iletildiğini yalanladığı bir yazı ileterek "tescil işlemleri tamamlanincaya kadar alanın doğal yapısına etki edecek herhangi bir müdahalede bulunulmaması" talimatı verdi.

İkinci imar planı geldi

Ancak doğa ve yaşam savunucuları, Ekim ayının ilk günlerinde Gökpınar Gölü'nün kenarında çalışan iş makineleriyle karşılaştı. Valiliğin Doğal Sit Tescil Süreci'nin bir aşaması olarak Ekolojik

Fotoğraf: Ayhan Çelik

Temelli Bilimsel Araştırmalar sürerken, yapılaşma kriter ve kısıtları henüz belirlenmemişken, bir imar planını onayladığı ve inşaat faaliyetlerine başladığı ortaya çıktı.

Bunun üzerine "Gökpınar Gölü Korunmalıdır İnisyatifi" konuyu yargıya taşıdık ve söz konusu imar planının iptalini ve inşaat çalışmalarının durdurulmasını talep etti. Henüz birinci aşama imar planı için açılan dava sürerken, Valilik yeni bir adımla ikinci aşama imar planını da onayladı. Böylece tüm gölü kuşatacak şekilde yeni yapılaşmaların önünü açtı.

"Bütün imar planları iptal edilmeli"

Valilik tarafından kabul edilen ikinci imar planına karşı açıklama yapan İnisyatif, şunları söyledi:

"Sivas, Gürün, Gökpınar Gölü'nün sesini duymanızı, başlatılmış tüm inşaatların durdurulmasını, hukuka, bilim ve tekniğe aykırı şekilde onaylanmış tüm imar planlarının ivedilikle iptalini talep ediyoruz. Sayın Vali, siz ise hâlâ göle zarar verilmeyeceğini tekrar ediyorsunuz. Çayırıkları ağır iş makineleriyle sıyırarak, dere yatağını değiştirerek, binalar yaparak koruma olmaz.

"Gölün aşağı tarafına inşaatlar yapıyoruz, yapacağız' diyorsunuz. Gökpınar'ın aşağısı yukarısı yoktur. Onayladığınız imar planlarının en uzak noktası göle sadece 100 metre mesafededir. Yani yaptığınız ve yapacağınız her şey kıyıdan itibaren 100 metrelik bir bant içinde kalmaktadır. Böyle bir koruma olamaz."

Gökpınar Gölü hakkında

Sivas'ın Gürün ilçesinde bulunan Gökpınar Gölü alüvyon birikimi ile beraber doğal kaynaklar üzerinde oluşmuş özel bir göl.

Derinliği 17-20 metreyi bulan göl, yaslandığı kayaların dibinden ve yer yer tabandan kaynayan su ile beslenen doğal bir akvaryum görünümünde.

Sivas kent merkezine 147, Gürün ilçe merkezine 10 kilometre mesafedeki gölün tatlı suyu hem yazın hem kışın 11 derece su ısısını sürekli koruyor.

Ömer Dursunüstün ile Söyleşi “Saraçoğlu’nda Belediyeler üç maymunu oynuyor”

Söyleşi: Mehmet Onur Yılmaz, Onur Mat

TMMOB Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Ankara Şubesi Saraçoğlu Mahallesinde olan biteni hem hukuki hem siyasi hem de toplumsal zeminde takip ediyor. Dolayısıyla eğrisiyle doğrusuyla ne olup bittiğini en net anlatabilecek olanlar onlardır dedik ve ŞPO Yönetim Kurulu Üyesi Ömer Dursunüstün ile Saraçoğlu Mahallesinde olan biteni konuşmak üzere sözleştik, bir dokunduk bin ah işittik.

Solfasol: Saraçoğlu’nda ne oluyor, siz nasıl görüyorsunuz olan biteni?

Ömer Dursunüstün: Sürekli olarak, Bakanlık düzeyinde hatta Bakanlıkların bir arada bir reklama girişmesi, burada büyük bir yatırım olduğunu, büyük bir rant değerinin olduğunu zaten tek başına gösteriyor. Büyükşehir belediyesinden ilçe belediyesine kadar, Bakanlıklar, TOKİ, Emlak Konut gibi tüm kurumlar şu an ulusal yayınlarda reklam vermeye başladılar. Öncelikle buradaki rant ve bundan faydalanacak grupla ilişkili olduklarını anlayabiliyoruz buradan.

Diğer taraftan bir katılımcı süreç olmaksızın, sadece bu birlikteliği, katılımcı olmayan, sadece sunumdan sunuma, son el ele sıkıştıkları fotoğrafta görebiliyoruz. Çok kapalı, şeffaf olmayan süreçler.

Görselleri ve animasyonu yapılan, alandaki görseller de aslında doğrudan planı yansıtmayan, hem yürürlükte olan hem hukuki süreci devam eden hem de koruma kurulundan onayını almış planları doğrudan karşılamayan görselleştirmeler.

Koruma Kurulunun onayladığı planda, değerlendirme kısmı, burası bir kentsel sit alanı değilmiş gibi “yapıların dış cephesine bir müdahalede bulunmuyorsa, üstüne gelen her şeyi onaylar” bir karar. Koruma Kurulu’nun onayladığı maddelerin arasında, aslında doğrudan koruma kurulunun da gündemi olması gereken maddeler, belirsiz bırakılmış.

Örneğin her ne kadar projenin bazı kısımlarının değiştirildiği gündeme getirilse de, hala tüm parseller altında yeraltı otoparkı yapma ihtimalleri var. Öyle bir yapılaşma koşulu var hala. Taşıt trafiğinin yoğun olduğu bir yerde olması, otopark ihtiyacını zaten doğuruyor. Daha korkutucu olan şey orada yapılmayacağını söyledikleri yeraltı otoparkını nereye yapacaklar? Ona dikkat etmek gerekiyor.

Yapılaşma koşulları belirsiz. Şu şekilde belirsiz, anıt ağaçların da olduğu yer bir kentsel sit alanı. Dolayısıyla tek tek eski eserler ve anıt ağaçlar şeklinde değerlendirilemeyecek, yolları, bahçe düzeni, ada-parcel yapısıyla bir arada ele alınması gereken kentsel sit alanı burası. Bir kabuk gibi

Ömer Dursunüstün

“Koruma Kurulu Kararları Saraçoğlu’nu Korumuyor.”

sadece dış cepheyi koruyup içeride kat planını değiştirip, dışarıda bahçe ve yol düzenini değiştiren bir müdahale gerçekleştirilmesi hem hukuken hem de bilimsel anlamda mümkün değil.

S.: Bu tür kentsel mücadelelerde koruma kurulu kararları genelde bizim için bir çıpa olmuştur. Ama burada tam tersine koruma kurulunun son aldığı kararla ve Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen’in de en son referans gösterdiği koruma kurulu kararları, aslında bir anlamda burası için tehdidi daha da artırıyor gibi görünüyor. Ne dersiniz?

Ö.D.: Tehdit şöyle, örneğin koruma kurulu değerlendirmesini yaparken, öncelikle yürürlükte olan ve koruma başlığı altında ele alınan üst ölçekli planlara göre değerlendirmesi gerekirdi. Hem Çevre Düzeni Planı hem de 2023 Nazım İmar Planı’nda Güvenpark ve Saraçoğlu’nun bir arada bir koruma bölgesi olarak Koruma Amaçlı İmar Planının konusu olması gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla projenin kendisinde hiçbir sorun olmasaydı dahi, parçacıl ele alındığı için üst ölçekli plana uyumsuzdur denilip kuruldan olumsuz bir karar çıkmalıydı. Zaten tutarsızlık buradan başlıyor.

S.: İki ay kadar önce 70 yıllık Namık Kemal Ortaokulu boşaltıldı. Milli Eğitim Bakanlığı 2 yıl sonunda okulun yeniden açılacağını beyan etti. Fakat Bakanlığın açıkladığı görsellerde okulun aslında gölet yapılan bölümün –tabir

caizse- AVM bölümünün giriş yapısı olarak konumlandırıldığını ve öyle kullanacağını görüyoruz. Dolayısıyla okul işlevinin açıkça ortadan kalktığını görüyoruz. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsun?

Ö.D.: Hem Koruma Amaçlı İmar Planında hem de Koruma Kurulu’na giden belgelerde yapının 1. Grup Koruma Statüsü belli. Ancak planın orijinalinde de burası turizm bölgesi içerisinde kalıyor ve burada da yapının varlığını gösterir herhangi bir sınır veya gösterim bulunmamakta. Diğer taraftan gelirken de gördük, orası iki yıllığına İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün kullanacağı gerekçesiyle boşaltılıyor. Ancak şu an orası da inşaat sürecine girmiş gibi etrafı kapatılmış vaziyette. Yani geçici bir kullanım değişikliği varsa da böyle bir dönüşüm neden? İki sene sonra yine okul olarak kullanılacaksa da nasıl bir inşaat, neden yapılıyor bu?

S.: Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen Sözcü Gazetesi yazarı Gazeteci Çiğdem Toker’in yazısından sonra Twitter üzerinden bir açıklamada bulundu. Bu açıklamasına bakıldığında Bakanlığın projesini Bakanın savunduğundan daha fazla savunur bir pozisyonu var. Bu duruma ve savunusunda sıraladığı gerekçelere baktığınızda Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi olarak değerlendirmeniz nedir?

Ö.D.: Birincisi Çankaya Belediyesi buranın ruhsatlarını da hazırlayan bir konumda. En azından itiraz edilen noktalarda, belirli düzenlemeler isteyerek bu ruhsatları düzenleyebilecekken, doğrudan sene başında ruhsatları düzenlemiş olan bir Çankaya Belediyesi var.

Alper Taşdelen’in buradaki projelendirme sürecinde neye, ne kadar dahil olduğunu bilmiyoruz. Ama şu an reklamını onun yaptığını görüyoruz. Ruhsatları düzenledikleri için proje şu an ellerinde. Sosyal medyadaki paylaşımın amacı manipüle etmek, “biz de buradayız, bu bizim de projemiz” şeklinde bir reklam çalışması yapıyor.

S.: Bakanın açıklamasıyla Alper Taşdelen’in açıklamasını yan yana koyduğumuzda önemli çelişkilerden bir tanesi, Alper Taşdelen “hiçbir

ağaç kesilmeyecek” derken Bakan sadece “tescilli ağaçlara dokunulmayacağını” söylüyor. Burada 211 tane tescilli ağaç var, özellikle cadde kenarındaki ağaçlar tescilli. Onun dışında bahçe içlerinde kalan, buranın florasını oluşturan diğer bitkilerin hemen hemen hiçbirinde tescil söz konusu değil. Dolayısıyla buradan biz ne anlamalıyız? Ağaç kesilecek mi kesilmeyecek mi?

Ö.D.: Öncelikle ağaç kesme işini sorabileceğimiz en son yetkili Alper Taşdelen. Çünkü Kuğulu Park'ta kestikleri ağaçlar için “hayır bu kesim değil budamadır” demişti. Aynı şekilde buradaki kesimleri de savunabilir. İkincisi evet, planda gördüğümüz şey gerçekleşirse sadece bu anıt ağaçların kalacağı, onları dokunulmayacağı iddia ediliyor. İçeride tescilli az sayıdaki ağacın çok ötesinde bir ekolojik varlık söz konusu. Ancak oradaki “hiçbir ağaç kesilmeyecek” açıklaması tamamen yanlış. Sadece yol kenarındaki tescilli ağaçlar bırakılacak.

S.: Bakanlığın paylaştığı parlatılmış görsellerden sonra, şöyle yorumlar gelebilir; “işte ne güzel, Ankara böyle bir şey kazanacak”. Şehir Plancıları Odası'nın itirazı ne?

Ö.D.: İlk önce koruma yaklaşımı güzel veya çirkin değil, ilk olarak kamusal, kültürel değeri ele alır. Buranın bir kültürel ve mimari değeri var. Tarihsel bir karşılığı var; Türkiye siyasetini, Cumhuriyet tarihini okuyabileceğimiz nadir alanlardan biri. Kuruluşundan bugüne kadar Türkiye'deki ekonomik ve siyasi tartışmaları üzerinde yürütebileceğimiz bir mekan. Bu anlamıyla da bir hafıza mekanı.

Diğer taraftan buradaki proje bir özelleştirme işlemi. Kamu mülkünde olan bir alanın özelleştirilmesi söz konusu. Yani bu, “Atatürk Orman Çiftliği'nde de bir kafe açabilirim, Meclis Parkı'nda da bir kafe açabilirim boşaltılan askeri alanlarda bir otel açabilirim ve bu sadece bana ait olabilir” konusunu meşrulaştırır. Emlak Konut alan satan bir şirket ve alanı özelleştiren bir proje geliştirmektedir. Bakanlığın paylaştığı görseller sadece bir aldatmaca. Sadece yapıların değil, halka ait sokakların dahi birkaç şirkete peşkeş çekildiği bir uygulama bu. Bu görseller bunun kanıtı.

S.: Peki nasıl bir şey olabilir? Bu dakikadan sonra aklın yoluyla geri dönüşlüp ne yapılması gerekir?

Ö.D.: Şehir Plancıları Odası olarak buraya kent bütünüyle ve kent merkeziyle birlikte bakmamız gerektiğini düşünüyoruz. Kent merkezleri için bir çerçeve geliştirdiğimizde; örneğin kadın ve kent çalışmalarına baktığınızda kent merkezlerinin güvensiz mekanlar olduğu/dönüştüğü, dolayısıyla bir sürü çirkin aydınlatmanın bulunduğu, bir sürü polislin 24 saat denetim sağlamak durumunda kaldığı alanlar olarak görünüyor. İlk önce güvenli mekanı, konut ve merkezin bir aradılığıyla; merkezi besleyen ve merkezi yaşatan konutla tanımlamalıyız. Burada insanların 7/24 yaşıyor oluşunun vereceği güveni, bu mekana hiçbir şey veremez. Kaldı ki Kızılay çöküntü bölgesi olarak tanımlanmaya yakın bir yer. İlk önce konutu,

konutun buradaki varlığını bir nüfus değeri; burada yaşayan ve kent merkezini yaşatan insanlar olarak okumak gerekiyor. Okulun boşaltılmasına da biz bu sebepten karşıyız. Yoksa izole bir alanda “çarşısının, ticaret alanının içinde okulun ne işi var?” sorusu yanlış ve çarpıtılmış bir soru. Kent merkezi nüfusla birlikte var, konutla birlikte var. O konutların da çeşitli ihtiyaçları var, donatı ihtiyaçları var. Bu sebeple bu okul burada okul olarak varlığını sürdürmeli.

S.: Peki son olarak hem Belediyelere (Çankaya ve Büyükşehir) hem Bakanlığa çağrınız nedir?

Ö.D.: Öncelikle Büyükşehir Belediyesi ve Çankaya Belediyesi Bakanlığın düzenlediği tanıtım toplantısında ne olduğunu, bu projenin neresinde ne kadar paydaş olduklarını, onlara oy veren insanlara anlatılmalı. Öncelikle eleştirdikleri -ki Alper Taşdelen'in aynı hafta yine bir tweeti var. Kendilerine muhalif belediyeler dediği- kurumlarla sonraki gün aynı toplantıya girip aynı projenin altına imza atabiliyorlar. Öncelikle eleştirdikleri

“Alper Taşdelen'in buradaki projelendirme sürecinde neye, ne kadar dahil olduğunu bilmiyoruz. Ama şu an reklamını onun yaptığını görüyoruz.”

Saraçoğlu Bakanlık toplantısı

Alper Taşdelen Twit

kurumlarla aynı refleksleri göstermemeleri ve şeffaf olmaları gerekir. Ellerindeki bilgileri daha fazla gecikmeden kamuoyuyla paylaşmaları gerekir. Çankaya Belediyesi'nin verdiği ruhsatları iptal etmesi ve hukuki sürecin sonuçlanmasını beklemesi gerekir. Burası Güvenpark'la beraber planlanması gereken bir yer ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin planlama yetkisi dahilinde. Ankara Büyükşehir Belediyesi yetkisini kullanmalıdır. Her iki belediye de yetkisini kullanmadığı müddetçe alanı sermayeye teslim etmiş oluyorlar.

S.: Çankaya Belediyesi ve Büyükşehir Belediyesi'nin Bakanlığın işine karışmayıp, geri planda durması, burası bizi ilgilendirmez tavrı almasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ö.D.: Vazgeçilmiş, birbirlerine bırakılmış alanlar içerisinde, belirli iktidar alanlarını var ediyorlar. Kimsenin elini taşın altına koymadığı, birbirleriyle çatışmadığı, anlaşmaya başvurmamış, danışıklı dövüş şeklinde ilerleyen bir süreç... Sanki Belediyeler aslında bu tarz şeyleri istemiyormuş gibi bir algı yaratıyorlar ama tüm projelerde ya beraberler ya da üç maymunu oynuyorlar.

S.: Konunun diğer paydaşları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı. Onlara söylemek istediğiniz nedir?

Ö.D.: Ulusal reklam kampanyaları ve kapalı süreçlerle proje yürütülecek bir yer değil burası. Buranın yerel paydaşlarıyla, Ankaralılarla, burada daha önce polis zoruyla boşaltılan vatandaşlarla, meslek alanına giren uzmanlarla, üniversitelerle, akademisyenlerle birlikte hareket edilmesi gerekir.

Üstelik sadece bir koruma alanı olarak değil, burası ulaşım, iklim değişikliği, kent merkezlerindeki yeşil alanların değeriyle birlikte ele alınması gereken, önemli, özel bir bölge burası. Dolayısıyla burasını salt bir kentsel dönüşüm alanı gibi görüp, bir şirket üzerinden özelleştirilmesine onların da karşı olması gerekir. Onlar kamu kurumu, onların da öncelmesi gereken şey kamu mülküdür, kamu yararadır. Ancak defalarca kamu yararına aykırılığı olan bir projeyi mükerrer bir şekilde önümüze çıkarıp, pandemi koşullarını da fırsat bilerek inşaatlara girişebiliyorlar. En azından hukuki sürecin tamamlanmasını beklemeliler.

Saraçoğlu Mahallesi, kamu mülküdür, hepimize aittir. Saraçoğlu'nda yürüttüğümüz mücadele kent hakkı mücadelesidir. Özel konumundan dolayı da kentin tüm paydaşlarıyla bir arada düşünülmesi gerekir. Üstelik hiçbir gerekçesi olmaksızın, bir yenileme ve dönüşüm çalışmasına girişmek; hele bir de bunu alanı özelleştirerek halkın elinden alarak yapmak hukuksuzdur. Bu, yıllardır tekrar tekrar mahkeme kararlarıyla bu şekilde sonuçlandırıldı. Yine bu karar çıkacak. Suçlarını, mahkeme sonuçlanır sonuçlanmaz görecekler. Fakat olan Ankara halkının yitirdiği bir kültürel varlığa olacak. Bu sebeple aslında Ankara halkının, kendine ait olan bu alanı koruması gerekir.

Söyleşinin video linki:
<https://youtu.be/fLOF7qW3jYU>

Solfasol Müzikal Dayanışma Geceleri

Hayat eve sığarsa, dayanışma da sığar, müzik de...

Covid 19 pandemisi gerekçe gösterilerek sonuçları hiç düşünülmeden ergen tavrıyla alınan kısıtlama kararları bizi eve, müzisyen dostlarımızı işsizliğe mahkûm etti.

Dayanışma, hepimiz için pandemi belasından da, bu sıkışıklıktan da kurtulmanın yolu... Buna müzik de eklenince değmeyin keyfimize, yaşasın dayanışma! Biz de Solfasol olarak hayat eve sığarsa, dayanışma da sığar, müzik de dedik ve 28 Kasım 2020 Cumartesi açılış gecesi ile başlayarak Solfasol Müzikal Dayanışma'da, Ankara'da sahne alan müzisyenlerle bu sefer çevrimiçi olarak buluşup, canlı müzik performanslarını dinlemeye başladık. Açılış gecesini 29 Kasım 2020'de ve 4 Aralık 2020'de Alper Fidaner ile 80'ler 90'lar Zoom Partileri ve 5 Aralık 2020'de Büyük Biraderler konseri takip etti. Bu sayfalarda açılış gecesinde birlikte olduğumuz müzisyenlerin mesajlarını iletiyoruz size.

Bundan böyle, yeniden sokaklarda, parklarda, müzikhollerde buluşana kadar keyfinizi, içkinizi, dansınızı, coşkunuzu, direnişinizi, gülüşünüzü, hüznünüzü, umudunuzu, kahkahanızı alın Solfasol TV'ye gelin!

Etkinliklere Twitter, Facebook, YouTube kanallarından **CANLI!** katılabilir ve önceki programların videolarını izleyebilirsiniz.

Müzisyenlere destek olmak için linkleri takip ederek ya da karekodu tıklayarak bilet alabilirsiniz.

Ceren Bilgin (La Terna)

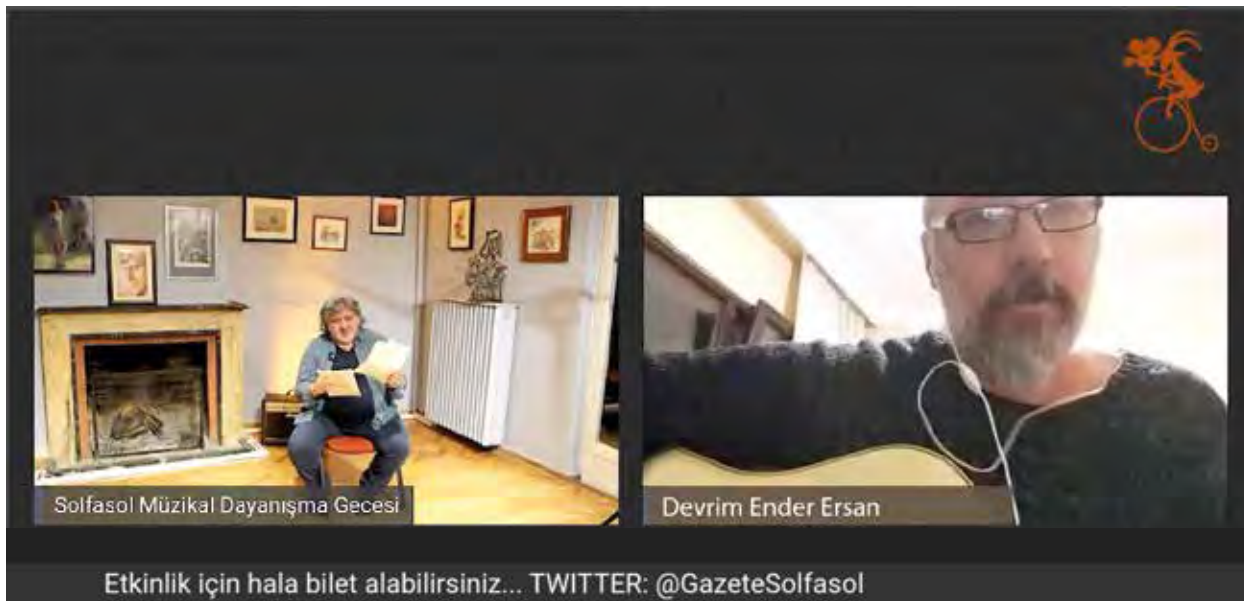
28 Kasım Cumartesi akşamı Solfasol TV'nin müzisyen dayanışması etkinliğine konuk olduk. Bu etkinliğin bir parçası olmak ve akşama ufak da olsa bir katkı sağlamış olmak bizi çok mutlu etti. Karantina şartları sebebiyle bırakın sahne yapmayı, bir araya gelip kendi kendimize müzik yapmakta bile zorlanıyoruz. Bize bir süreliğine bunu unutup sadece müzik yapma fırsatı veren Solfasol ekibine çok teşekkürler! Hep beraber sabredip bugünleri geride bırakacak ve müziğimizle konuşmaya devam edeceğiz. Sevgiler...

Ceren Temel

28 Kasım 2020 gecesi Ankara Solfasol Gazetesi'nin müzisyenler için düzenlediği online dayanışma konserine gazetenin kendi mekânından katılmış olmak bizim için büyük mutluluktu. Neredeyse 1 yıldır yaşadığımız bu zorlu süreçte, ne yazık ki müzisyenler de maddi ve manevi zorluklar yaşadı. Bence bu pandemi süreci, sahne sanatlarının hayatımızda kapladığı yerin önemini sadece sanatçılara değil halka da hatırlatmış oldu.

Sadece konser vermeyi değil, başka konserlere gitmeyi, sinemaya, tiyatroya gitmeyi çok özledik. Son kısıtlamalardan sonra da acaba bir sonraki konserimiz ne zaman olacak diye kara kara düşünürken Gazete Solfasol'dan davet aldık. Ne mutlu bize ki bu güler yüzlü ekiple tanıştık. En yakın zamanda sevdiğimizimizin sağlığına kavuşması ve eski güzel günlere bir an önce geri dönmemiz dileğiyle... Teşekkürler Gazete Solfasol.

Büyük Birader

A'dan Z'ye bütün iş kollarını etkilemekle birlikte sahne ve eğlence sektörünün en ağır darbeyi aldığı bu pandemi sürecinde atılmış çok önemli bir adım olduğunu düşünüyoruz. Hazırlık aşamasında yakın temas halinde olduğumuz için de ne kadar büyük bir iş başarıldığına şahit olduk. Kadro olsun, yetki olsun ve olanakları olsun çok daha fazlasına sahip kurumlar, söz konusu biz sahne insanları olunca en iyi niyetle bile "sadaka verelim"den öteye gidemezken bizi anlayıp şu anki koşullarda bizimle birlikte bir çözüm alanı yaratan Solfasol Gazetesi ailesine çok teşekkür ediyoruz. Eminiz ki atılan her adımda bu proje gelişerek daha büyük kitlelere ulaşacaktır. Biz Büyük Birader grubu olarak böyle bir etkinlikte yer almaktan büyük onur duyduk.

Irmak Ayoğlu

Solfasol bu etkinlikle yerelde çok kıymetli bir örnek oldu. Göstermiş olduğu bu dayanışma için 9 aydır işsiz olan Ankara müzisyeni olarak, çok teşekkür ediyorum. Tüm sektördeki bileşenleri mücadeleye katkı vermeye, birlikte olmaya davet ediyorum. Hayatı değil covid'i bitirin.

Hakan Küçükçınar

Müziğin sahneden yapılmadığı bir dünyayı düşlemek artık daha kolay. Mart ayından beridir aşağı yukarı buna yakın bir evrende yaşıyoruz. Dinleyici ve müzisyen yüz yüze buluşamadığından beridir de dünya daha yavan, hayatlar daha sönük. Dinleyici belki ne kadar değerli bir şeyden mahrum kaldığını bu süreçte anlamıştır. Zira son yıllarda canlı müziğin değerinin doksanlı, iki binli yıllara göre azaldığı, müzikli mekanların ve konserlerin

eskisi kadar ilgi görmediği malum. Nasihatten daha etkili bir musibet olarak bu zorunlu ayrı düşmenin öğretici ve düşündürücü tarafları hemen herkesin aklına, zihnine dokunmuş olmalı. Diğer tarafta müzisyen hem çalamadığı için mutsuz hem sahnesini ve sanatını özlediği için mutsuz. Belki en önemlisi büyük bir çoğunluğu, geçimini sağladığı yegâne gelirinden mahrum. Bu çaresiz günlerde, kendisini sahipsiz hisseden müzisyenleri hatırlayıp, canlı müzikten uzak kalmış dinleyicilere de müzisyenlerin hayatta olduklarını hatırlatarak, çok değerli bir katkı ve sevgi veren Solfasol Gazetesi ekibine teşekkür etmeyi ve minnetimi iletmeyi görevim olarak görüyorum. İşler yolundayken herkes sanatçının, müzisyenin yanında olabilir. Ancak kötü gün dostlukları unutulmaz.

Ulaş Akyol

Mart ayından beri çalıştığımız işyerleri kapalı. Yazın sadece lokanta ruhsatlı olanlar (gece 24:00 kısıtlamasıyla) açıldı ve az sayıda müzisyen az sayıda iş alabildi. Kısıtlama 22:00'ye çekildiğinde İzmir'den arkadaşlar bir sessiz eylem başlattılar. Talepleri, bu göstermelik önlem yerine, çalışanları da gözetecek bir destek paketiyle gerçek bir önlem alınması ve sanat üzerindeki baskıların kaldırılmasıydı. Ankara'da destek eylemi yapmaya çalıştığımızda polisin müdahalesi ile karşılaştık. Şimdi de tümüden kapalıyız. Örgütlü bir güç olmadığımızdan yardım dahi isteyemiyoruz.

Sistem hiçbir alanda çalışanları önlemiyor, mevcut hükümetin ise sanatla ilgili düşmanca tutumu besbelli. Kendi sorumluluklarını reddedip tek tek bireylerin ihmali önüne çıkarıyorlar kendi medyalarıyla. Bizim beğendiğimiz "normal" işlerde eşek gibi çalışın, eğlenmeyin, ölün (ölüm Allah'ın emri) diyorlar hepimize. Pandemiye ya da açıktan ölmek için -halihazırda atomize hale ge(tiri)lmiş insanlar arasında- dayanışma dışında bir alternatif görünmüyor. Solfasol zor zamanda, zor alanda, yanımızda duruyor, çok teşekkürler.

Ender Ersan

Hayattaki mücadele gücümü yüksek tutan en önemli olgu; adını bilmediğim, nereli olduğumu merak etmediğim, neye inandığını sormadığım, yüzünü bile görmediğim insanlarla aynı yolu yürüyor olmak... Misafiriğe gittiğinde aynı sofraya diz çöken dostlar gibi, aynı yolda yürüdüğümüz yeni dostları sevgiyle kucaklıyorum... Dayanışmaya en çok ihtiyacım olduğu bu günlerde direncimizi arttıran, bize kendimizi yalnız hissettirmeyen SOLFASOL'a sonsuz teşekkürler... Yolumuzun kesişmesi çok güzel... Işığa beraber yürümek çok güzel... Yalnız olmadığımızı bilmek çok güzel... İyi ki varsınız...

Emre Topak

Covid dolayısıyla en başta eğlence sektörü çalışanları ve müzisyenler olarak çok zor günler geçiriyoruz. Bu günlerde sesimizi duyan, duyuran ve yardıma koşan herkese teşekkür ederiz.

Ankara'nın tüm sıkıntılarını ve güzelliklerini anlatan Solfasol'ün düzenlediği toplu canlı yayını beni hem müzisyen hem de Ankaralı olarak çok mutlu etti. Bireyselliğe çok önem verdiğimiz bu dönem aynı zamanda birlikteliğin gücünü görmek adına da bir fırsat. Bizleri bu sıkıntılı günlerden kurtaracak olan da bu birlikteliktir. Tekrar birlikte olmak dileğiyle.

Fatih Veli Ölmez

Yaklaşık 40 yıldır paylaşmak adına yaptığım bu işi-eylemi neredeyse ilk defa paylaştığımı hissettim... Kimseyi tanımadan bilmeden... Paylaşımın evirildiği bu mecrayı sanırım kabul etmek zorundayım artık... Kendimi iyi hissettim çünkü... Paylaşalım iyi geliyor...

Fethi Okutan

Solfasol Ekibi

Geleneksel Anadolu Evlerine Bir Örnek: Ayaş Evleri

Faruk Soydemir

Ayaş, Ankara'nın batısında, Ankara-Adapazarı yolu üzerinde, şirin ve tarihi bir ilçedir. Hititler, Frigler, Galatlar, Romalılar ve Bizanslılar burada hakimiyet kurmuşlardır. Ankara'ya uzaklığı 57 km'dir.

Ayaş'ta çok sayıda kültür mirası örneği vardır. İlçede 250'ye yakın cami, çeşme, konak ve sivil mimarlık örneği bulunmaktadır. Tescilli yapıların büyük kısmı çarşı çevresinde ve kuzeydeki vadi yamaçlarında toplanmıştır.

Bölgede tescilli yapılar; Hacımemi Mahallesi, Dervişimam Mahallesi, Camiatik Mahallesi, Hacıveli Mahallesi, Ömeroğlu Mahallesi, Şeyhmuhittin Mahallesi gibi yerlerde yoğunlaşmaktadır.

Bu mahallelerde konutlar, dar sokaklarda, neredeyse sırt sırta olacak şekilde çok sık bir doku meydana getirmektedirler.

Ayaş evleri, genellikle 2-3 katlıdır. Az sayıda da olsa bazı evlerde ara kat bulunmaktadır. Bu ara katlar zemin katla birinci kat arasında düzenlenmiştir. Buna örnek olarak: İncipınar Sokak'taki ve Fındıklı Sokak'taki 2 tescilli yapı gösterilebilir.

Ayaş'ın geleneksel mimarisinde taşıyıcı sistem kurgusu ahşap karkas olup, temel malzeme; ahşap, taş ve kerpiçtir.

Ahşap karkas olan evler geleneksel Türk evlerinin ana karakteristiklerini taşır. Sevgili hocamız Doğan Kuban, 'Türk ve İslam sanatı üzerine denemeler' isimli kitabında konut kültürünün gerçek temsilcilerinin "Anadolu'nun kıyıları ile orta yayla arasında bir ikinci çember gibi dolanan Sivas dolaylarından batıya ve İç Ege'den Torosların kuzey yamaçlarına kadar uzanan yer yer diğer bölgelerde ve Balkanlarda görülen hımsız yapı tekniğinde, yani taşıyıcı sistemi ağaç ve kerpiç dolgulu, zemin katı genelde taş olan yapı tekniği ile inşa edilmiş konut mimarisi..." olarak açıklıyor.

Doğan Kuban bu saptamasına örnek olarak da Kütahya, Kula, Birgi, Sivrihisar, Bolu, Safranbolu, Kastamonu, Amasya, Çankırı vb. gibi evleri gösteriyor. Bu teknikte yapılan evlerin, diğerleri gibi bölgeyle sınırlı olmadığını ayrıca bölgesel tipleri de etkilediğini söylüyor.

Ayaş evlerinin bu örneklerde belirtilen yapım tekniği ile aynı olması nedeniyle geleneksel konut mimarimizin temsilcisi olduğunu söyleyebiliriz.

Evlerin bazıları avluludur. Avlulu evlerin bazılarının girişi avludan yapılmakta, bazılarının girişi ise hem avludan hem de yoldan yapılmaktadır.

Genellikle iki, üç katlı olan evlerin zemin katında ahır, kiler, tuvalet ve büyük evlerde hizmetkar odası gibi servis mekanları bulunur.

Üst katlar ise asıl yaşama alanıdır. Sofa etrafında odalar dizilmiştir ve odalar sofaya açılmaktadır. Ayaş'ta geleneksel evlerin büyük kısmı iç sofalı olarak planlanmıştır. Yemek yeme, yatma, yıkanma gibi yaşam alanları bu kattadır.

Ancak bazı evlerde sofalar özgün halini kaybederek, değişikliğe uğramıştır. Bazı evlerde ısınma sorunuyla sofanın bir ucuna ahşap bölme duvarlar ile kapatılmış ve sofalar ikiye bölünmüştür.

Evler sobalı olması nedeniyle kışın yakıt tüketiminin daha az olması için böyle bir çözüm bulunmuştur. Bu çözüm tescilli yapıların özgün halinin bozulmasına neden olmuştur. Ayrıca bu değişikliklerin yapıldığı evlerde oda sayısı da fazlaşmıştır.

Özellikle avlulu ve bahçeli evlerin özgün halinde tuvaletler açık alanlara yapıldığından, zamanla tuvaletler yapının içerisinde kendine yer bulmaya başlamıştır. Bu nedenle birçok yapıya sonradan tuvalet-banyo gibi eklemeler yapıldığı görülmektedir.

Ayaş'ta, geleneksel Türk evlerinde olduğu gibi önemli bir mekan "oda"dır. Konutların büyük çoğunluğunda en az bir odada yüklük, ocak ve gusülhaneden oluşan bir düzenleme mutlaka bulunur. Oda içerisinde dolaplar ahşaptır ve genellikle süslemelidir.

İç sofanın her iki ucu da genellikle sokağa bakmaktadır. Bazı evlerde ise sofanın bir ucu sokağa bakarken, diğer ucu avluya bakar.

Ayaş Evlerinin Genel Yapım Tekniği

Geleneksel Türk evlerinde ana yapım malzemelerinden ahşap, yapım tekniği olarak da ahşap çatki önemli bir unsurdur. Bu yöntem bir gelenekselliğin devamı olduğu kadar, Anadolu'nun birçok bölgesinde orman alanlarının çokluğu ve ayrıca Anadolu'nun büyük kısmının deprem bölgesi olması nedeniyle hafif malzemeler kullanılması ihtiyacı ahşap malzemenin bolca kullanılmasını gerektirmiştir. Ayrıca ahşabın, diğer yapı malzemelerine göre daha esnek ve daha kolay işlenebilir olması bu malzemenin kullanılmasının nedenlerinden biridir.

Ayaş'ın geleneksel mimarisinde taşıyıcı sistem kurgusu vazgeçilmez öge olan ahşap karkastır. Kat döşemeleri, döşeme kaplamaları, kapılar, pencereler, tavan kaplamaları, duvar çatkıları,

çatılar, kat silmeleri ve dolaplar gibi yapının birçok ögesi ahşap malzemedir. Çevrede var olan ormanlar ve ağaçlık alanlar bu malzemenin kolayca elde edilmesini sağlamıştır. Beypazarı çevresinden getirilen Sarıçam, Gündül çevresinden getirilen Karaçam ve Ayaş civarındaki Söğüt ve Kavak ağaçları yapılarda kullanılmıştır.

Temeller genellikle taştan yapılmıştır. Taş malzeme yapıda; temellerde, bodrum kat duvarlarında ve bahçe duvarı gibi bölümlerde kullanılmıştır. Bu yapı tekniği Anadolu'dan Balkanlara kadar uzanan coğrafyada çokça kullanılmıştır. Bu tekniğe göre, ahşap çatkı arası kerpiç ile doldurulmakta, temeller ve bodrum kat çoğunlukla taştan örülmektedir. Ayaş evlerinde de bu yapım tekniği gözlenmektedir. Temel malzeme, ahşap, taş ve kerpiçtir.

Duvarlar genellikle ahşap çatkı arası dolgudur. Dolgu malzemesi ise kerpiçtir. Kerpiç dolgulu ahşap taşıyıcının iç ve dış yüzeyleri genellikle saman karışımı çamurla veya kırıklı harçla sıvalıdır.

Ayaş'ta bazı evlerde ise dolgu malzemesi olarak ahşap iskeletin aralarında Ayaş'ta gelişmiş olan yerel malzeme kullanılmıştır.

Ahşap çatkı araları, çevredeki toprak işleme atölyelerinde üretilmiş, sırlı pişmiş toprak, ince (yaklaşık 3/8/25 cm boyutlarında) tuğla benzeri malzemeyle doldurulmuş ve arası toprakla sıvanmıştır.

Geçmiş zamanlarda Ayaş çevresindeki fırınlarda hazırlanan sırlı tuğla benzeri pişmiş toprak, bazı evlerin zemin döşemelerinde de kullanılmıştır. Ahmet Şevki Karakayalı Evi sofasının bir bölümünde bu malzeme kullanılmıştır.

Dış cepheler genellikle beyaz badana olup, sarı, mavi, turuncu renklerin de kullanıldığı örnekler vardır. Evlerin çoğunluğunda sokak boyunca çıkma yapılmıştır. Pencereler giyotin pencere ve bir kısmı kafeslidir.

Çatıların neredeyse tamamı ahşap çatı olup alaturka kiremitle kaplıdır. Bazı evlerde zaman içerisinde kiremitler bozulduğundan yenileriyle değiştirilmiştir. Çatılar da aynı şekilde aktarılmış ve yeniden yapılmıştır.

Bir Kadın Daha Karanlıktan Korkarsa Bu Kenti Ateşe Veririz

Buse Üçer

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü'nü geride bıraktık. 25 Kasım Dominik halkının özgürlük mücadelesine önderlik yapan üç kadının Dominik'te diktatörün askerleri tarafından öldürüldüğü gün. Kod isimleri "Kelebekler" olan Mirabel Kardeşler erkek devlet şiddetine karşı büyük bir direniş ateşi yaktılar. Bizler de 25 Kasım'da sokaklara bu direnişi sahiplenerek çıktık.

Türkiye'nin pek çok ilinde pandemi koşullarına rağmen kadınlar sokaklardaydık. Çünkü pandemiden daha köklü ve büyük bir tehditle her an yüz yüzeyiz. Erkek şiddeti... Heteroseksist, erkek egemen bir dünyada özgürlük, eşitlik ve yaşam hakkı için tüm hayatlarımız için her alanında mücadele veriyoruz. Dünya tarihine baktığımızda bu mücadelenin tüm salgınlar sırasında da sürdüğünü görüyoruz. Avrupa'yı kasıp kavuran İspanyol gribi, medeniyetleri yıkan sıtma, insanları acılar içinde bırakan cüzzam zamanında da kadınlar erkek şiddetine maruz kalıp öldürülüyor ve şiddetin sadece fiziksel olmayan pek çok biçimi ile sınıyor. Korona virüs pandemisinde de bu böyle oldu. 9 aydır süren pandemi döneminde kadına yönelik ev içi şiddet oranlarında çok ciddi bir artış olduğunu gördük. Okulların kapanması ve online eğitime geçilmesi ile MEB'in EBA sistemi kadınların omuzlarına çöktü. Ev içerisinde çocukların eğitimini takip etmek, eve kapanan aile bireylerinin temizlik, beslenme ihtiyaçlarını düşünmek ve ev içerisinde birbirine giren çocukları, babaları idare etmeye çalışmak gibi birçok görev büyüyerek kadınları gerçek bir özerklik kaybına uğrattı. Biz kadınlar kendimize ait odalar ararken odalarımızı ağlayan çocuklar, geçiren adamlar, biriken bulaşıklar ve geçim sıkıntısı doldurmuş durumda. Erkekliğin kadınlara açtığı bu savaşta kadınlar kendilerini savunmaya çalışırken AKP'de kadın düşmanı politikalarla artan ekonomik krizden çıkış yolu olarak erkeklikten daha fazla pay dağıtmaya

"Pandemiden daha köklü ve büyük bir tehditle her an yüz yüzeyiz. Erkek şiddeti."

başladı. Cezasızlıklarla zaten koruduğu erkeklerin iktidarını güçlendiren, kadınların yeniden üretimde payını arttırabileceği kadın düşmanı politikalarla karşımıza dikildi. Aile ise yeniden üretim alanının ücretsiz biçimde devamı için devletin en büyük garantisi olarak öne çıkarıldı. AKP iktidarı devlete toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama yönünde yükümlülükler veren İstanbul Sözleşmesi'ni kaldıracağına ilişkin söylemlerle nabız yoklamaya, ısıtıp ısıtıp önümüze getirdiği "çocuk istismarına af yasası" olarak bilinen yasayı meclis kulislerinde fısıldamaya başladı. En sonunda İnfaz Yasası ile devletin pis işlerini yapan çete üyelerini, şantajcıları, tacizcileri bırakıverdi. Bu yasanın çıkması ile beraber hayatlarını büyük bir tehdit altında hisseden pek çok hayatta kalan kadın, kadın örgütlerine ulaşarak "şiddet faili olan erkek içeriden çıkar mı?" öğrenmeye çalıştı. Evet, kadınlar devlet kurumlarını değil kadın örgütlerini aradı. Çünkü biz kadınlar defalarca şikayet etmesine rağmen karakoldan gönderilen Emine Bulut'u biliyoruz, Türkçe bilmediği için ifadesi alınmayan Fatma Altınmakas'ı biliyoruz. Birçok kadın adaletini

verilmediğini, kadınların mücadelesi ile alındığı gördü. Şule Çet, Ceren Damar, Çilem Doğan örneklerinde olduğu gibi öldürülen kadınların da öz savunma hakkını kullanan kadınların da yanında adalette ısrarcı olan kadın örgütleri vardı. Çünkü "erkek adalet değil; gerçek adalet" sözünün kadın hareketinde sahici bir anlamı var. İstanbul Sözleşmesi'nin devlete yüklediği sorumlulukları zaten uygulamayan AKP'nin bir de mevcut haklarımıza yönelik saldırısı kabul edilemezdi. Biz kadınlar da zaten İstanbul Sözleşmesi'ne sahip çıkarak sokaklarda, sosyal medya kanallarında sesimizi yükseltip dayanışmayı büyüttük. AKP'ye geri adım attırdık. Bu kazanımın gücü ile tüm yasaklara, baskılara, pandemiye rağmen adalet talebiyle 25 Kasım'da sokaktaydık. Polis Ankara'da 25 Kasım yürüyüşünde katillere, istismarcılara, tecavüzcülere kurmadığı barikatları kadınların önüne kurdu. Ancak kadınlar devletin lütfettiğini değil hakları olanı gerçekleştirdi. Birbirleri ile buluşmasına izin verilmeyen iki ayrı kadın grubu Kızılay'ın iki ayrı noktasında basın açıklamasını okudu ve eylemini gerçekleştirdi. Ankara'nın giderek güvensizleşen, kararlı sokaklarında feminist ateşi beraberce yaktık. 25 Kasım'da kadınlar olarak iki oda bir salondan çıktık ve haykırdık:

Birbirimizi eşit, özgür ve hayatta istiyoruz! Hiçbirimiz yalnız ve çaresiz değiliz. Birbirimizi savunmaya devam edeceğiz. Bir kadın daha karanlıktan korkarsa bu kenti ateşe veririz.

İlknur Yüksel-Kaptanoğlu ile Söyleşi

Kişisel Olan Politikadır

Söyleşi: Zişan Kürüm

Ekim 2020'de Nota Bene tarafından yayınlanan *Kişisel Olan Politikadır-Kadınlara Yönelik Eviçi Şiddet Verisi ve Politika* başlıklı kitap üzerine kitabın editörü İlknur Yüksel-Kaptanoğlu ile kadına yönelik şiddetle mücadelede ve bu mücadelede veriye dayalı çalışmaların önemine dair bir söyleşi yaptık.

Zişan Kürüm: Kitap Hacettepe Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün 2008 ve 2014'te yaptığı iki araştırmasının sonucu olarak ortaya çıkmış. Bu araştırmalardan ve kitabın oluşum sürecinden bahsedermisiniz?

İlknur Yüksel-Kaptanoğlu: Öncelikle bizim şiddetle mücadelede görünür olmamızı sağladığınız için teşekkürler... Dediğiniz gibi Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü olarak iki araştırma yürüttük. Bu araştırmaların ikisi de Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü'nün (KSGM) desteği ile yürütülmüş araştırmalar, yani KSGM yararlanıcı kurum konumundaydı ikisinde de. Bu nedenle politika üretme anlamında çok önemli bir katkısı var. Enstitü iki araştırmanın da saha yürütücülüğünü yaptı. Araştırmaların sonuçlarını şu anda resmi istatistik programında görebiliyoruz. Bu çok anlamlı çünkü artık hükümetin de verisi yani resmi olarak kabul edilmiş şiddet yaygınlığı göstergesi. Biz iki araştırma sonucunu da raporlaştırdık, bazı çalışmalar ve makalelerde de kullandık. Ama bu kitap çalışması biraz bunun ötesine geçme istediğinden doğdu diyebilirim. Özellikle araştırmayı üretenler olarak, içinde çok fazla araştırma ekibinde olan yazar arkadaşımız var. Onun dışında başka kurumlardan, başka üniversitelerden, aktivist kadınlardan, farklı disiplinlerden bakış açılarını yansıtmak gibi bir hedefle yola çıktık. 15 kişilik bir yazar ekibimiz var oldukça kalabalık ve bir bölüm hariç hepsinde nicel araştırma verisini kullandık. Aslında şunu söylemek lazım iki araştırmanın da nitel araştırma bileşenleri de vardı. Biz sahaya çıktığımızda kadınlardan maruz kaldıkları şiddet düzeyini anlamak için sorular sorduk, bu yaygınlığı ortaya koymak için sorular sorduk. Hatta şiddetle mücadele yöntemlerine ilişkin sorularımız da var içerisinde. Ama bir de nitel boyutuyla farklı bakış açılarını gündeme getirmek istedik. Kadınlar, erkekler ve bu alanda hizmet sunan meslek profesyonellerinden kişilerin de görüşleri vardı. Nitel çalışmayı sadece İnci Hoca'nın makalesinde görüyoruz. O da şiddetin sağlık açısından nasıl bir halk sağlığı sorunu olduğu üzerineydi.

Başladığımız yazarlarla sonuna kadar gelebildik kitap çalışmasında. Onları anmak istiyorum: Ayça Kurtoğlu, Gülriz Uygur, Gülsen Ülker, Yıldız Ecevit, Fatma Umut Beşpınar, Zeynep Beşpınar, Hilal Arslan, Ayşe Gündüz-Hoşgör, Tuğba Adalı, İnci User, Sevinç Eryılmaz, Özlem Ayata, Alanur Çavlin, Hanife Aliefendioğlu.

“Başladığımız yazarlarla sonuna kadar gelebildik kitap çalışmasında. Onları anmak istiyorum: Ayça Kurtoğlu, Gülriz Uygur, Gülsen Ülker, Yıldız Ecevit, Fatma Umut Beşpınar, Zeynep Beşpınar, Hilal Arslan, Ayşe Gündüz-Hoşgör, Tuğba Adalı, İnci User, Sevinç Eryılmaz, Özlem Ayata, Alanur Çavlin, Hanife Aliefendioğlu.”

Z. K.: Araştırmaya konu olan şiddet ve istismar verileri var. Fiziksel şiddet, cinsel şiddet gibi görece bilinir olan konular dışındaki başlıklardan, örneğin ekonomik istismar, duygusal şiddet, cinsel taciz gibi, nasıl geri bildirim aldınız? Araştırmaya katılanlar bu başlıkları nasıl değerlendirdi? Kendi kişisel deneyimimden de biliyorum ki bu konuların kendine ad bulması bir farkındalık unsuru. Araştırma bu bağlamda katılımcılara bir farkındalık yarattı denilebilir mi?

İ.Y.K.: Önce araştırmanın soru kağıdından bahsedeyim, bir parça cevap olacaktır diye düşünüyorum. Biz bu araştırmayı ülke genelinde yürüttük ama uluslararası bir araştırmanın soru kağıdını uyarlayarak yürüttük. Dünya Sağlık Örgütü'nün 10 farklı ülkede yürütmüş olduğu bir çalışması vardı. O soru kağıdını Türkiye'ye uyarladık. Hatta 6284 sayılı kanun çıktıktan sonra 2014 araştırmasına yeni sorular da ekledik. Dünya Sağlık Örgütü'nün soru kağıdının olmasının şöyle bir önemi var, bir uluslararası karşılaştırılabilirlik durumu var, bir de uzman bir grup tarafından oluşturuluyor bu sorular yani dünyanın birçok yerinden bu alanda çalışmış feminist kadınların, akademisyenlerin, sahada çalışan kadınların deneyimlerinin bir araya getirildiği bir soru kağıdı. Bu çalışma kadınlardan bilgi üreten ama bunu kadınlara doğrudan “şiddete maruz kalıyor musunuz” biçiminde sormayıp -ki bu etik olarak çok uygun bir yaklaşım değil- belirli eylemlere maruz kalıp kalmadıkları noktasından ilerlemeyi hedefleyen bir çalışmaydı. Onun için fiziksel şiddet çok daha bilinen bir şey ama araştırmadan araştırmaya da fark edebilir. Altı tane sorumuz var, saçımı çekti, tokat attı gibi sonuçları itibarıyla daha az zarar göreceği eylemlerden boğazımı sıktı, yaktıdan, bıçakla, silahla tehdit etti gibi ağır şiddet biçimlerine ilişkin... Fiziksel şiddet ve cinsel şiddet için çok daha net, üzerinde uzlaşmış eylemlerden söz ediyoruz. Ama duygusal şiddet ve ekonomik şiddet gibi durumların tanımlaması biraz daha zor. Bizim ülkemiz gibi, kadınların çok az istihdamda olduğu yerde ekonomik şiddeti nasıl tanımlayacağımız çok da kolay olmuyor. Onun için biz bu çalışmada hem duygusal şiddeti hem ekonomik şiddeti şiddet/istismar diye tanımlamayı tercih ettik, duygusal şiddet için de aynı şey geçerli. “Size küfretti mi,

hakaret etti mi", içinde bulunduğunuz koşullara göre çok farklılaşabilir ve siz bunu şiddet olarak algılamayabilirsiniz. Ama en azından uzlaşılabilir eylemler çerçevesinde bunları öğrenmeye çalıştık ki zaten hem araştırma raporlarında hem kitapta nasıl ölçüldüğünü, hangi sorulara gelen cevaplardan şiddet biçiminin yaygınlığına ilişkin konuştuğumuzu belirttik. Yeni şiddet biçimleri de var. Bunlardan biri de ısrarlı takip. Bu kadınların yıllardır maruz kaldıkları bir şiddet biçimi olmasına rağmen İstanbul Sözleşmesi ile artık daha çok konuşulan bir şiddet biçimi oldu. Feride Acar hocamız çok güzel söylüyor. Aslında o "musallat olma", böyle söyleyince daha iyi anlıyoruz, kadınlar da bunu çok sık kullanıyorlar kendi deneyimlerini aktarırken. Bu konuda ilk kez ülke genelinde bir çalışma yürüttük. Buradan belki verinin zenginliğine de değinmek için bir fırsat olduğunu düşünebiliriz. Çünkü ısrarlı takibin içinde hangi kadınların ısrarlı takibe daha fazla maruz kaldıkları ve biçimlerine bakmak mümkün. Örneğin 100 kadından 27'si ısrarlı takibe maruz kaldığını söylüyor ama genç kadınlar için daha çok sosyal medya üzerinden olduğunu görmek mümkün. Evlenmiş ve çocuklu kadın için eşin tehdit etmesi, yakınların tehdit etmesi gibi değişebiliyor eylem biçimleri. Dijital şiddete de belki bu açıdan bakmak mümkün olabilir, her ne kadar bunu düşünerek bir veri toplanmamış olsa da... Görünür olması bakımından önemli. Mesela çocuk yaştaki evlilikler sonuçta Türkiye'nin önemli sorunlarından birisi olduğu için biz burada yaşla ilişkiyi kurarak bütün kadınlara şiddete maruz kalıp kalmadıklarını soruyoruz. Buradan çocuk yaştaki evliliği de bir şiddet biçimi olarak tanımlayıp bu konuda bir çalışma yapmaya fırsat bulduk.

Z. K.: Türkiye'de ses getiren kadın cinayeti vakaları genelde saldırganın dışardan olduğu vakalar... Balerin Ceren Özdemir, Özgecan Aslan cinayeti gibi... Oysa kitapta da bahsi geçen araştırmalar kadına yönelik cinayet vakalarında failerin %39 gibi ciddi bir oranda eş ya da partner olduğunu gösteriyor. Medyada görünürlüğün bu oranda olmadığı açık. "Şiddet dışardan geliyor" algısı aslında çok da doğru değil. Biraz bu algıdan bahsedebilir misiniz?

İ.Y.K.: Dünya genelinde araştırmaların da yoğunlaştığı alan aile içindeki şiddet. Bizim çalışmanın da gösterdiği bu. Aile içinde kadınların yaşadıkları şiddet özellikle eş ya da birlikte olduğu erkekten kadına yönelik şiddet çok daha fazla. Ama kadınlar toplumun her alanında şiddete maruz kalıyorlar. Şiddet biçimleri açısından söylediğiniz noktada bir farklılıktan söz etmek mümkün. Cinsel şiddet söz konusu olduğunda dışardan gelen şiddetin konuşulmasının biraz daha rahat olduğunun altının çizilmesi önemli. Evlilik içinde cinsel şiddetin ya da evlilik içinde tecavüzün konuşulması çok da kolay bir konu değil. Bu hem cinselliğin tabu olması ile alakalı hem de zaten kadınların maruz kaldıkları şiddeti dile getirmeleri kendileri için çok kolay değil. Hep

değişebileceği, düzelebileceği umuduyla ilişkiyi devam ettirmeye çalışıyorlar. Birçok kadının şiddete maruz kaldığı halde mücadele için kurumsal başvuru yollarını kullanmadıklarını görüyoruz. Bunu kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri nedeniyle yapamadıklarına bağlamak mümkün. Eğitim imkanları daha sınırlı olabiliyor, istihdam durumu keza öyle, ülke genelinde böyle bir sorun var... O nedenle aile içindeki şiddeti ortaya koymak çok da kolay değil cinsel şiddet bağlamında. Bir de ailenin kutsandığı bir dönemden geçiyoruz. Her zaman aile çok önemliydi politikalar anlamında ama son dönemi değerlendirecek olursak aile odaklı politikaların yaygınlaştığı bir ortamda kadınlar için de bunu dile getirmek çok daha zor oluyor.

Z. K.: Toplumsal cinsiyet kavramının kullanımının yanlışlığından bahsediyorsunuz. Bunu detaylandırabilir misiniz?

İ.Y.K.: Toplumsal cinsiyet kavramı son dönemde hem Türkiye'de hem de diğer pek çok ülkede çok da tercih edilmeyen, muhafazakâr çevrelerce reddedilen bir noktaya geldi. Aslında veri açısından da bunu görüyoruz. Nedir toplumsal cinsiyet? Kadınlarla erkeklerin rolleri, fırsatlara erişimleri, davranışları vs. kalıp yargılar içerisine oturtulmaları... Artık 21. yy.da bu normlara sadece biyolojik olarak kadınlar ve erkekler değil aslında bunların da toplumsal norm olduğu ve kadınlığın da erkeklığın de toplum tarafından yüklendiğine ilişkin kavramlardan bahsetmek mümkün ama veri için özel olarak söyleyebilirim. "Gender" ve "sex" diye tanımlıyoruz ama bu kategorinin altına "gender" deyip "kadın"- "erkek" demek çok doğru bir yaklaşım olmuyor. Toplumsal cinsiyet deyince de farklı kavramlar, algılar gündeme geldiği için belki de bugün tartışılan konulardan birisi haline geliyor. O yüzden hangi kavramı kullandığımız ve neyi kastederek kullandığımızın altını çizmek önemli.

"Aile içinde kadınların yaşadıkları şiddet özellikle eş ya da birlikte olduğu erkekten kadına yönelik şiddet çok daha fazla. Ama kadınlar toplumun her alanında şiddete maruz kalıyorlar."

Z. K.: Türkiye 1985'te CEDAW ve 2011'de İstanbul Sözleşmesini imzaladı. Bu sözleşmeler gereği attığı adımlar var. Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü kuruluyor. Bununla beraber Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi için Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun da eş zamanlı hazırlandığı gözleniyor. Bu ikiliği nasıl yorumluyorsunuz?

İ.Y.K.: 2010'ların başından itibaren bunun arttığını görüyoruz özellikle 2008'ten sonra "3 çocuk" söylemiyle feministlere ve bu alandaki çalışmalara ilişkin karşıt görüş, her zaman vardı tabii, biraz daha güçlendi diyebiliriz. Yine de yasal düzenlemelerde olumlu adımlar atıldı. 2011'de ilk imza veren ülke olmasıyla Türkiye'nin önemli bir yeri var. Hatta 6284 sayılı kanun da İstanbul Sözleşmesi'ne dayanarak gündeme geldi. Politik ortamla çok ilişkili tabii. Hangi çevrenin neyi talep ettiği ile çok ilişkili olduğunun altını çizmek lazım. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmekle ilgili Polonya'da ve Hırvatistan'da da tartışmalar var. Buradan yola çıkarak kadınların güçlenmesine karşı bir görüş birliği olduğunu söylemek lazım. Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik bu kadar çok adım atılmasının ürküttüğü bazı çevreler var. Araştırmadan örnek olarak verebilirim. Biz çalışma yaptığımız zaman eşini öldürmekten hüküm giymiş ya da cezasının sonuçlanmasını bekleyen, hapis cezası alan erkeklerle de görüşme yapmıştık. Onların söylediği şey "Kadınların arkasında devlet var" şeklinde bir rahatsızlık söylemiydi. Bu söylemlerin daha da arttığına vurgu yapmak gerekiyor. Bir de kutuplaşma üzerinden giden politikalar var. Burada da kadınlarla erkekleri karşı karşıya getiren, "aile mi, kadın mı" noktasına indirgeyen çalışmalar oldu. Bunu destekleyen çevreler var ama bir taraftan da bütün bu olumsuzluklara rağmen yasalarla ilgili kazanımlar var, kadın hareketinin çok önemli bir mücadelesi var: devam eden birçok platformla çocuk istismarına karşı, nafakayla ilgili, İstanbul Sözleşmesi ile ilgili, şiddetle ilgili... Bu platformlar sayesinde aslında Türkiye'de kadın hareketinin gücü ile bu kadınlar için mücadele alanı devam ediyor ve ben bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bir dalgalanma yaşanıyor tabii farklı grupların talepleri çerçevesinde ama kadın hareketinin buna önemli bir cevap verdiğini söylemek istiyorum. Bütün bu dalgalanmaya rağmen çok dirençli bir kadın hareketi var ve bu da bütün o kazanımların korunması açısından anlamlı ve olumlu bir adım.

Z. K.: Kitap tam da İstanbul Sözleşmesi'nden Türkiye'nin imzasını çekme tartışmaları üzerine geldi. Verileriniz ışığında değerlendirdiğinizde İstanbul sözleşmesinin ciddiyetle uygulanması halinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye katkısı nasıl olur?

İ.Y.K.: İstanbul Sözleşmesi çok iyi bir yerden yakalıyor şiddetle mücadeleyi. Bütünlüklü bir politikası var. Veri toplanması, şiddete maruz kalanları koruma, şiddetin önlenmesi, şiddet

“İstanbul Sözleşmesi'nin altın standart olarak tanımlanmasının nedenlerinden birisi de özen yükümlülüğünü getirmesi. Sözleşmenin söylediği; hükümetin yaptığı her şeyi özenli bir şekilde yerine getirmesi gerekiyor.”

uygulayanların kovuşturulması gibi dört ayak üzerinden ilerleyen bir sözleşme. Bu anlamda bütün bu ayakların birbiri ile etkileşimini sağlam tutmak gerekiyor. İstanbul Sözleşmesi'nin altın standart olarak tanımlanmasının nedenlerinden birisi de özen yükümlülüğünü getirmesi. Sözleşmenin söylediği; hükümetin yaptığı her şeyi özenli bir şekilde yerine getirmesi gerekiyor. Gerekli özeni gösterme normu çok önemli ve bu normun söylediği aslında kanun da olsa bu kanunu uygulayanların zihniyeti ile ilgili değişiklikler yapılması gerekliliğinin altını çiziyor sözleşme. Tedbir kararı için başvuruda bulunan kadınlar için aslında kanun gereği yapılması gereken koruma kararı çıkarılması gerekirken

bu çıkarılmıyor. Uygulama ile ilgili sorunlardan kaynaklı tabii. Eğer sözleşmedeki her şey normlara uygun olarak yerine getirilebilse, uygulamada yaşanan sorunların büyük bir kısmını bertaraf etmek anlamında önemli bir katkısı olacaktır diye düşünüyorum. O yüzden bu özen gösterme normunun altını çizmek istiyorum. Yapılan her şeyin özenli yapılması... Korumanın da kovuşturmanın da bir yeri var kanun çerçevesinde ama bunun çok uygulanmadığını görüyoruz. Bir yandan devreye kültürel-sosyal normlar, kalıp yargılar giriyor ki bunlar çok belirleyici... Çünkü bu kanunu uygulayan kişiler de, hakimler de bu toplumun bir parçası ve zihniyet kadınlara yönelik şiddetin çok da önemli olmadığını düşünüyor ya da kadınların “suçuna-hatasına” daha fazla odaklanıyorsa bu zihniyeti değiştirmeden eldeki yasaların kadınların yararına kullanılmasını çok da beceremiyor oluyoruz.

Z. K.: Kitabın ikinci bölümünde özellikle bahsetmişsiniz ama topladığınız veriler, şiddetle mücadelede eylem planı oluşturma açısından nasıl kullanılabilir? Verilerin politik yansımalarından bahsedebilir misiniz?

İ.Y.K.: Kitapta farklı şiddet biçimlerine yer vermeye çalıştık. Ortaya çıkan noktaların politikacılar tarafından farkında olunması lazım. Bu alanda hizmet sunan bütün meslek profesyonellerinin eğitimleri var, kolluk kuvvetlerine, jandarmaya örneğin. Bir çalışma yapılıyor ama bunların artırılması ve neden önemli olduğu açısından kullanılabileceğini düşünüyoruz. Politikacılar için veri kullanımı çok daha netleştirici oluyor nasıl bir sorun olduğuna dair. Bizim yapmaya çalıştığımız bu verinin görünür olmasını sağlamak. Ama sadece politika yapıcıların kullanması değil istediğimiz. Sonuçta bu alanda kadın

örgütlerinin de savunuculuk yapan grupların da hak temelli örgütler de dahil olmak üzere herkesin kullanabileceği veriler sunmak istedik. Politika yapmak isteyen herkesin umuyoruz işine yarayacak bir çalışma olmuştur.

Z. K.: Araştırma aralıklarına baktığımızda bugünlerde bu araştırmanın yenilenmesi gerekiyor. Doğru mu? Araştırmanın güncel versiyonu olacak mı? Bir sonraki planınız nedir?

İ.Y.K.: Araştırmaları tabii enstitü olarak yürüttük ama Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü ile iş birliği içerisinde yürüttüğümüz çalışmalardı. Şu ana kadar enstitüye böyle bir çalışma bilgisi ulaşmadı. KSGM koordinasyon planında 2020-2021 tarihleri içerisinde bir araştırma yapılması vurgusu vardı hedeflerden biri olarak. Ama buna ilişkin bir bilgim yok. Şunun altının çizilmesi gerek: farklı kurumların araştırma yapması tabii ki önemli ama araştırmayı yürütenlerin bu deneyimden faydalanmasının da önemli olduğunu söylemek gerek.

“Bizim yapmaya çalıştığımız bu verinin görünür olmasını sağlamak... Bu alanda kadın örgütlerinin de savunuculuk yapan grupların da hak temelli örgütler de dahil olmak üzere herkesin kullanabileceği veriler sunmak istedik.”

**SOLFASOL
TV
YAYINDA!**

9. yaşımızı doldurduğumuz bu 1 Mayıs'ta, başladığımızdan beri ilk defa doğum günümüzde meydanlarda olamıyoruz ama uzun zamandır gözüümüze kestirdiğimiz başka bir meydana adım atıyoruz: Video haber ve yorum ağırlıklı yayınlar yapacak olan internet televizyonu Solfasol TV artık yayında.

<http://solfasol.tv>

Solfasol TV tıpkı kardeşi Gazete Solfasol gibi Ankara yerelinden evrensele, çok sesli, demokratik, hak temelli haberciliği katılımcılıkla inşa etmek için, bağımsız, sivil ve özgür bir online iletişim platformu olarak kuruldu.

Doğal olarak iki mecranın içeriği paralel ve birbirlerini tamamlayıcı nitelikte. Basılı gazetenin aylık temposunda gündemin gerisinde kalabilecek içeriğe Solfasol TV'de, gazetede ki sayfa sayısı gibi fiziksel sınırlamalar olmaksızın yer verebiliyor olacağız. Video haber, yorum ve söyleşi ağırlıklı içeriğin yanı sıra, Gazete Solfasol'de yer alan haber ve makalelere de siteden ulaşabileceksiniz. Bununla beraber TV'deki yayınların aylık derlemesini ve özetlerini de gazetede bulabileceksiniz.

Solfasol TV'nin yayınlarının takipçileri ile etkileşimli, bir kısmının da açık katılımlı olmasını arzuluyoruz. Bu şekilde, gazete ile bir ölçüde yakaladığımız katılımcılığı bir adım daha ileri taşıyacağımıza inanıyoruz.

Sizleri program içeriği oluşturulmasında fikirleriniz, birikiminiz ve üretimlerinizle aktif yer almaya davet ediyoruz. Dilerseniz, Solfasol'ün teknik ekibine katılarak kamera arkası süreçlere katkıda bulunabilir ve diğer içerik sağlayıcıların üretimlerinin yayınlanmasına da yardımcı olabilirsiniz.

QR koduyla erişebileceğiniz form aracılığıyla program önerilerinizi, sürece ne şekilde dahil olmak istediğinizi ve teknik uzmanlık

ve ekipman gibi ihtiyacınızı ve / veya potansiyel katkınızı bizimle paylaşabilirsiniz.

Solfasol TV'yi, Ankara gündemini merkezine alan, yüz yüze konuşabileceğimiz, canlı, katılımcı bir ortam olarak sizlerle birlikte geliştirmeyi ve genişletmeyi ümit ediyoruz. Gelin, yaşadığımız kente dair hayallerimizi paylaşalım ve bunları birlikte gerçekleştirelim.

Bahadır Duman ile Söyleşi

İğne Deliğinden Ankara

Söyleşi: Lindanihan

Doğup büyüdüğümüz Ankara'ya başka bir noktadan bakma çabası ile düştük yollara. Bahadır Duman iğne deliğinden bakarak hem şehrin fotoğraflarını çekti hem de konunun detaylarını anlattı.

Lindanihan: Bahadır merhaba. Bugün birlikte biraz yokuşlu ve yorucu da olsa çok keyifli bir gezinti yaptık, bir yandan fotoğraf çektik ve video kayıt aldık. Asıl konumuza geçmeden önce biraz kendini tanıtmayı rica ediyorum.

Bahadır: Merhaba. Ankara'da doğdum, büyüdüm ve yaşıyorum, aslen Rize Çamlıhemşinliyim. Üniversiteyi Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'nde okudum, mezuniyet sonrası işletmemizin başına geçtim. Babamla birlikte çalışıyoruz şu anda, esnafız.

Lindanihan: Bizler Damla Pastanesi'ni biliyoruz ve çok da seviyoruz. Yıllardır değişmeyen lezzetleri ile bildiğimiz Damla Pastanesi'nin işletmeciliğini yapıyorsun. Kaçınıcı nesil oluyorsun?

Bahadır: Ben 3. kuşağım. Genel olarak baktığımızda 5-6 kuşaklık bir geçmiş var, ancak bulunduğumuz yerde 3 kuşaklık bir serüvenimiz var ve devam ediyoruz.

Lindanihan: Bizim bugün buluşma sebebimiz senin Damla Pastanesi'nden ve günlük koşturmacandan uzaklaşmanı sağlayan hobin. Hobi diyorum ancak buradan çok çılgın şeyler çıkarmış gibi geliyor. Fotoğraf çekiyorsun ve bunu yaparken de farklı yöntemler kullanıyorsun. Bu serüven nasıl başladı?

Bahadır: Klasik bir hikaye ama babamın Zenith'i ile başladım. 2000'lerin başlarında, babamda bir Olympos, bir de Zenith marka makine vardı. 2001-2002 gibi, 17 yaşındayken, doğru düzgün gezmediğim İstanbul'a merak saldım, "İstanbul'a gideceğim!" dedim. Gece otobüse bindim, elimde Olympos kamera, bir de siyah beyaz film taktım. Sabah İstanbul'daydım, gittim gezdim, akşam otobüse bindim geri döndüm. Hiç bilmediğim bir yere, büyük de bir şehir tabii, hani hep konuşuluyor "İstanbul şöyle, İstanbul böyle", korkuyorsun tabii nasıl bir yere gidiyorum diye, oysaki normal bir şehir geziyorsun. Görmeden gözünde büyüyor her şey. İstanbul'a gittim fotoğraflarımı çektim geldim. Orada bir merak başladı ancak çok aralıklı devam etti. Eğitim alamadım. Üniversitede fotoğrafçılıkla ilgili bir kulübe yazıldım, kulüp kapandı. Zenith ile fotoğraf çektim yine ama o dönem hiçbir materyal de okumadım fotoğraf çekmek üzerine. Kendimce "güneşliyse hava şöyle ayarla, değilse böyle ayarla" diyerek çektim. Bu hatalardan sonra üniversiteyi bitirip işimizin başına geçince hobilerime zaman ayıramadım. Biliyorsun

Ulus/Heykel

bisiklete biniyorduk birlikte ve oyalanıyorduk. Derken fotoğrafa yeniden bir ilgi başladı. O zaman dijital bir makine vardı elimde.

Lindanihan: Ben de o konuyu merak ediyordum. Dijital ile çalıştın mı diye soracaktım.

Bahadır: Aslında analog ile başladım, ancak dönemin getirdiği şartlar yüzündendi, çünkü sadece analog makinalar vardı. Dijital makinalar yoktu. Babamda yoktu en azından sonrasında bir dijital makine aldım. Makinayı aldığım yerde ücretsiz eğitim veriliyordu. İşte önemli olan kısım burası aslında. Bir şeyi yaparken eğitim almak, okumak. Her şey senin bakış açına bakıyor ama tekniği de öğrenmek lazım. 1 aylık bu teknik eğitim sonrası "Hah işte fotoğraf buymuş!" dedim. Şimdi farklı bir şeyler çıkabilir diye düşündüm. Sürekli dijital fotoğraf çektim hem kendimi hem de gözümü alıştırmak için. Dijitalden devam edecektim aslında ama işte gözüm yeniden babamın Zenith'e takıldı.

Aslında arkadaşlarımızla çok konuşurduk bu konuyu, "Zenith'i çıkartalım da bir çekim yapalım." derdik. Böylece film ile fotoğraf çekmeye yeniden başladık. O fotoğraflardan aldığım renkler siyah beyazken bile çok hoşuma gitmeye başladı. Sanki o fotoğraflar konuşuyor gibi, çünkü dijital ile, tüketim çağındayız ya, "Beğenmedim söyleyim, bir daha çekeyim" diyorsun. Öbüründe hep merak var. Acaba doğru çektim mi? Hatayı düzeltme şansın yok, belki biraz karanlık odada düzeltirsin, yine de o heyecan bambaşka.

Analoğa geçiş sonrasında "Bu filmlerin banyosunu neden kendimiz yapmıyoruz?" sorusu başladı. O konuyu da araştırdık. Yine ilk eğitim aldığım

yerden karanlık oda eğitimi aldım. Film yıkamak, banyo etmek, kağıda agrandisör ile basmak veya dijital aktarmak üzerine eğitimler aldım. Bunları da alınca analog çekime iyice kapıldım ve çok zevk almaya başladım. Sonuçta yine dijital imkanları kullanıyorum, ışık ölçmem gerekiyor veya makinanın kendi ışık ölçerini kullanıyorum ama analog çekim hem merak hem de daha farklı bir deneyim katıyor. Şimdi mesela elime dijital bir makine versen, uzun zamandır kullanmadığım için başta baya bir şaşırıyorum. Rahat adapte olurum ve çekim yaparım ama analog çekim benim için ayrı bir tutku oldu.

Bugün de zaten analog fotoğrafın babası ile çekim yaptık. 1980'lerde analog çeken biri bana analogcu diyebilirdi mesela.

Lindanihan: Bir yandan röportajımızı analog makine ile uzun pozlamada çekmekteydik ve süre tutuyorduk. Asıl konumuz olan makinamızı da yanımıza alıp üzerine konuşalım. @Analogismo adında bir instagram sayfan var ve bu analog fotoğrafları dijital ortama aktarıp yayınlıyorsun. Ben de keyifle kanalı takip ederken dayanamayıp "Bahadır sen ne yapıyorsun, hayırdır, nereye gidiyor bu fotoğraflar?" diye sordum.

Bahadır: Aslında "Bu renkler neden böyle?" sorun ile başladı...

Lindanihan: Evet bu renkler neden böyle diye merak edip sormuştum. Nasıl yaptın bu renkleri, filtre mi kullandın nasıl oldu bu iş derken laf döndü dolaştı Bahadır'ın Pinhole ile Ankara fotoğrafları projesine geldi. Ben de konu Ankara olunca birlikte çıkar hem sohbet ederek şehri

gezer hem de fotoğraf çekip kayıt alırız dedim. Bugün önce Kızılay'da buluştuk, Sıhhiye Abdi İpekçi Parkı'na geçtik.

Bahadır: Evet, sen de biliyorsun, orada bir stres yönetimi yaşadık.

Lindanihan: Tam bir stres yönetimiydi. "Siz ne çekiyorsunuz, basın mısınız? Kim için çekiyorsunuz?" gibi sorular ile karşılaştık.

Bahadır: İyi oldu aslında, işin o kısmını da görmüş oldun, ben bu sorunu genelde yaşıyorum. Kayıt altına alamadık ama güvenlikle karşı karşıya kalıyoruz. Ben her fotoğrafa çıktığımda bir kez de olsa bu olayı yaşıyorum. Bu soruyu yoldan geçen bir vatandaş da sorabiliyor. Sokak fotoğrafı çekiyoruz sonuçta ve insanlar haklı olarak sorabilir, bir şey diyemeyiz. Geçenlerde biri sordu "Ne çekiyorsun abi?" dedi ben de "Heykeli çekiyorum. Biz Hitit'iz de... Atalarımızdan kalma bir şey, bu heykeli benim çekmem lazım" dedim. Adam "Ya git işine" dedi. Böyle tatlı sert cevaplar ve muhabbetler olabiliyor. Sert bir tepki verirseniz sert tepki alırsınız. İnsanlara bir şey yapmıyoruz, fotoğraf çekiyoruz demek gerekiyor. Oturup resim yapmak gibi. Biri çizim yapıyor olsa kimse dönüp karışmaz, en kötü bakar ne yapıyor diye, biz de ışıkla resim yapıyoruz aslında.

Lindanihan: Bugün ışığı kullanarak farklı bir makine ile çekim yaptın. Ben açıkçası yıllar önce kibrit kutusundan pinhole kamera yapımını bir yerde izlemiştim, denemeyi çok istemiş ama filmler yanacak korkusu, yeni filmi nereden bulacağım, işin lojistiğini nasıl çözeceğim gibi kaygılardan cesaret edememiştim...

Bahadır: İşin içine girince eliniz her malzemeye uzanır oluyor. Film nereden bulacağım dediğinde o kadar çok film satan yer var ki... İşin içine girmeyince olanaklar denk gelmiyor. Ben de mesela pinhole kamerayı birkaç yıl önce gördüm. Kibrit kutusundan fotoğraf makinası yapıyorlar. Benim de ilgimi çekti ama bir an

"Ankara'da yaşıyorum, 35 senem burada geçti, Ankara'yı iyisi-kötüsü ile gördük. Bu süreçte yıkılmadan veya iyice bozulmadan bazı yerlerin fotoğraflarını çekmeyi başardım. Mevcut fotoğraflarıma iğne deliğinden çektiğim Ankara fotoğraflarını eklemek, zamanı geldiğinde de sergilemek istiyorum"

izledim ve hemen diğer konuya geçtim, sayfayı çevirdim. Sonrasında bir gün pinhole ile ilgili bir eğitim vardı, katılmadım. Katılmayınca sinirim bozuldu. Bir de bir işi tam öğrenmeden yapmamalı düşüncesinde olduğum için; oturdum yerli-yabancı dokümanlar okumaya başladım. Sorduğum insanlar oldu. İlk yaptığım pinhole kamera hakikaten berbat bir kameraydı. Fotoğraf yoktu, bir şeyler vardı ama o olanlar neydi? Ben biliyorum ne olduğunu da başkası göremez.

Lindanihan: Pinhole kameranın ne olduğundan bahseder misin?

Bahadır: Pinhole İngilizcesi, Türkçesi iğne deliğinden çekilen fotoğraf aslında. Bir levha veya başka düz bir malzeme üzerine çok küçük bir delik açılıyor. Tabii bu deliğin ölçüleri var, film ve deliğin arasındaki mesafeye göre her makinanın, yapılan her pinhole kameranın, farklı bir iğne delik boyutu olması gerekmektedir. Ben de bu hesaplamaları okudum. Elimdeki

malzemeleri nasıl dönüştüreceğimi araştırdım. Pinhole yapacağınız zaman filmin ışık görmesini engelleyen, filmi saracağınız bir mekanizmasının olması lazım. Ben bu mekanizmayı yapmakla uğraşmak yerine çalışmayan, kırık dökük ama sarma mekanizması ve ışık alma mekanizması çalışan analog fotoğraf makinalarını pinhole kameraya çevirmeye karar verdim.

Yanımda da kendi yaptığım örnek bir makine var. Deklanşör kablosu var, başka türlü çalışmıyor. Kırık dökük olduğu için dış kabuğundaki eksik parçalarını yeniledim. Önde bulunan lensi söktüm. Lensin çıktığı yere bir levha yerleştirdim. Bu levha üzerine bir iğne deliği açtım. Açılan iğne deliğinin çapı bu makine için 0,2 mm. Ardından içindeki perde sistemini kullandım. Deklanşör kablosunu takip bastığımızda perde açılır. Bu perdenin olduğu yerde bir iğne deliği var ve hatta ben deklanşörü basılı tuttukça fotoğraf çekiyor şu anda. Uzun pozlama yapmaya ihtiyaç olduğu için deklanşöre basılı tutmamız gerekiyor. Işık durumuna göre, gündüz ışığında pozlama 1-3 saniye civarında oluyor. Karanlık yani loş ortamda 3 veya 4 saate kadar çıkabiliyor. Pozlama süremiz ışık durumuna göre değişiklik göstermekte. Ardından deklanşörü kapatıp filmimizi sarıyoruz ve pozumuzu çekmiş olduk. Şu anda size gösterirken kameranın fotoğrafını çektim.

Ardından orta formatlı bir makinadan pinhole kamera yapmak istedim. Elimdeki Lupital 2, 1950/1960 üretimi. Makinanın içindeki film sarma mekanizması ve ışık alma mekanizmasının çalışıyor olması benim için yeterli. Lupitalin lensi bozduktu. Yoksa asla kıyıp böyle bir dönüşüme gitmezdim, çünkü çok değerli bir makine. Bozulduklarında kullanmayı kenara atmak yerine yedek parça çıkartmak veya fotoğraf çekmemizi sağlayan pinhole kameralara dönüştürmek bir çözüm. Bu makinamda diğer makinalardan çıkan bir parçayı kullanarak perde yaptım. Elimle perdeyi yukarı çevirdiğimde delik açılıyor ve fotoğraf çekmeye başlıyor. İğne deliği lensin olması gereken yerin tam ortasında olmalı. Bazen tam denk gelmeyebiliyor

Yahudi Mahallesi

Sıhhiye / Abdi İpekçi Parkı

Yahudi Mahallesi

ancak yine çekmeyi hedeflediğime yakın kareler yakalayabiliyorum. Perdeyi indirdiğimde pozlama bitiyor. Makinayı sallamadan pozlamayı yapmak lazım. Direkt analog çekim yapan başka makinalarım da var. Onlardan biri bu Minolta. Çok güzel fotoğraf çeker. Başka makinalarım da var ancak hepsi bugün yanımızda değil.

Lindanihan: Bu kameraları kendin yapıyorsun ve biliyorum ki bundan sonrası için de planların var. Gelecek hedeflerin neler?

Bahadır: Ankara'da yaşıyorum, 35 senem burada geçti, Ankara'yı iyisi-kötüsü ile gördük. Bu süreçte yıkılmadan veya iyice bozulmadan bazı yerlerin fotoğraflarını çekmeyi başardım. Mevcut fotoğraflarıma iğne deliğinden çektiğim Ankara fotoğraflarını eklemek, zamanı geldiğinde de sergilemek istiyorum.

Lindanihan: Kesinlikle sergilenmeler, peki bunların dışında bu konuya ilgi duyan kişilere ve kendine küçük bir alan yaratmaya çalışmaktasın. O süreci anlatır mısın?

Bahadır: Evet inşaata başlıyoruz, mega projemiz hayata geçiyor diyebilirim. Küçük bir alana 10 metrekare kadar, yok 10 metrekare demeyelim, 12 metrekare kadarlık bir alana bir karanlık oda kuracağım. Aslında Ankara'da başka karanlık oda imkanları var ama evime ve işime yakın, kolay ulaşım sağlayabileceğim bir noktaya atölye kuruyorum. Evimde fotoğraf banyosu yapabiliyorum ama, agrandisör baskısı almak için iyi bir karanlık oda gerekiyor. Bunun için de âtil duran bir depomuz vardı. Burayı atölyeye çevirmeye karar verdik. Aslında daha farklı düşüncelerim vardı; Yahudi Mahallesi'nden ev kiralamak gibi, ama böyle bir yer varken değerlendirmek istedim. Herkesin kullanımına açık, eş dost veya karanlık odada fotoğrafımı yıkayacağım diyenlerin buyurup geleceği bir yer olmasını istiyorum.

Lindanihan: Pinhole kamerayı yapmak ne kadar zamanını almakta?

“Ben çok net görüntü sevmiyorum. Net olmasın... Sen tamamla.

- İnsanın gözü tamamlasın fotoğrafı, hatta rahatsız etsin o görüntü istiyorum.”

Bahadır: Makinanın lensi kolay sökülüyorsa; lensi sök, önüne bir levha koy ve deliğini aç. Yapman gereken bu kadar. En fazla yarım saatini alır. “Herkes yapabilir mi?” Evet herkes yapabilir. Benim de elimde aman aman malzemeler yok. Ama açılacak iğne deliğinin ölçüleri önemli. Çünkü cidden ilk yaptığım makinaya toplu iğneyi soktum, kocaman delik oldu. Yine görüntü alıyorsun ama çok loş ve bulanık garip bir görüntü oluyor. O konuya gelmişken ben çok net görüntü sevmiyorum. Net olmasın... Sen tamamla.

Lindanihan: Zaten işin büyüğü de bu.

Bahadır: İnsanın gözü tamamlasın fotoğrafı, hatta rahatsız etsin o görüntü istiyorum.

Lindanihan: Bazı uzun, saatlerce pozladığın fotoğrafların vardı instagram sayfanda paylaştığın hem ürkütücü hem de çok dikkat çekiciydi benim için.

Bahadır: Kendimi uyurken çekmiştim. 3-5 saat sürmüştü. Bir görüntü var ama siluet halinde. Uyuduğum için arada ayağım bir yere gitmiş gibi görünüyor hareket var gibi...

En doğal halimle kendimi uzun uzun 1 fotoğrafa çekmiş oldum böylece rol yapmadan.

Lindanihan: Aslında araştırarak herkesin ulaşabileceği bir bilgi ama kullandığın filmlerden bahseder misin? Bugün getirdiğin makinaların her birine farklı bir film taktın örneğin.

Bahadır: Analog makinama renkli bir film taktım. Çünkü herkes Ressam Muhammed'in evini bilir. Ben de oradan renkli bir fotoğraf çekmek istiyordum. İlk keşfettiğimde makinamda siyah beyaz bir film vardı. Bu sefer renkli çekmek istedim. Fotoğraf için çekime çıktığınızda planlı olmanız gerekiyor. Daha çok siyah beyaz çekmeyi seviyorum. Banyosunu kendim yapabildiğim için ve oluşan lekeler daha hoşuma gidiyor. Olympos pinhole kameramda 50 ISO'luk siyah beyaz film var. Daha kontrastlı çektiğini düşündüğüm için kullandım. Bu arada bu filmi bugün ilk kez deniyoruz ve umuyorum fotoğraflarımız çıkacak. Öyle okudum bir yerde. Zaten pinhole ile fotoğraflar flu çıkıyor, kontrast değeri yüksek olsun diye bu film öneriliyordu. Lupital 2'ye 100 ISO film taktım. Tahminen 50 ISO ile aynı etkiyi verir çünkü ya doğru delik açtığım ya da aradaki mesafe daha uzak olduğu için Lupital'in keskinliği ve netliği daha iyi. Film ve delik arasındaki mesafe daha uzak olduğundan pozlama süresi de daha uzun Lupital'de. Filmler çok çeşitli. Bir gün gece

Ankara Kalesi

çekimine çıktığımda 3200 ISO bir film taktım. Kumlu kumlu çok değişik görüntüler çıktı. Onun da ayrı bir havası oldu yani.

Lindanihan: Bugün neden bu rotayı dolaştık, tercih etme sebebin neydi?

Bahadır: En sevdiğim rota öncelikle. Eğer Ankara'yı geziyorsam zaten yürüyerek gezmeyi seviyorum. Merkezi bir yerde oturuyorum, evden çıkıyorum, Sıhhiye üzerinden devam ediyorum. Ben buradaki insanları görmeyi daha çok seviyorum. Yani Çayyolu'na gidip ne yapacağım ki? Ne görecekim? Hiç renk yok ki, her yer aynı bana göre. Ankara'nın batı kısmına doğru genişleyen ve sonradan oluşan kısmını görmek bana bir tat vermiyor. Yüksek binalar görmek bana zevk vermiyor... Bunun yerine Ulus'u, Ankara'nın tarihini gezmeyi seviyorum. Buralardan kimler gelmiş, kimler geçmiş, biz de geçiyoruz işte. Gerçi bozuluyor, her seferinde farklı görüyorum. Yahudi Mahallesi örneğin, her geçtiğimde kayboluyor maalesef, bir bina daha yıkılmış veya yanmış oluyor. Çok üzücü. Buradaki insanlarla sohbet ediyorum.

Lindanihan: Bugün sabahın köründe mahallede olmamıza rağmen herkes çok pozifti.

Bahadır: Benim gezerken o bölgede amcalarla ve teyzeler ile sohbet etmişliğim var. Çok güzel bir mahalledir, insanları da çok güzeldir. Dışardan insanlar "oraya girilir mi, korkuyoruz biz" Derler ama bence hiç öyle değil, Ankara'nın en güvenli, insanlarla en keyifli sohbet edilecek mahallesi bence. Ancak şundan bıkmış olabilirler, fotoğrafçılar çok gelir, ben de dahil olmak üzere. İyi mi yapıyoruz o konu da tartışılır.

Lindanihan: Haklısın böyle bölgelere çok dikkat çekmek de ne kadar doğru düşünmek lazım bir yandan.

Saraçoğlu

Bahadır: Ama sonuçta ben şöyle düşünüyorum. Kamuya ait bir yer olsa illa başka bir şeye dönüşürdü, özel kişilere ait olduğu için korunuyor gibi. Tabii bilmiyorum ne kadar sürer. Kamu da hemen el koyabiliyor... Umuyorum bir gün böyle bir durum olursa da layıkıyla olduğu gibi kalır, restorasyon yapılır ama düzgün bir restorasyon olur.

Sonrasında rotamız devam ediyor, Çıkırıklar Yokuşu'ndan Kale'ye gidiyoruz. Kale Mahallesi, Saman Pazarı. Bu bölgeleri seviyorum açıkçası. Fotoğrafa konu açısından da kendime yakınlık açısından da bu bölgeleri seviyorum. Yokuş

çıkmayı mı seviyorum acaba? Çocukluğum Dikmen de geçti, herhalde ondan. Son olarak da Ulus Heykel de bitireceğiz rotamızı. Birisi karışıp "Höt kardeşim! Ne yapıyorsunuz!" demez ise heykel etrafında fotoğraf çekmek istiyorum. Aslında daha da devam edilir ancak bu günlük bu rotada iğne deliğinden Ankara fotoğrafları çekmeyi deneyeceğiz.

Bu arada bir şey itiraf edeyim. Bu makinayı yeni düzenledim. Ne çıkacak çektiklerimizden bilmiyorum açıkçası. Daha önce bu makinayla çekim yapmıştım ancak bir sorun oluştu, bir yerden ışık alıyordu. Işık alan yerlerini kapattığımı düşünüyorum. Başaramadıysam yine parçalı bulutlu lekeler oluşabilir fotoğraflarda. Böyle hayal kırıklıkları oluyor. Zaten hayal kırıklıkları olmadan gelişme olmuyor, bir üstüne daha çıkıp öteye geçemiyorsun. Böylece yeniden uğraşmak istiyorsun, biraz zaman açısından kayıp oluyor ama bu konuyla uğraşmak bambaşka bir şey.

Lindanihan: Sevgili Bahadır... Keyifli bir gezi ve söyleşi oldu. Çok teşekkür ederiz. Röportajımızı burada sonlandırabiliriz. Ekleme istediğin bir şey var ise söz sende.

Bahadır: Ben teşekkür ederim. Fotoğraf olur, resim olur, ne olursa olsun insanların hobisi olmalı. Hayat çok stresli, iş hayatı olabilir, özel hayat olabilir, stresimizi arttıran faktörler var. Bunu boşaltmanın bir yolunu bulmalı. İster yürüyün ister koşun, ne olursa olsun bir şey ile uğraşın. Akşamları televizyon karşına geçip, garip garip şeyler izleyip, kim ne yapmış diye takılmayın. Herkes bir hobi ile uğraşsın. Çocukları varsa onları da dahil etsin. Benim de 7 yaşında bir oğlum var ve atölyemi açtıktan sonra onunla birlikte umarım vakit geçirip fotoğraf çekebiliriz. Bir yandan da yaşadığımız şehri tanımış oluruz.

Ulus / Hal

Milliyet'in kurucusu Ali Naci Karacan'ın yaşamının anlatıldığı "Doludizgin" ve yazarı Sadun Tanju

Önder Şenyapılı

1950'li yılların sonlarında Vatan gazetesi "muhalif" bir gazeteydi. Başlığının hemen altında "Eğriye Eğri, Doğruya Doğru" deyişi (sloganı) okunurdu. Kökende gazetenin sahibi ve başyazarı Ahmet Emin Yalman başlangıçta iktidardaki partiyi, Demokrat Partiyi ve Genel Başkanı Başbakan Adnan Menderes'i destekliyordu. Gelişmelere bağlı olarak desteğini önce azalttı, sonra sıkı muhalefete başladı. 1959 yılında yazdığı bir yazı yüzünden 15 ay hapis cezası aldı.

İyi bir Vatan okuruydum. Gazetede yer alan imzalar arasında Özcan Ergüder, Burhan Arpad, Nurullah Berk, Azra Erhat, Ali Gevgilili, Orhan Karaveli, Coşkun Kırca, Mahmut Makal, Mes'ut Özdemir, Emil Galip Sandalcı, Bahri Savcı, Ahmet Kutsi Tecer, Naim Tirali, Hıfzı Topuz, Cavit Orhan Tütengil, Adnan Veli, Suut Kemal Yetkin ve daha niceleri vardı. Mustafa Eremektar, Ferruh Doğan, Eflatun Nuri, Halim Büyükbulut, Yaşar Tonguç, Yalçın Sade katkıda bulunan çizgi (karikatür) sanatçıları.

1960 yılında yayımlanan 542 sayfalık "Vatan 1960 yıllığı"nda benim de imzam var. Gönderdiğim öykülerden birine yıllıkta yer verilmişti. Gazetede yayımlanan öykülerimden kimilerini Eflatun Nuri çizgisiyle zenginleştirmişti.

Gazetenin köşe yazarlarından biri Sadun Tanju idi. Köşesinin başlığı: Politika ve Ötesi.

Geçmişte ve bugün çok sayıda köşe yazarı saldırıya uğramış ve uğramaktadır. Sadun Tanju da saldırıya uğrayanlardan. 21 Mayıs 1959 günkü "Korkak!..." başlıklı yazısında hem saldırgan, hem saldırtana sesleniyordu. Saldırgan, "Genç adamsın, güçlü kuvvetlisin, yolda giden adamın arkasından saldırıp iyi kamçı atıyorsun, arkandan koşuldu mu iyi kaçırıyorsun; söyle bana bu kahpeliği nerede öğrendin, nerede huy edindin; korkak cesaretle şimdiye kadar ne kazandın?" diye sorduktan sonra sürdürüyordu:

"Genç adamsın. Simsiyah bıyıkların var. Kıvrıkcık saçların var. Yüreğin zayıf ama, kahbece saldırılara elverişli. Seni yakalarım diye kaçarken savurduğun küfrü ve söylediğin sözleri unutamıyorum. 'Yaz bakalım bundan sonra da, yaz!' dedin. A bebeğim, sen benim bir kahpe kamçıyla, bir yontulmuş odunla, bir sivri bıçakla, hatta bir tabanca ile fikirlerimden vazgeçip tir tir titreyeceğimi nereden belledin?"

Saldırtana seslendiği satırları ise şöyleydi:

"Ve sen, o karayağız delikanlıyı bana saldırtan; intikamını, hıncını, perde arkasına saklanıp alçakça saldırtan suikastçı; seni tanıyorum! Vicdanım, namusum, kızım üzerine yemin ederim ki, seni görüyor ve biliyorum. Benimle

Sadun Tanju ve yazının konusu kitapları

mertçe mücadeleden yılıyorsun; benim tek vasıta olarak kalemimi kullandığımı biliyorsun ve kendi yüreğine düşen korkudan ben de nasibimi alayım diye, senin korkunu biraz azaltayım diye, yoluma fedailer koyuyorsun. Bu zahmete niçin katlandığını anlıyorum. Sen bir zavallısın. Zannediyorsun ki, ben olmazsam, biz olmazsak, bütün kafaların içinde zehirli örümceğini gezdirebilirsin; bütün vicdanları ve akli geri düşüncenin ağına düşürebilirsin ve 37 senelik emeği silip süpürebilirsin. (...) Sen bana, bir kamçıyla değil, bin zulümle, bin kahpelikle korkunun damlasını veremezsin; ama ben sana fikrin, kara sürülmemiş vicdanın, bulandırılmamış aklın bir çift sözünü etsem, vehimden uyuyamazsın. Anladın mı, korkak, uyuyamazsın!"

Yukarıdaki satırlar Sadun Tanju'nun "polemikçi" bir kalemi olduğunu sergiliyor. Kitaplarında o kalemin "çok yönlü" olduğu ortaya çıkıyor.

12 kitabı var. İkisinden, "Eski Dostlar" ve ağırlıklı olarak "Doludizgin"den söz edeceğim. İlkinin epeyce önce okumuştum. İkincisini yeni okudum.

"Eski Dostlar" anılardan oluşuyor. Yazarın Abdi İpekçi, Ahmet Adnan Saygun, Ali Naci Karacan, Ercüment Karacan, Attila İlhan, Aziz Nesin, Bedri Rahmi Eyuboğlu, Çetin Altan, Kemal Tahir, Nazım Hikmet, Melih Cevdet Anday, Müzehher Vâ-Nû, Peyami Safa, Sabahattin Ali, Sabahattin Kudret Aksal, Sabiha Sertel, Sait Faik, Şevket Süreyya, Vâ-Lâ Nurettin, Yahya Kemal Beyatlı, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Zekeriya Sertel, Cevat Şakir ve niceleriyle ilgili anıları. Yalnızca anıları değil, anılan

"Geçmişte ve bugün çok sayıda köşe yazarı saldırıya uğramış ve uğramaktadır. Sadun Tanju da saldırıya uğrayanlardan. 21 Mayıs 1959 günkü "Korkak!..." başlıklı yazısında hem saldırgan, hem saldırtana sesleniyordu."

kişilerin bilinmeyen yaşamlarından sahneler; birbiriyle ilişkileri; birbirlerini değerlendirmeleri; çekişmeleri vb. okunur bu kitapta. Akıcı bir dille yazılmıştır. Sürükleyicidir.

Bir gazetecinin, --Milliyet'in kurucusu Ali Naci Karacan'ın yaşamını anlattığı "Doludizgin" in ilk basımı 1986 yılında; Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarındaki 1. basımı 2011, 3. basımı 2018 yılında yapılmış.

"Doludizgin" bir özyaşamöyküsü değil de bir kurgu roman izlenimi bıraktı bende. 300 sayfa merakımı yitirmeksizin iki günde bitirdim. Evet, anlatılan bir gazetecinin yaşam öyküsü, ama yazar öyküye yeni tatlar eklemiştir. Örneğin,

Ali Naci Karacan'ın Brezilya'nın başkenti Rio ve Arjantin'in başkenti Buenos Aires'e değgin (dair) izlenimlerini/düşüncelerini/yargılarını/ saptamalarını betimleyen satırlar anlatılanın değil, anlatanın imgeleminden çıkma gibi geldi bana: Önce Rio:

"Avenida Rio Branco'daki bu kahvenin taraçasında oturmayı seviyordu. Canlı, neşeli, renkli insan selinin sabahları ve akşam üzerleri caddeye taşıyıp, yakıcı öğle saatlerinde yüksek binaların gölgelerine sığınmış serin yan sokaklara çekilmesini seyretmek hoşuna gidiyordu. Buraya geleli neredeyse dört hafta dolacaktı ve kendini artık gemideki Maria'nın övünerek söylediği gibi bir 'karyoka' bile sayabilirdi.

Rio'da herkes çalışmadan kaçıyor ama aşka, eğlenceye koşuyor gibiydi. Hayatı bu kadar güzelleştiren insanlar görmemişti. Daha, arkasından bakılmayacak bir kadına rastlamamıştı. Musiki bile insana yaşamaktan başka bir şey düşündürmüyordu... Samba demek, yalvarış, yaltaklanış, naz, istek, ret, acı, sevinç, aşk demekti. Avrupa musikisinde ve bizimkinde lâhutilik vardı, Tanrısal sesler duyardınız; bu musikide ise sadece hayatın sesleri geliyordu size, 'Şükürler olsun, yaşıyorum' diyordunuz. (...)

Yaşarken görüyorduk ki, iyi bir banyo, tertemiz bir kaldırım, bir ağaç, bir çiçek, bir koku, buzlu limonata dolu buğulu bir bardak, bir film, parazitsiz bir müzik, komşu kızın çaldığı piyano, çıkıp gelen bir dost, bir kahkaha, bir bakış, bir çizgili boyunbağı, karlı bir gecede sıcak bir yatakta olmak, güzel bir kitap, maçta ustaca atılmış bir gol, bir gezi macerası, kaybolan bir şeyi bulmak, bir gülüş, bir temas, yani böyle önemsiz gibi görünen pek çok şey, insanı mutlu etmeye yetip de artmaktadır. Yani mutluluk, hayata ait küçük küçük şeylerdir, ummadığımız zamanda doğuverir, sıkıntınızı, derdinizi alır götürür. Mutluluğu bekleyebilmek için yaşama gücü olmalıdır insanda.

'Riolular gibi...' diyordu Ali Naci." (75-76)

Arjantin'e geçiyoruz:

"Buenos Aires'in bütün dişileri, bulvarı istila etmiş gibidir. Bu kadar güzel kadına dünyanın başka bir yerinde rastlamak mümkün değildir, der insan. Evet, kumral, iri gözlü, yuvarlak ve hareketli kalçalı, hüznü bakışlı kadınlar...

Sanki bir ateş gibi yakıcı, şuh, çıldırtıcı kişiliklerini, bu hüznü bakışların tüllerine sararlar. Gözler İspanyol ateşiyle dolu, ciltleri bakırmı Hindu esmerliğinde, vücutları zenci kıvraklığında kadınlar, Mayo Meydanı ile Kongre Binası arasında salınarak dolaşırlar. Bunlar arasında üst tabaka Arjantinliler hemen belli olur. Alman, Fransız, İtalyan, Rus kanı, ağır çiçek kokulu iklimin bilmem kaçınıcı filtresinden geçtikten sonra öyle harikalar yaratmıştır ki, onu bir de zenginliğin lüksü ile süslediniz mi, Milo Venüs'ünü kenar mahalle dilberi gibi bırakacak bir güzellikle karşı karşıyasınız demektir." (s.112)

Sadun Tanju, "Doludizgin"in sonuna eklediği "Yazardan Okuyucuya Birkaç Not"unda, "bu kitap bir roman değildir. Bir gerçek hayat hikâyesidir" dedikten sonra, "Okuyucuya şunu hemen söylemeliyim. Bu biyografiye bir roman tadı vermeyi özenle istedim" diye ekler. Kendisini "gerçek adların ve gerçek olayların bir çeşit romancısı gibi gördüğünü" belirtir.

Açıklamaları aktardığım satırların anlatıcının ürünü olduğu kanımı destekliyor.

Ali Naci Karacan'ın yaşadığı 1896-1955 yılları arası dönemi kapsayan "Doludizgin"de o dönemin olayları da yansıtılıyor. O günlerin önde gelen gazetecileri, yazarları, edebiyatçıların yanı sıra önde gelen siyasetçileri de tanıtılıyor. Ali Naci Karacan'ın gittiği ve/ya da gönderildiği ülkeler ve kentleri hakkında bilgiler de veriliyor. Bu arada Ankara ile ilişkili ilginç satırlar da yer alıyor:

"'Öyle ya, siz burada rahatsızsınız' dedi Falih Rifki. 'Ankara'da bizim halimiz bir facia. Yüreklere acısı. Yakup'la bölüştüğümüz kerpiç evi görseniz, burada da yaşanır mı, dersiniz. Yakup'a haber gönderdim, sana da iyi gelmiyor, bu rutubetli karanlık evden çıkalım, etrafa bakınır, dedim. Ne haber gönderse iyi, aman elimizdekini de kaybetmeyelim, bizimki başkalarının evi yanında saray demez mi? Şimdi siz düşünün, karılarımızı da götürüyoruz bu toprak palasa, çünkü bekâr olarak hiç yaşanmıyor. Ev meselesi böyle. Meclis dersin, bir çifit kazanıdır kaynıyor. Daha dün bir, bugün iki, ama bir muhalefettir gidiyor. Allah Gazi'nin yardımcısı olsun." (s.24)

Ali Naci Karacan, Türkiye'nin İsviçre Büyükelçisi Yakup Kadri ve Enver Paşa'nın dul eşi Naciye Sultan İsviçre'nin başkenti Bern kentinde bir masanın çevresinde hem bezik oynamaktadırlar hem de İsviçre'den-İsviçrelilerden söz etmektedirler:

"Yakup Kadri, 'Bilmem siz de fark ettiniz mi?' dedi, 'İsviçreliler, bu Bern'i sevmiyorlar. Kantonlarından birinden iş için gelmişse, akli fikri bir an evvel evine dönmektir, İsviçrelinin. Ezkaza işi uzasa, yarım bırakıp trenine atlar, bir gün fazla kalmaya tahammül edemez.' (...)

Ali Naci:

'Bu başkentliler böyledir. Ne derdi Yahya Kemal? Ankara'nın en çok İstanbul'a dönüşünü severim, derdi.'

Gülüştüler. Yakup Kadri, 'Bizim Ankara da Bern'e benzer a!' diyerek bir kahkaha attı:

'Hele bizim eski Ankara! İlk tanıdığımız Ankara! Ben size Yahya Kemal'in bir başka hikâyesini anlatayım: Hazret, mebus seçilip Ankara'ya geliyor. Öyle Tokatlıyan, Park Otel filan ne arasın? Bir han odasından gökyüzünde uçan leyleklere melûl melûl bakıp şunları söylüyor: Hey mübarek kuşlar! Hadi biz buraya milletin emriyle geldik. Peki, siz ne halt etmeye geldiniz!'

(...)

'Bana kalırsa, İsviçrelileri gerçek yaşayışları ile bu şehir kadar hiçbir yer temsil etmiyor' dedi. 'İsviçreliyi İsviçreli yapan bütün ruh, ahlak ve töre özelliklerinin koyulaşmış mayalaştığı yer bence burası. Cenevre'de, Lozan'da Fransız havası, Zürih ve Basel'de Alman havası, Lugano ile Locarno'da İtalyan havası bulabilirsiniz. Ama Bern, işte tam İsviçre!'

(...) Ali Naci atıldı:

'Ankara'yı işte bunun için başkent yapmak istedi Mustafa Kemal. İstanbul, hiçbir zaman tam Türkiye olamadı. Başka bir yer, daha üstün, yabancı gibi kaldı hep. Ankara'yı öyle olsun istemedi.'

'Oldu mu bari?' dedi Naciye Sultan.

Yakup Kadri:

'İstanbul gibi değil tabii' dedi. 'Memleketin genel karakterine daha uygun, daha yakın.'

'Ve hâlâ İstanbul'a dönüşleri seviliyor' dedi Ali Naci, muzip bir ifadeyle." (s.166-168)

"Doludizgin" iyi yazılmış, rahat okunan bir kitap olduğu denli belirli bir döneme ilişkin ayrıntılı bilgiler veren, Türk toplumsal yaşamının sivrilmiş kişilerini özellikleriyle tanıtan bir kitap. Hem zevkle okunuyor hem de bilgilendiriyor, aydınlatıyor. Salt bir gazetecinin yaşamöyküsü değil bana göre. Sınır tanımayan bir yaşamöyküsü. Okuyanın ilgisini çekecek çok şey içeriyor.

Yazarı Sadun Tanju (1924-2013)'yu ayrıntılı tanımak isteyenler internet sitelerinden bilgi edinirler. Ayşe Arman'ın yazarla 78 yaşında iken 2002 yılında yaptığı söyleşiyi okumalarını da salık veririm.

(<https://www.hurriyet.com.tr/hayatimda-gordugum-en-cekici-80lik-100500>)

"Doludizgin, iyi yazılmış, rahat okunan bir kitap olduğu denli belirli bir döneme ilişkin ayrıntılı bilgiler veren, Türk toplumsal yaşamının sivrilmiş kişilerini özellikleriyle tanıtan bir kitap."

Engürü'den Ankara'ya Ankara'nın İktisadi Tarihi 1892-1962

Akın Atauz

İhsan Seddar Kaynar (2020), Engürü'den Ankara'ya Ankara'nın İktisadi Tarihi 1892-1962, Elif Yayınevi, Ankara

Ankara ile daha çok, bir politik başkent olması ve başkentim imarı konuları vb. nedeniyle ilgileniliyor. Ankara'nın ekonomik yapısı ile ilgili çalışmalar, genellikle (meslek odalarının yayınları olan) rapor/ kitaplaştırılmış rapor veya makaleler biçimindedir; ama kitap, oldukça azdır.

Engürü'den Ankara'ya, Kaynar'ın doktora tezi ve bir iktisat tarihi. "Epigraf", giriş, sonuç, kaynakça ve notlar bölümleri dışında, 6 bölümden oluşuyor. İlk bölüm genel olarak kaynaklar ve yöntemle ilgili olduğundan, vilayet/ il/ kent ile ilgili bilgiler, diğer 5 bölümde yer alıyor. Bölümlerin ana başlıkları şöyle: doğal veriler ve idari yapısı, Ankara'nın yasal statüsünün değişimi ve şehrin şenlendirilmesi,

Ankara'da ulaşım ağının oluşumu ve dönüştürücü etkileri, Ankara'da tarım ve tarımsal üretimin ticarileşmesi ve son bölüm de Ankara'nın sanayileşmesi sermaye ve piyasa ilişkisi.

Başka kaynaklara oranla, daha ilginç olan bilgiler, "kentim şenlendirilmesi" bölümünde, ekonomik bir bakışla kentim imarı ve konut sorunu, dördüncü bölümde, Ankara'ya

ulaşan ve buradan geçen yollar (demiryolları ve şoseler/ karayolu) ve dolayısıyla göçmenlerin yerleşimi hakkındaki bilgiler, beşinci bölümde, toprağın ve Ankara ve çevresindeki iklim özelliklerinin tarım ve hayvancılık üzerindeki etkilerinin ekonomik bakımdan gözden geçirilmesi ve son bölümde de, "sanayileşme" sürecinin niteliği (sermaye birikimi, sanayinin devlet özel sektör dağılımı, sanayi kolları vb.) ile ilgili tartışmalar... Kitap, Ankara üzerine yeni bir kaynak ve görece az çalışma yapılmış bir alana katkı sağlıyor.

Eğleniyor Muyuz?

Aykut Öz

Aykut Öz'ün 22 Aralık 2020'de Cer Modern Sanatlar Merkezi Hub Art Space'de açılacak resim ve heykel sergisi günümüz dünyasının sürekli hale gelen haz ve mutluluk zorlamasını sorguluyor. Sergi açılışında modern dansçı Özgür Adam İnanç'ın koreografisi ve seramik sanatçısı Yeşim Baltacıoğlu'nun dansçıları sergideki resim ve heykellerle özdeşleştirmemizi sağlayan makyajı ile haz zorlaması ve tüketim kavramlarının altını çizen bir dans performansı izleyeceğiz. Salgın gündemi ile sarmalanmış ruh halimizi biraz değiştirip, bizi gerçekten ne mutlu ederdi diye, her zaman mutlu olmak zorunda mıyız diye düşünmek için yolunuz düşer belki. Performansa sınırlı sayıda katılım kabul ediliyor. Dileriz çevirim içi platformalardan da izleme olanağımız olur. Size bu sergiyi bizzat sanatçının sözleri ve Baudrillard'ın vurgusu ile tanıtmak istiyoruz.

Yaşamıyla ve gelişimiyle, kurduğu uygarlıklarla, yarattığı din, dil, kültür sanatla birlikte dünyanın en kurgusal canlıları biziz. Öyle bir hal aldı ki önce kavramsal anlamda gerçeği bulduk, bilimle temellendirdiğimizi düşündük. Mağaradan çıktığımızı zannederken duvarları haz unsurlarından örülü, renkli cıfcaflı başka bir mağarada bulduk kendimizi. Şimdi neyin gerçek olduğunu bilemediğimiz muğlak bir ortamda eğlenceli, mutlu bir hayat sürüyormuşçasına bu mağarada yaşıyoruz. İhtiyacımız olmadığı halde, sahip olduklarımızın kıymetini bilmeden yenilerinin peşine düşüyoruz. En hayati olanları da ev ve araba sahibi olmak ve tabii tüm bunları başkalarına en fiyakalı şekilde göstermek, bu artık bir zorunluluktur adeta. Gösteri devam etmeli tabii. Sanal paylaşım ortamlarında sürekli mutlu ve eğlenceli bir hayat sürüyormuş gibi imajlarla, beğeni beklentileriyle, takipçi skorlarıyla bir haz zorlaması içine sokuyoruz kendimizi. Sürekli her şeyi olumlayarak evrene pozitif enerjiler göndermek isteyenler, kısa zamanda parayı bulmak isteyenler, tensel zevklerin peşinde koşanlar, zihinsel değişimler için maddeler kullananlar, oyun peşinde koşanlar vs. Hepimiz bunlardan en az biriyiz.

Fotoğraf: Kaan Can Bircan

Sürekli haz ve mutluluk zorlaması içinde gerçekten ne istediğimizi, bizi neyin mutlu ettiğini anlayamadığımız bir hal içine sokuyoruz kendimizi. Hayat biraz roller coaster gibi, arada bir düşme hissinin de tadına varmayınca çıkış anlamını yitiriyor. Bir de aynı anda yemek yememek lazım. Üst baş batır, ne roller coasterın keyfini alırız, ne de yemeğin tadını.

"Tüketimin ilkesinin ve erekselliğinin haz olmadığı en iyi kanıtlarından biri, bugün hazzın bir zorlama olması ve hak ya da zevk olarak değil, ama yurttaşlık görevi olarak kurumsallaşmış olmasıdır. Tüketici-insan kendisini haz almak zorunda olan şey olarak bir haz ve tatmin işletmesi olarak düşünür. Mutlu, âşık, övgüye boğan/övgüye boğulan, baştan çıkarılan/baştan çıkarılan, katılımcı, keyifli ve dinamik olmak zorunda olan olarak. Tüketici için, modern yurttaş için yeni etikte geleneksel çalışma ve üretim zorlamasının eşdeğeri olan bu mutluluk ve haz zorlamasının elinden kaçıp kurtulmak mümkün değildir." (Jean Baudrillard, 2002. Tüketim Toplumu, Ayrıntı Yayınları: İstanbul)

Pandemi dönemi boyunca uzun süre kapalı kalan, son kısıtlamalar ile bir kısmı gel-al ve paket servis vermeye devam eden dost mekanların, işletmelerin, girişimlerin tanıtımını yaparak onlara küçük de olsa bir destek vermek istedik. Buna bu ay da devam ediyoruz. Dayanışmayla...

GAZETE SOLFASOL

- * Amelie's Garden - Tel: 0 532 150 99 80
- * Atölye Mor Salyangoz - Tel: 0 505 301 24 64
- * Atölye Yolculuk - Tel: 0 531 235 69 49
- * Berlin Cafe - Tel: 0 312 425 27 56
- * Bizim Değirmen Koop - Tel: 0 535 673 82 92

- * FADE Stage & Coffee - Tel: 0 312 467 87 82
- * Farabi Sahnesi - Tel: 0 312 468 00 58
- * Gurmefil@gurme_fil - Tel: 0 532 790 9642
- * Gül Kahve - Tel: 0312) 311 41 73
- * Güzel Karadeniz Lokantası - Tel: 0 312 231 21 18

- * İklim Sanat Projesi - Tel: 0 551 953 19 28
- * Kantin Organic - Tel: 0 539 862 48 70
- * Megaron - Tel: 0 312 468 10 18
- * Terra Kafe & Mutfak - Tel: 0 542 100 83 72

Nilüferli Havuz Etrafında Beş Anıt Ağaç

Necati Yalçın

Cumhuriyetin akli, bilimi ve yüreği harcına katıp yazdığı bir destan aslında. Himalayalar'dan Virginia'ya. Ankara'ya 6 ağaç getirilmiş. Biri... Zamana, koşullara yenilmiş. Beşi... Bugün birer anıt ağaç olarak tescilli.

Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği

Tescilleyen, Kırsal Çevre'den Sevgili Ahmet Demirtaş ile gezdik.

Her sene anlatımlı, gezili Dendroloji Okulu açıp, çarşambaları uzmanlarıyla söyleşiler yapıyorlardı. Corona geçince son sürat devam edeceğine eminim.

Anıt ağaçları belirleyen de onlar.

Dahası?

İyisi mi dahası için bir adres vereyim:

www.kirsalcevre.org.tr/KC/KCanasayfa.php

Demirtaş, emekli olamayanlardan! Her sene artan sayıda katılımcıya ağaçları anlatıyor.

Yeni mezun heyecanı ve 40 yılı aşkın deneyimle...

Ağaçların her birini gördükçe duygulandım, gururlandım.

Ağaçların ve emek verenlerin önünde saygıyla eğildim...

Ortada Bahçesiyle Yüksek Teknik Okul'dan Fen Fakültesi'ne...

Bahçe, Ankara'nın göbeğinde. Burası eski havaalanıymış. Bir yanda Makine Kimya Enstitüsü, diğer yanda Rüzgâr Tüneli. Bölgede teknik hâkim yani!

"Burası Yüksek Teknik Okul (Ankara Teknik Üniversitesi) olsun" denmiş. Sonra "ODTÜ olacak, teknik üniversite olmasın!" denmiş. Tekniği

kaldırılmış...

Fen Fakültesi... Fizik, kimya, matematik (1943) bölümlerine bir yıl sonra astronomi eklenmiş. Tandoğan yerleşkesinde. Bağlı olduğu Ankara Üniversitesi'nden önce kurulmuş. Efsane Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in; "Kurduğumuz bu fakülte, gördüğünüz gibi Gazi Terbiye Enstitüsü binasında ve laboratuvarlarında misafir" sözleriyle Gazi'de açılmış. Misafirlik on yıl sürmemiş.

Sedat Hakkı Eldem. Sanayi-i Nefise'yi birincilikle bitiren, uzun yıllar pek çok yapıya imza atan mimar. Eldem, yaklaşık 70 yıl önce, Fen Fakültesi'ne halen ev sahipliği yapan 2 uzun taş yapısını (A ve B Blokları) yapmış. Yapılar, 21'i yabancı (fotoğraflarından saydım!) hepsi çok değerli hocalarla memleketi beslemeye başlamış. Hiç bitmemesini diliyorum... Harika bahçe, bu iki enfes yapının arasındaki alanda.

Simetri

İki taş yapı. Ankara taşından. Karşılıklı... Ağaçlarda da simetri var. Bir kapının iki yanında gülibrişim ağaçları. Pek güzeller. Yazın çiçekli ağaç oluyor! Biri iyice serpilmiş, Ankara'nın en yaşlı gülibrişim ağacı olmuş.

İç bahçede ağaçlarla yaratılan simetriyi izlemeye devam edelim.

Ihlamur ağaçları, iki köşede.

Diğer iki köşede ağlayan çamlar.

Havuz

Nilüferli... Havuzundan taşan. Kendine hayran bırakan. Buyrun fotoğrafı!

Kentin Orta Yerinde 5 Anıt Ağaç ve Rekorlar

Her dem yeşil ağaçların bol olduğu bahçeyi tanıdıkça yeni rekorlarla karşılaşıyorsunuz! İlki... 135 ağaç-ağaççık türü ile Ankara'nın en zengin ağaç türünü barındırıyor...

Diğer rekoru... Bu denli dar bir alanda, üstelik kentin ortasında, 5 anıt ağaçla...

Anıt ağaçlar...

Beşi de Başkent'in 'en'leri sahibi. Çapları, boyları, görkemlilikleriyle...

Ölçümleri ve tescilleri 2005 yılında yapılmış. Üzerlerinde bilgi plakaları var.

Birinde (ağlayan çam) 'çapı 40 santim' yazıyor. Yaklaşık 15 yıl geçmiş. Bugün 60-70 santimin üzerinde.

Diğeri, 25 metreden uzun. Doğukaradeniz Göknarı. Adından anlaşılıyor, Ankara'da yetişmiyor.

Gölgeliğe dikilmiş. Ustaca.

Ankara'nın en büyüğü olmuş. 50-55 yılda...

SOLFASOL'DE ŞEFFAFLIK

Solfasol yasal zorunluluklar sebebiyle bir ticari yapı kimliği altında çıkıyor olsa da bu kimliği onun kâr odaklı olması anlamına gelmiyor. Ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan Solfasol olarak 2011'de, 1 Mayıs alanında Ankaralılarla bulduğumuz ilk günden bu yana elde ettiğimiz tüm geliri yine Solfasol için kullanacağımızı defalarca deklare ettik. Bir süredir de bunun gereklerinden birisi olan mali şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak üzere aylık gelir-gider tablosu yayımlamaya başladık.

Bu tabloyu ve mali şeffaflığımızı gelecek öneriler ve isteklere göre geliştirmek istiyoruz. Bu sebeple görüş ve önerilerinizi bilgi@gazetesolfasol.com adresine göndermenizi rica ediyoruz. Solfasol'un bu hamlesinin sivil oluşumlar ve basın-yayın kuruluşları için öncü olması umuduyla.

GELİR - GİDER TABLOSU

GENEL BİLGİLER (30.11.2020 itibarıyla)

Toplam abone sayısı: 1.023

Toplam kurumsal abone sayısı: 15

DÖNEMSEL BİLGİLER (01.11.2020- 30.11.2020)

Abonelik yenileme sayısı: 10

Yeni abone sayısı: 6

Kurumsal abonelik yenileme sayısı: 0

Yeni kurumsal abone sayısı: 0

GELİRLER (01.11.2020 - 30.11.2020)

Yeni abone, abonelik yenileme ve patreon geliri: 2.595,34 TL

İlan - reklam: 354 TL

Solfasol Müzikal Dayanışma Bilet Satışı: 5.180 TL

EED KATKISI (01.11.2020 - 30.11.2020)

Proje kapsamında hakediş: 37.500 TL

GELİRLER TOPLAMI: 45.629,34 TL

GİDERLER (01.11.2020 - 30.11.2020)

Matbaa Gideri: 7.965 TL

Postalama Gideri: 805,81 TL

Kira ve Ofis Giderleri: 3.500 TL

İdari ve Editoryal Giderler: 23.869,64 TL

Resmi Giderler (vergi, stopaj, harç vb.): 1.450 TL

Solfasol Müzikal Dayanışma Giderleri: 4.800 TL

GİDERLER TOPLAMI: 42.390,45 TL

BORÇLAR (30.11.2020 itibarıyla)

Matbaaya Borç: 982,40 TL

Kişilere Borçlar: 45.242,64 TL

Diğer Borçlar (vergi, muhasebe, kırtasiye, kira..): 9.861,11 TL

BORÇLAR TOPLAMI: 56.086,15 TL

Lawson yalancı servisi.

Chamaecyparis lawsoniana.
Kuzeybatı Amerika'dan. Siyah gibi küçük kozalakları sonradan kırmızımsı renge dönüşüyor.

Arizona selvisi.

Cupressus arizonica.
Mavi servi de deniliyor. Kuzey Amerika'dan. Doğal olarak yetiştiği yerler arasında Meksika da var. İçinde tohum saklayan kozalağı, dal tamamen kurumadan açılıyor.

Doğukaradeniz göknarı...

Kafkasya'da da görülen bu ağaç Doğu Karadeniz'den... Nisan aylarında üzerinde sarı-kırmızı kozalak görürseniz, onlar erkek çiçekleri. Daha sonraları kahverengiye dönüşüyorlar. Ağacın nerdeyse her yanındalar... Açık yeşil, tepeye yakın ve dik duran kozalaklar da göreceğiniz. Onlar dişi çiçekleri... Erkek de dişi organ da üzerinde yani. Ağaca yoldaş, Sevgili Ahmet Demirtaş'tan yeni öğrendim, size de yazayım; bu duruma tek evcikli deniliyor.

Kurşunkalem ardıcı.

Anayurdu Amerika, Virginia'dan. Odunundan kurşunkalem yapılıyor. Kalemleri güzel kokulu oluyor.

Japon Kriptomeryası.

Yapraklarından dolayı kadife çamı denilen. 10 sene kadar önce kaybetmişiz. Kökleri duruyor...

Hayalet Bisiklet

Bir bisiklet! Kurşunkalem ardıcına dayalı. Hayalet Bisiklet. Bembeyaz boyalı. Bir de yazı asılı, üzerinde isimler yazılı.

Hasan Berk Baysal
Meril Çiğdem Durmuş
Zihni Şahin
Tolga Beyenir
Cumali Güçlü
Murat Demirtaş
Mustafa Onur Karaca
Çağatay Avşar

Hayatlarını kaybetmişler, bisiklet üzerinde. Onların anıları yaşasın ve başka kayıp yaşanmasın dilekleriyle...

'Bisiklet yolu' yoksunu memleketimde, Ardıca yaslanmış, çalınması riskine karşı, zincirle... Bir iç bahçe aslında.

Ünlü mimarın iki harika yapısı arasında.

Bembeyaz Hayalet Bisikletli, Rengârenk nilüferli.

Himalayalar'dan Virginia'ya, Anıt ağaçlar gizli...

Yürüyün bu yeşil ağırlıklı dünyada, Sevgili Demirtaş'a, katkısı olan, okutan ve okuyanlara selamla...

Ağlayan çam.

Pinus wallichiana.

İnanılmaz ama Himalaya Dağları'ndan! Adının kaynağı yaprakları. Mavimsi yaprakları kirli sarıya dek dönüşüyor püskül gibi sarkıyor.

Kapıda simetri oluşturan 2 ağaçtan biri Ankara'nın en yaşlı gülbrişim ağacı

Ağlayan çam (Pinus wallichiana)

Bazen basit düşünmek gerekir.

Koşun müşterekleri birleştirmeye

Fotoğraf: @ankaraapartmalari

Ankara'da kenti etkileyen ama Ankaralıları hiç danışılmadan, birçok "Sezaryen" (kılıçlı/iş makinalı) uygulama yapılıyor. Bu kararlar, sürekli olarak "tepeden inme" ve hemen hemen her zaman kentsel rant odaklı oluyor.

Saraçoğlu, bunun bir örneği.

Saraçoğlu'na veya birikmekte olan başka kentsel sorunlara dair, Ankaralıları, (bu kentte yaşayan ve alınan/alınmayan her karardan etkilenen yurttaşlar) olarak, ne yapabiliriz?

Covid-19 virüsü gerekçesiyle, anlamlı veya anlamsız birçok yasaklamanın ve tehdidin güçlü olduğu bir ortamda yaşadığımızı biliyoruz.

İçinde bulunulan koşulları hem gerçekçi hem de hayalci bir yaklaşımla ele aldığımızda, bir yurttaş inisiyatifi/etkileşim ve görüş-talep oluşturma örgütlenmesi, sağlayabilir miyiz?

Lütfen bu konularla ilgili olarak, bir ses verebilir misiniz?

Solfasol ile ilişkiye geçer misiniz?

Düşüncelerinizi/önerilerinizi hatta sadece sıralı ve düzgün olmasına gerek olmaksızın, aklınızdan geçenleri, bize yazabilir misiniz?

Bunlar, kapalı ve açık kentsel-kamusal alanlarda veya internet ortamının sağladığı bütün olanaklarla, ya da her ikisiyle birlikte, yapılabileceklerle, ya da yapma biçimlerine yöntemlerine, dair olabilir.

Çocuk-büyük-genç, her yaştan ve düşünceden her cinsten/toplumsal cinsten bütün kentlilerden, üst otoritelerin kenti etkileyen her türlü "proje", "uygulama", "müdahale" vb. zorlamalarına karşı, düşünceleriniz/duygularınız/hayalleriniz veya somut talepleriniz ile ilgili, bize yazar mısınız?

İlk denemeyi Saraçoğlu için yapmaya ne dersiniz?

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Aralık 2020

95. Sayı

Ayda bir yayımlanır.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Mehmet Onur Yılmaz

Editörler: Alanur Çavlin, Zişan Kürüm

Sayfa Tasarımı: Aslıhan Özgen

Gazete Sekreteri: Dilan Nil Özgen

dilan@gazetesolfasol.com

Bu Sayıyı Yayına Hazırlayanlar: Akın

Atauz, Alanur Çavlin, Ali Cengizkan,

@ankaraapartmanlari, Arif Şentek, Aydan

Çelik, Aydın Bodur, Aydın Yaşar, Ayhan Çelik,

Aykut Öz, Ayşegül Çelik Şahin, Aylin Yılmaz,

Bahadır Duman, Behiye Erinç Taş, Buse Uçer,

Bülent Atamer, Ceren İskit, Doğan Erkan,

Duygu Toprak, Faruk Soydemir, Enver Arcak,

H. Hüseyin Akbulut, Hadi Sinan İskit, Hale

Gönültaş, İlknur Yüksel-Kaptanoğlu, Kaan

Can Bircan, Linda Nihan Lafcı, Mehmet

Kocabey, Mehmet Onur Yılmaz, Meltem Sezen Kılıç, Necati Yalçın, Onur Mat, Ömer Dursunüstün, Önder Şenyapılı, Sema Alpan Atamer, Sencer Başat, Sine Çelik, Tuna Kalaycı, Yasin Gökberk Çınar, Yavuz İşçen, Zeynep Ömür, Zişan Kürüm

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak, No: 44/4,

06680 - Kavaklıdere / ANKARA

Tel-Faks: 0 312 437 76 41,

İrtibat Tel: 0 537 024 28 49, 0 536 956 64 26

Yazı-Haber: bilgi@gazetesolfasol.com

Abonelik: abone@gazetesolfasol.com

Basım Yeri: Şen Matbaa

Özveren Sok. 25/B Demirtepe/Ankara

Tel: 0 312 229 64 54 Fax: 229 64 54

E-Mail: senmatbaa@gmail.com

WEB: www.senmatbaa.com

Basım Tarihi: 14.11.2020

ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

3.000 adet basılmıştır.

SOLFASOL'UN BİR UCUNDAN DA SİZ TUTUN!

Gazete Solfasol'da yer almasını istediğiniz yazı, haber ve çizilerinizi her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz. Abone olmak için aşağıda belirtilen hesap numarasına ödeme yaptıktan sonra adınızı, açık adresinizi, e-posta adresinizi ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin.

Yıllık Abonelik: 100 TL

Yıllık Destekçi Abonelik: 200 TL

Yurtdışı Abonelik: 200 TL

Öğrenci Aboneliği: 50 TL

Dijital Abonelik: 50 TL

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri

TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ

IBAN: TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87

Hesap Sahibi:

Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL

SOLFASOL ARTIK PATREON'DA!

Patreon Solfasol'a aylık düzenli destek verebileceğiniz online bir kitlesel fonlama platformudur. Oluşturacağınız talimatla belirleyeceğiniz miktar, kredi kartınızdan her ay otomatik olarak çekilerek Solfasol'a aktarılır.

1- Akıllı telefonunuzu kullanarak yandaki karekodu okutun. **2-** Üye değilseniz Patreon'a üye olun. **3-** Aylık destek miktarınızı seçin ve onaylayın. **4-** Desteğiniz her ay Solfasol'a ulaşsın.

